

Badanie rozpoznawalności i wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim

---

Edycja 2023

RAPORT Z BADANIA

Raport opracowany na zlecenie
Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej
przez Grupę BST Sp. z o.o.

Warszawa, listopad 2023

Spis treści

Streszczenie	3
Abstract	7
Koncepcja badania	11
Cele badania	11
Metodologia badania	11
Uwagi techniczne do czytania raportu	13
Opis wyników badania	14
Stosunek polskiego społeczeństwa względem przynależności Polski do Unii Europejskiej	14
Wiedza na temat Funduszy Europejskich / Funduszy Unijnych w społeczeństwie polskim	18
Znajomość i rozumienie pojęcia Fundusze Europejskie	18
Zainteresowanie i poziom wiedzy o Funduszach Europejskich	20
Obszary oraz cele na jakie przeznaczane są środki pozyskiwane z FE	26
Znajomość podmiotów, które mogą ubiegać się o środki pozyskiwane z FE	35
Ocena wpływu Funduszy Europejskich na rozwój Polski	37
Ocena wpływu Funduszy Europejskich na życie Polaków	42
Doświadczenia związane z FE	47
Opinie na temat szans na uzyskanie dofinansowania	53
Wizerunek Funduszy Europejskich	61
Źródła informacji o Funduszach Europejskich	63
Znajomość narzędzi komunikacyjnych stosowanych w działaniach promocyjno-informacyjnych	63
Poszukiwanie informacji oraz ocena przekazu na temat FE	68
Miejsca kontaktu z informacjami na temat Funduszy Europejskich	74
Krajowy Plan Odbudowy	83
Podsumowanie i wnioski	87
Sprawczość mieszkańców Polski w kontekście FE	89
Załącznik: Wskaźniki realizacji celów Strategii komunikacji Funduszy Europejskich	90
Spis wykresów i tabel	95

Streszczenie

„Badanie rozpoznawalności i wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim. Edycja 2023” to szesnasta edycja realizowanego cyklicznie projektu. Celem badania było określenie stanu wiedzy społeczeństwa na temat Funduszy Europejskich, będącej efektem działań informacyjnych i promocyjnych.

Stosunek Polaków względem przynależności Polski do Unii Europejskiej

Większość ankietowanych Polaków popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej (75%). Poparcie to od lat utrzymuje się na względnie stałym poziomie (około 70%). Badani popierający przynależność Polski do wspólnoty uważają, że głównymi korzyściami z tego tytułu są dofinansowania, dotacje i fundusze (64%), możliwość pracy za granicą i łatwego przemieszczania się pomiędzy krajami (58%) oraz rozwój gospodarczy (52%). Obywatele, którzy nie popierają członkostwa Polski w Unii Europejskiej, jako największe straty poniesione przez Polskę z tego tytułu uznają: konieczność dopasowania prawa polskiego do unijnego (45%), konieczność przyjęcia uchodźców (40%) i utratę suwerenności Polski (39%).

Znajomość Funduszy Europejskich

Polskie społeczeństwo jest zaznajomione z określeniem „Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne” – z tym terminem spotkało się 82% badanych. Znajomość tego terminu od lat utrzymuje się na stałym poziomie w przedziale od 81-91%, co potwierdza znaczną rozpoznawalność tej marki w Polsce. Większość badanych znających to pojęcie uważa, że Fundusze Europejskie to środki na rozwój kraju, pomoc finansowa z Unii Europejskiej (72%).

Zainteresowanie i poziom wiedzy o Funduszach Europejskich

Polacy są zainteresowani tematyką Funduszy Europejskich – takie zainteresowanie wyraziło 64% badanych znających pojęcie FE. Zainteresowanie to dotyczy przede wszystkim przeznaczenia środków europejskich (72%). Polacy znający pojęcie FE najczęściej oceniają swój poziom wiedzy o Funduszach Unijnych jako przeciętny (36%) lub niski (34%).

Obszary oraz cele na jakie przeznaczane są środki pozyskiwane z FE

W opinii badanych Polaków, Fundusze Europejskie w Polsce są obecnie przeznaczane na infrastrukturę drogową (40%; wiedza spontaniczna) oraz transport (82%; wiedza wspomagana). Poproszeni o wskazanie konkretnych przykładów, wskazywali więc w głównej mierze inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej (43%). Ankietowani uważają, że środki pozyskiwane z Funduszy Europejskich

powinny być przeznaczane przede wszystkim na szkolenia, edukację i naukę oraz na infrastrukturę zdrowotną (po 23%).

Znajomość podmiotów, które mogą ubiegać się o środki pozyskiwane z FE

Ponad połowa Polaków znających pojęcie FE uważa, że może ubiegać się o środki z Funduszy Europejskich (52%). Według badanych o środki z FE mogą ubiegać się przede wszystkim przedsiębiorstwa (70%) oraz placówki edukacyjne (64%).

Ocena wpływu Funduszy Europejskich na rozwój Polski

W polskim społeczeństwie panuje przekonanie, że Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski (85%), a także, że obecnie są one w Polsce dobrze wykorzystywane (63%). Wielu Polaków uważa ponadto, że środki te są niezbędne dla dalszego rozwoju kraju (78%). Respondenci są zdania, że dzięki Funduszom Europejskim skorzystali wszyscy obywatele (30%), a nieco rzadziej wskazywano na rolników (28%).

Ocena wpływu FE na życie Polaków

Badani Polacy są zdania, że dzięki FE jakość ich życia poprawia się (85%) – takie przekonanie od lat wyrażane jest przez większość badanych. Dwie trzecie respondentów dostrzega zmiany w swoim otoczeniu dzięki wykorzystaniu FE (64%), przy czym dostrzegane zmiany dotyczą najczęściej rozbudowy infrastruktury drogowej i kolejowej (61%), jak i poprawy jej stanu (60%).

Doświadczenia związane z FE

Większość Polaków znających pojęcie FE uważa, że osobiście korzysta z tych środków (59%), głównie poprzez korzystanie z lepszej i bardziej dostępnej infrastruktury użyteczności publicznej (59%) oraz możliwość szybszego i wygodniejszego podróżowania (45%). Wielu badanych zna osoby, które korzystały lub korzystają z FE bądź zmian, jakie dzięki nim zachodzą (45%). Znane respondentom osoby korzystały/korzystają z FE w zakresie wsparcia dla przedsiębiorczości (33%) lub dopłat dla rolników (20%). Własne doświadczenie w aplikowaniu o wsparcie posiadają tylko nieliczni respondenci (10%), z czego większość chętnie poleciłaby innym korzystanie ze wsparcia z FE (59%).

Opinie na temat szans na uzyskanie dofinansowania

Tylko nieliczni spośród badanych Polaków znających pojęcie FE zamierzają w przyszłości ubiegać się o wsparcie w ich ramach (8%), a plany tej grupy najczęściej dotyczą środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jednocześnie prawie połowa badanych nie zamierza ubiegać się o wsparcie ze środków unijnych (49%), co głównie wynika z braku takiej potrzeby. W polskim

społeczeństwie panuje przekonanie, że każdy uprawniony ma takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach FE (48%). Przeciwną opinię wyraziło 28% osób, według których wsparcie łatwiej jest otrzymać władzom samorządowym (70%) i firmom (50%). Poziom trudności uzyskania dofinansowania najczęściej oceniany jest jako zróżnicowany (38%). Według 22% badanych uzyskanie wsparcia jest trudnym zadaniem, a takie opinie najczęściej uzasadniano biurokracją i skomplikowanymi procedurami (56%).

Wizerunek Funduszy Europejskich

Polacy zawdzięczają Funduszom Europejskim poprawę jakości życia (31%) oraz zwiększenie komfortu podróżowania (30%). W społeczeństwie panuje przekonanie, że korzystanie z tych środków wymaga znajomości wielu skomplikowanych procedur (66%), a pozyskanie ich wiąże się z koniecznością skorzystania z usług firm doradczych/pośredniczących (47%). Wielu badanych uważa, że Polska dostaje więcej środków z UE niż do niej odprowadza.

Źródła informacji o FE

Logo Funduszy Europejskich widziało 70% badanych Polaków, znających pojęcie FE – rozpoznawalność tego znaku jest więc wysoka. Obywatele najczęściej widują ten znak na tablicach informacyjnych (59%). Połowa Polaków znających pojęcie FE słyszała o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (49%). Bardziej rozpoznawalna jest strona internetowa – o Portalu Funduszy Europejskich słyszała ponad połowa osób znających pojęcie FE (54%).

Poszukiwanie informacji i ocena przekazu na temat FE

Badani Polacy rzadko spotykają się z informacjami o Funduszach Europejskich – rzadki kontakt potwierdziło 36% osób. Mniejszą częstotliwość kontaktu z informacjami o FE obecnie deklarowano istotnie rzadziej niż w poprzednich latach. Napotykanie przez Polaków informacje o FE są przez nich postrzegane jako zrozumiałe (86%), wiarygodne (87%) i łatwo dostępne (56%). Polacy znający pojęcie FE, chcąc dowiedzieć się więcej o Funduszach Europejskich, szukaliby informacji w tym zakresie przede wszystkim w Internecie (45%). Należy podkreślić, że co trzeci ankietowany nie zamierza szukać informacji na ich temat (35%). Z kolei chcąc uzyskać dotację unijną, badani poszukiwaliby informacji przede wszystkim w Internecie (68%).

Miejsca kontaktu z informacjami na temat FE

Co piąty badany Polak znający pojęcie FE spotkał się ostatnio z reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich (21%) – najczęściej w telewizji (35%) bądź Internecie (19%). Bez względu na źródło

informacji, komunikat o FE najczęściej miał formę reklamy. Z ostatnio spotkanej reklamy, programu, artykułu lub innego komunikatu o Funduszach Europejskich Polacy zapamiętywali najczęściej ogólne informacje o dotacjach (21%).

Prawie dwie trzecie ankietowanych, którzy spotkali się niedawno z takim komunikatem o FE, nie potrafiło sobie przypomnieć, co z niego zapamiętało (62%). Większość respondentów uważa, że napotkany komunikat przedstawiał Fundusze Europejskie w pozytywnym świetle (80%). Ponadto napotkany komunikat często zwiększał zainteresowanie respondentów Funduszami Europejskimi (51%).

Krajowy Plan Odbudowy

O Krajowym Planie Odbudowy słyszała ponad połowa ankietowanych Polaków (55%), a co trzeci badany uważa, że jest on finansowany ze środków Unii Europejskiej (35%) lub zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych (32%). Społeczeństwu Krajowy Plan Odbudowy kojarzy się głównie ze wsparciem finansowym/dofinansowaniem (30%) oraz z wyjściem z kryzysu po pandemii (28%).

Abstract

“Analysis of the awareness and knowledge of the European Funds in the Polish society. 2023 Edition” is the sixteenth edition in a series of periodical projects. The aim of the study was to determine the state of public knowledge about European Funds as a result of the informational and promotional activities.

The attitude of Polish citizens to Polish membership in the European Union

Most of the Polish respondents (76%) are in favour of the membership of Poland in the European Union. The level of support has remained constant for many years (around 70%). The respondents who support Poland's membership in the community believe that the main advantages of this situation are funding, subsidies, and grants (64%), the possibility to work abroad and move across countries (58%) and economic development (52%). According to those citizens who do not support the membership in the European Union, the main disadvantages for Poland are: the necessity to adjust Polish legislation to European laws (45%), the need to accept refugees (40%), and the loss of sovereignty of Poland (39%).

Knowledge of European Funds

The Polish population is familiar with the notion of “European Funds/EU Funds”; 82% of the respondents have heard this term. The knowledge of the term has remained on a similar level of 81-91% for years, which confirms that the brand is rather well known in Poland. Most of the respondents who know the term believe that European Funds are funds for development of the country, financial aid from the European Union (72%).

Interest in and level of knowledge about European Funds

The Poles are rather interested in the subject of European Funds: such interest was expressed by 64% of the respondents who were familiar with the term. They are mainly interested in the allocation of European funding (72%). Polish citizens who are familiar with the term European Funds usually assess their level of knowledge about these funds as average (36%) or low (34%).

Areas and goals to which funding from EU Funds is allocated

In the opinion of Polish respondents, European Funds in Poland are currently allocated to: road infrastructure investments (40%, spontaneous knowledge), and transport (82%, assisted knowledge). Therefore, respondents who were asked to provide specific examples, pointed first of all to investments in road infrastructure (43%). The respondents believe that funding obtained from European Funds should

be allocated first of all to trainings, education, and science, as well as healthcare infrastructure (23% each answer).

Knowledge of the entities that may apply for funding from European Funds

More than half (52%) of Polish respondents who were familiar with the notion of European Funds believe that they may apply for funding from these funds. In the opinion of the respondents, it is first of all the enterprises (70%) and educational facilities (64%) that may apply for funding from European Funds.

The assessment of the influence of European Funds on the development of Poland

Polish citizens are of the opinion that European Funds contribute to the development of Poland (85%) and that they are currently well used in our country (63%). Apart from that, many Poles (78% of respondents) believe that these funds are indispensable for further development of Poland. According to the respondents, the group that benefited from European Funds are all citizens (30%). Slightly fewer participants mentioned farmers (28%).

The assessment of the influence of European Funds on the life of Poles

Many Polish respondents (85%) are of the opinion that their quality of life is improving thanks to European Funds. This belief has been expressed by a majority of survey participants for many years. Two thirds of the respondents (64%) have noticed changes in their surroundings that resulted from the use of European Funds. The mentioned changes usually refer to the development of the road and railroad infrastructure (61%) and the improvement of its technical condition (60%).

Experiences connected to European Funds

Most of the Poles who are familiar with the term European Funds believe that they personally use these funds (59%), mainly by means of using improved and more accessible public utility infrastructure (59%) and by the possibility to travel faster and more comfortably (45%). Many respondents (45%) know people who are using or have used European Funds or who benefit from the changes introduced thanks to the Funds. These persons are using/have used European Funds in form of support for enterprises (33%) or subsidies for farmers (20%). Only few of the respondents (10%) have their own experiences with applying for funding, but a majority of them (59%) would be willing to recommend using this form of support to others.

Opinions about the chances to obtain funding

Only a very small group of respondents who are familiar with the term European Funds (8%) intend to apply for support from these funds in the future. Their plans

usually concern obtaining the funding to start business activity. At the same time, nearly half of the respondents (49%) do not intend to apply for funding from European Funds, mainly because they do not need such support. In the Polish population there is a conviction that every entitled has the same chances to obtain funding from European Funds (48%). However, 28% of the respondents expressed an opinion to the contrary. According to them, it is easier to obtain support for local self-government authorities (70%) and enterprises (50%). The level of difficulty of obtaining financing is usually described as varied (38%). According to 22% of the respondents, obtaining financing is a difficult task. Most of the respondents supported this opinion by pointing to bureaucracy and complex procedures (56%).

The image of European Funds

The Poles believe that they owe to European Funds the improved quality of life (31%) and improved comfort of travelling (30%). The population is convinced that using these funds requires the knowledge of many complex procedures (66%) and obtaining funding involves the need to use the services of intermediary or consulting companies (47%). Many respondents believe that Poland receives more funds from the EU than it contributes.

Sources of information about European Funds

70% of the Polish respondents who are familiar with the term European Funds have seen the logotype of European Funds, so the awareness is rather high. Polish citizens usually see the logo on information boards (59%). Half of the Poles who are familiar with the term (49%) have heard about the European Funds Information Points. The website is slightly better known: more than half of the respondents who are familiar with the term (54%) have heard about the European Funds Portal.

Searching for information and the assessment of European Funds communication

Polish respondents quite seldom encounter information about European Funds. This was confirmed by 36% of the participants. However, fewer respondents than in the previous years have declared that they have little contact with information about the Funds. Information about European Funds that is noticed by the Poles, is usually seen as clear (86%), reliable (87%), and easily available (56%). Polish respondents who are familiar with the term and who would like to learn more about European Funds would look for related information mainly on the Internet (45%). It is, however, worth noting that one third of the respondents (35%) do not intend to search for such information. On the other hand, respondents who would like to obtain subsidies from the EU, would search for information mainly on the Internet (68%).

Places of contact with information about European Funds

Every fifth Pole who is familiar with the term European Funds (21%) has recently encountered advertisement, articles or information about European Funds; usually on television (35%) or on the Internet (19%). Regardless of the source of information, the communication about European Funds usually took the form of advertisement. Polish respondents usually remembered general information about subsidies from the recently seen advertisements, shows, articles or other forms of communication of the European Funds (21%).

Almost two thirds of the respondents (62%) who have recently encountered such communication were unable to remember anything about the content. Most respondents (80%) are of the opinion that the communication presented European Funds in a positive light. Moreover, the communication quite often increased the respondents' interest in European Funds (51%).

National Recovery Plan

More than half of the respondents (55%) have heard about the National Recovery Plan. One third of the respondents believe that it is financed from EU funds (35%) or both from national and European funds (32%). The respondents associate the National Recovery Plan mainly with financial support/subsidies (30%) and with recovering from the crisis caused by the pandemic (28%).

Koncepcja badania

Badanie stanowi kontynuację działań monitorujących efektywność działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych na temat Funduszy Europejskich prowadzonych od 2006 roku. Wyniki badania służą eksploracji, opisowi i wyjaśnieniu zmian i trendów w postrzeganiu i zmianie postaw wobec FE wśród ogółu społeczeństwa. Dokonują się one pod wpływem prowadzonych systematycznie działań komunikacyjnych. Uzyskane wyniki badania posłużą zarówno do oceny efektywności dotychczas podejmowanych działań, jak i do weryfikacji i planowania najbardziej skutecznych form komunikacji.

Cele badania

Badanie dotyczyło Funduszy Europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości, wiedzy, postrzegania oraz postaw społecznych względem Funduszy Europejskich.

Cele badania sprowadzały się do:

- określenia efektów działań informacyjnych i promocyjnych poprzez ocenę zmiany poziomu wiedzy i postrzegania Funduszy Europejskich wśród ogółu polskiego społeczeństwa oraz pod kątem zróżnicowania uzależnionego od zmiennych socjodemograficznych;
- dostarczenia wartości wskaźników opisujących postęp w realizacji Strategii komunikacji polityki spójności.

Bezpośrednim użytkownikiem badania jest Departament Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej jako Instytucja ds. koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa obszarze informacji i promocji. Innymi odbiorcami badania są pracownicy pozostałych instytucji zaangażowanych we wdrażanie krajowych i regionalnych programów Funduszy Europejskich w ramach polityki spójności, odpowiedzialni za planowanie i prowadzenie działań komunikacyjnych na ich temat.

Metodologia badania

Badanie zostało zrealizowane techniką osobistego wywiadu kwestionariuszowego ze wspomaganiami komputerowym (CAPI) w ramach pomiaru omnibusowego.

Badaniem została objęta reprezentatywna próba mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej licząca N=1078 respondentów.

Próba miała charakter kwotowo-losowy. Wykonawca wylosował miejscowości, a także nazwy ulic, gdzie zrealizowano badania. Warto dodać, iż badanie

realizowane było w co 5 budynku (w przypadku, gdy budynek był wielorodzinny ankieter losowo typował mieszkanie, w którym przeprowadzono wywiad). Warstwowanie uwzględniało wielkość miejscowości, płeć, wiek oraz wykształcenie respondentów. Po zakończeniu badania zastosowano ważenie analityczne, mające na celu skorygowanie struktury próby do struktury analogicznych parametrów w populacji. Ważenie wyników badania jest powszechnie stosowanym zabiegiem mającym na celu bezpośrednie przeniesienie charakterystyk występujących w populacji na próbę badawczą.

Podstawą warstwowania i późniejszego ważenia wyników były dane demograficzne populacji mieszkańców Polski zawarte w publikacjach GUS.

Tabela 1. Rozkład próby ze względu na płeć (osoby w wieku 15 lat i więcej)

Płeć	Ogółem	% ogółu	Planowana liczba wywiadów
Mężczyźni	15 440 791	47,8%	515
Kobiety	16 865 676	52,2%	563
Suma	32 306 467	100,0%	1078

Źródło: Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym (stan w dniu 30.06.2021)

Tabela 2. Rozkład próby ze względu na wiek (osoby w wieku 15 lat i więcej)

Wiek	Ogółem	% ogółu	Liczba wywiadów
15-19	1 802 588	5,6%	60
20-24	1 940 927	6,0%	65
25-34	5 132 575	15,9%	171
35-44	6 291 163	19,5%	210
45-54	5 041 535	15,6%	168
55-64	4 922 442	15,2%	164
65 i więcej	7 175 237	22,2%	239
Suma	32 306 467	100,0%	1078

Źródło: Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym (stan w dniu 30.06.2021)

Tabela 3. Rozkład próby ze względu na wykształcenie (dane za 2019)

Wykształcenie	Ogółem	% ogółu	Liczba wywiadów
Wyższe	7 578 483	23,4%	252
Policealne i średnie	11 141 018	34,4%	371
Zasadnicze zawodowe	8 323 376	25,7%	277
Podstawowe*	5 343 802	16,5%	178
Suma	32 386 679	100,0%	1078

Źródło: Dochody i warunki życia ludności Polski – raport z badania EU-SILC 2019 (publikacja 2021 r., s.119)

*Do wykształcenia podstawowego włączono: podstawowe – 11,7%, gimnazjalne – 4,1%, bez wykształcenia – 0,7%

Tabela 4. Rozkład próby ze względu na miejsce zamieszkania (wszyscy mieszkańcy Polski - brak danych uwzględniających podział dla osób w wieku 15 lat i więcej)

Miejsce zamieszkania	Ogółem	% ogółu	Liczba wywiadów
wieś	15 328 534	40,2%	432
miasto do 20 tys. miesz.	4 981 226	13,1%	141
miasto 20-49 tys. miesz.	4 218 370	11,1%	120
miasto 50-199 tys. miesz.	6 420 744	16,8%	181
miasto 200-499 tys. miesz.	2 800 248	7,3%	79
miasto powyżej 500 tys. miesz.	4 413 102	11,6%	125
Suma	38 162 224	100,0%	1078

Źródło: Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym (stan w dniu 30.06.2021)

Uwagi techniczne do czytania raportu

Wyniki prezentowane są w ujęciu tematycznym, nie zawsze zgodnie z chronologią pytań w kwestionariuszu. Prezentowane są one w postaci graficznej – na wykresach lub w tabelach. W tytule każdego wykresu/tabeli umieszczona jest dokładna treść pytania, a także liczba osób, które odpowiedziały na dane pytanie. Ze względu na zwiększenie czytelności i przejrzystości danych wyniki prezentowane są w liczbach całkowitych (zaokrąglone). W związku z zaokrągleniami mogą wystąpić niewielkie różnice „+/- 1%” w podanych wartościach. Może to oznaczać, że w niektórych pytaniach jednokrotnego wyboru wartości procentowe nie sumują się do 100% (mogą wynieść 99% lub 101%). Różnice istotnie statystycznie oznaczono natomiast ramkami w odpowiednich kolorach, zgodnie z poniższą legendą:

- odsetek istotnie większy,
- odsetek istotnie mniejszy.

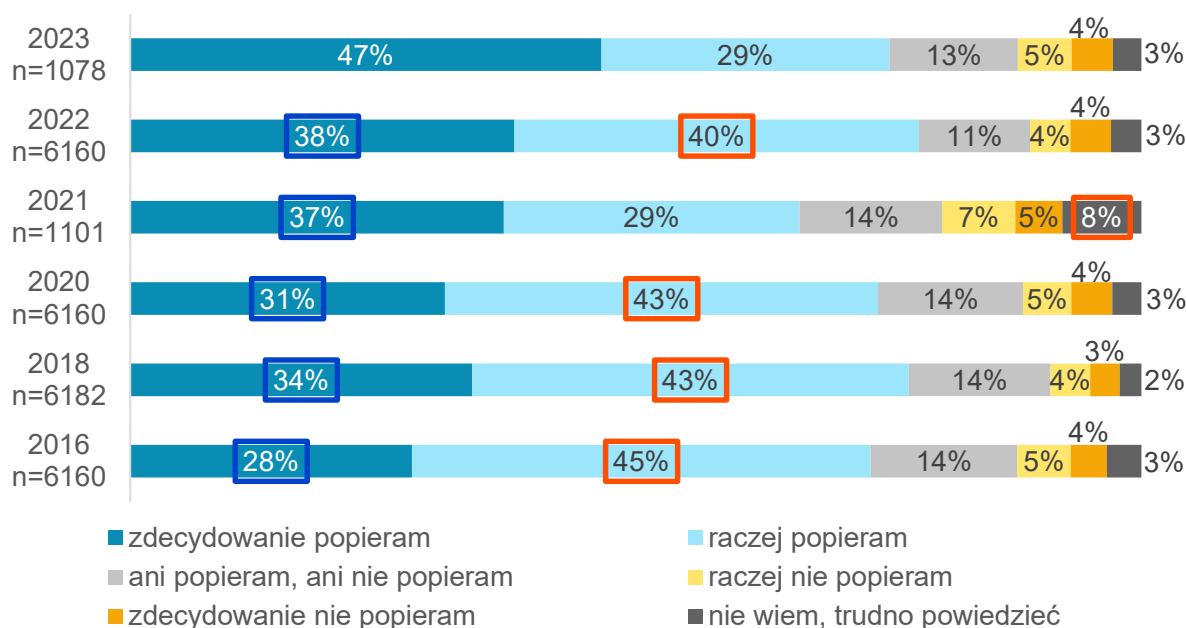
Opis wyników badania

Stosunek polskiego społeczeństwa względem przynależności Polski do Unii Europejskiej

Większość badanych Polaków popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej – przynależność do wspólnoty poparło 75%¹ respondentów (suma wskazań odpowiedzi „raczej popieram” i „zdecydowanie popieram”). Należy podkreślić, że blisko połowa ankieterowanych zdecydowanie opowiada się za członkostwem Polski w Unii (47%).

Uwzględniając poprzednie edycje badania dostrzega się, że pomimo wahań na przestrzeni analizowanych lat, poparcie utrzymuje się na względnie stałym poziomie (ok. 70% badanych w poszczególnych edycjach deklarowało poparcie). Ponadto w porównaniu do poprzednich lat ujętych w porównaniu, w 2023 roku istotnie częściej wyrażano zdecydowane poparcie, zaś istotnie rzadziej – umiarkowane (z wyjątkiem 2021 roku).

Wykres 1. (P1) Czy popiera Pan(i) czy też nie popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej? (porównanie między latami)

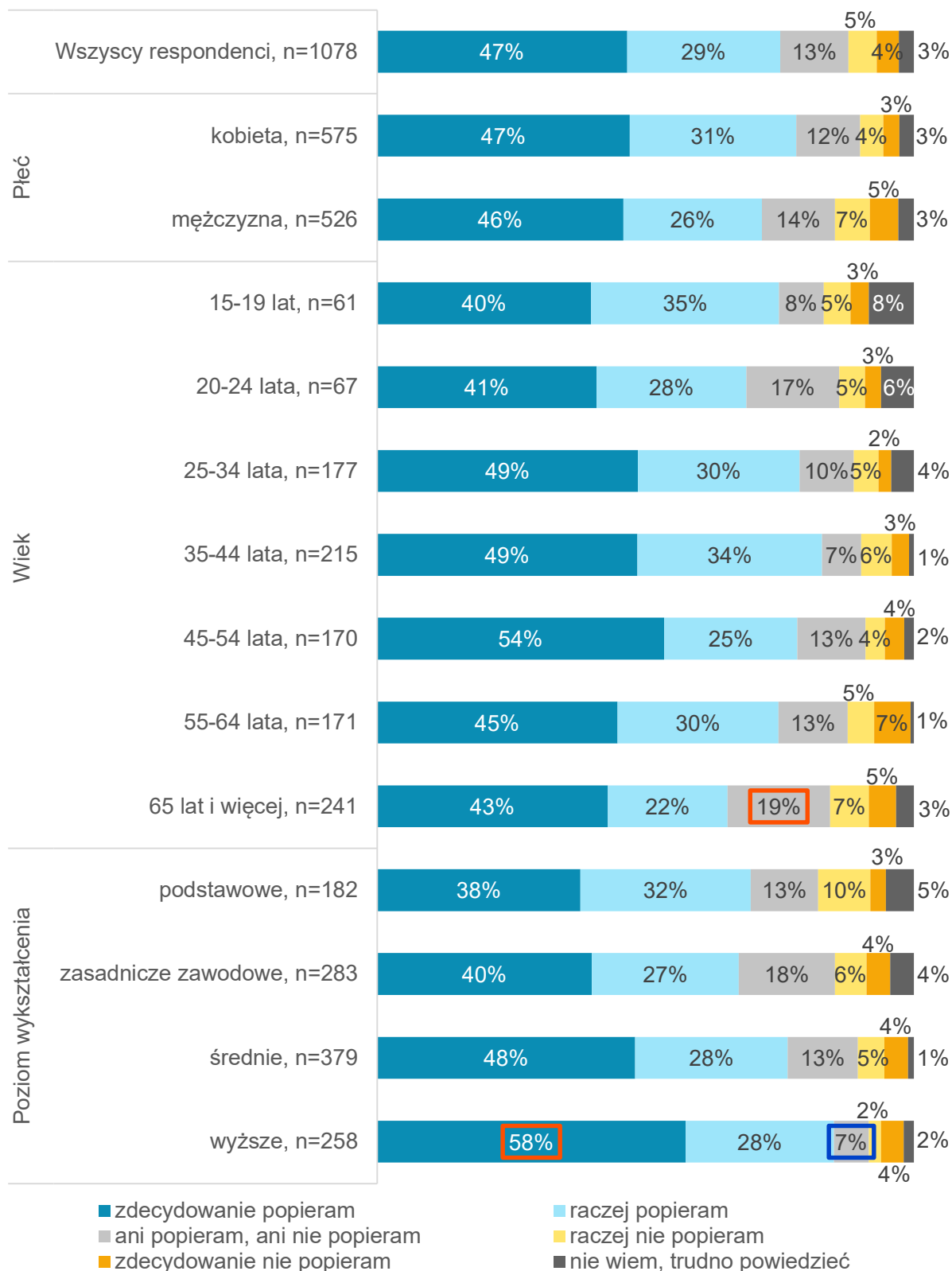

Członkostwo w Unii Europejskiej istotnie częściej popierają Polacy z wykształceniem wyższym (58%). W grupie badanych o takim poziomie wykształcenia istotnie rzadziej wyrażano neutralny stosunek względem przynależności Polski do Unii (7%).

¹ Suma różni się od wskazanej na wykresie z uwagi na zaokrąglenia (rzeczywiście wynosi ona 75%, lecz zaokrąglone wartości na wykresie sumują się do 76%).

Po uwzględnieniu wieku respondentów zaobserwowano, że osoby w wieku co najmniej 65 lat istotnie częściej deklarowały neutralne stanowisko w tej kwestii (19%).

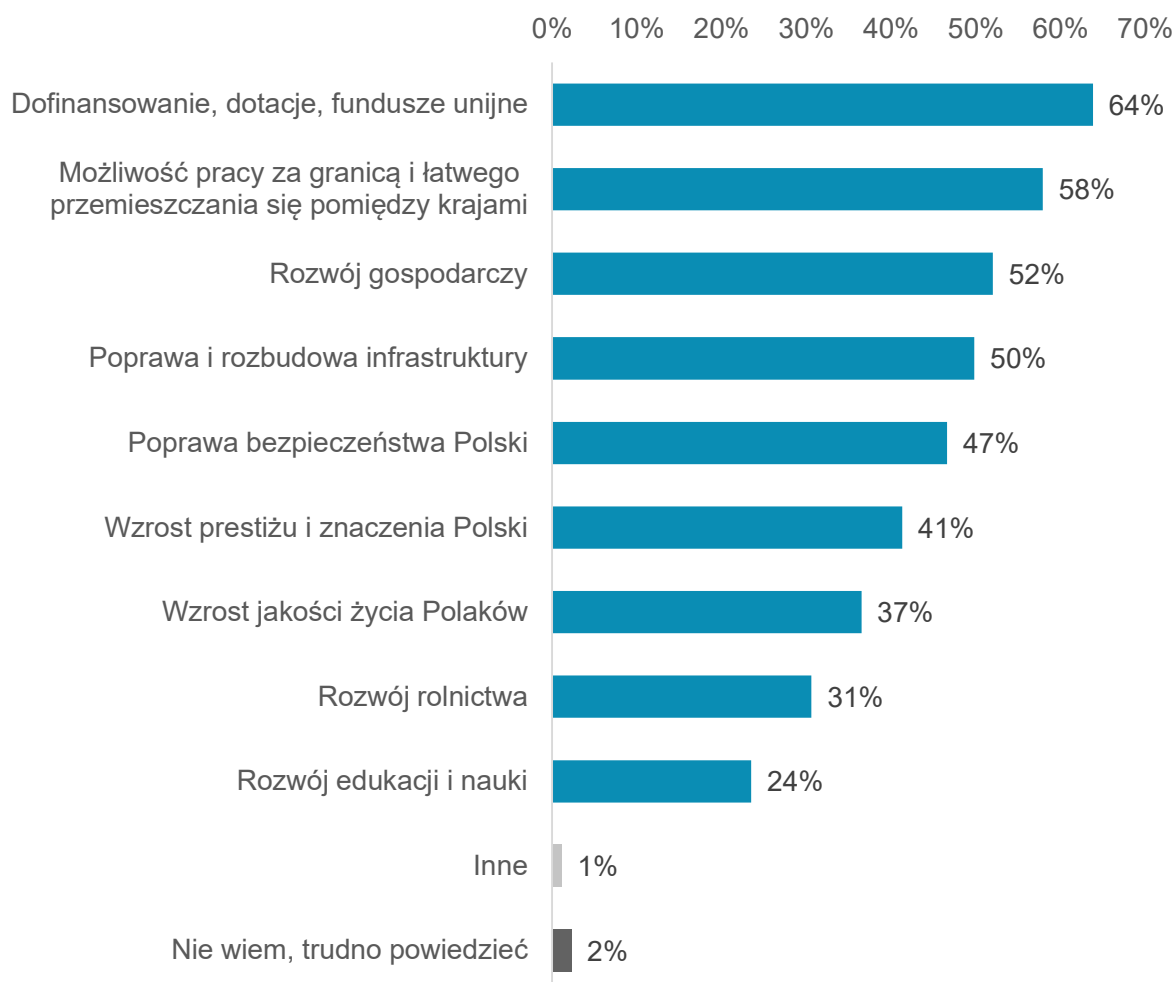
Wykres 2. (P1) Czy popiera Pan(i) czy też nie popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej?

Według większości ankietowanych popierających przynależność Polski do Unii Europejskiej, główne korzyści uzyskane przez kraj dzięki wstąpieniu do wspólnoty to dofinansowania, dotacje i fundusze (64%). Na tę korzyść istotnie częściej wskazywali respondenci z wykształceniem wyższym (75%). Istotnie rzadziej wskazywali ją natomiast badani z wykształceniem podstawowym i zawodowym (po 53%) oraz osoby w wieku co najmniej 65 lat (51%).

Dla wielu obywateli, którzy popierają przynależność Polski do Unii Europejskiej, korzyściami są także możliwość pracy za granicą i łatwego przemieszczania się pomiędzy krajami (58%), rozwój gospodarczy (52%) oraz poprawa i rozbudowa infrastruktury (50%). Istotnym aspektem członkostwa w UE dla Polaków jest również poprawa bezpieczeństwa kraju (47%).

Wykres 3. (P2) Jakie są najważniejsze korzyści, jakie uzyskała Polska ze wstąpienia do Unii Europejskiej? [N=946]

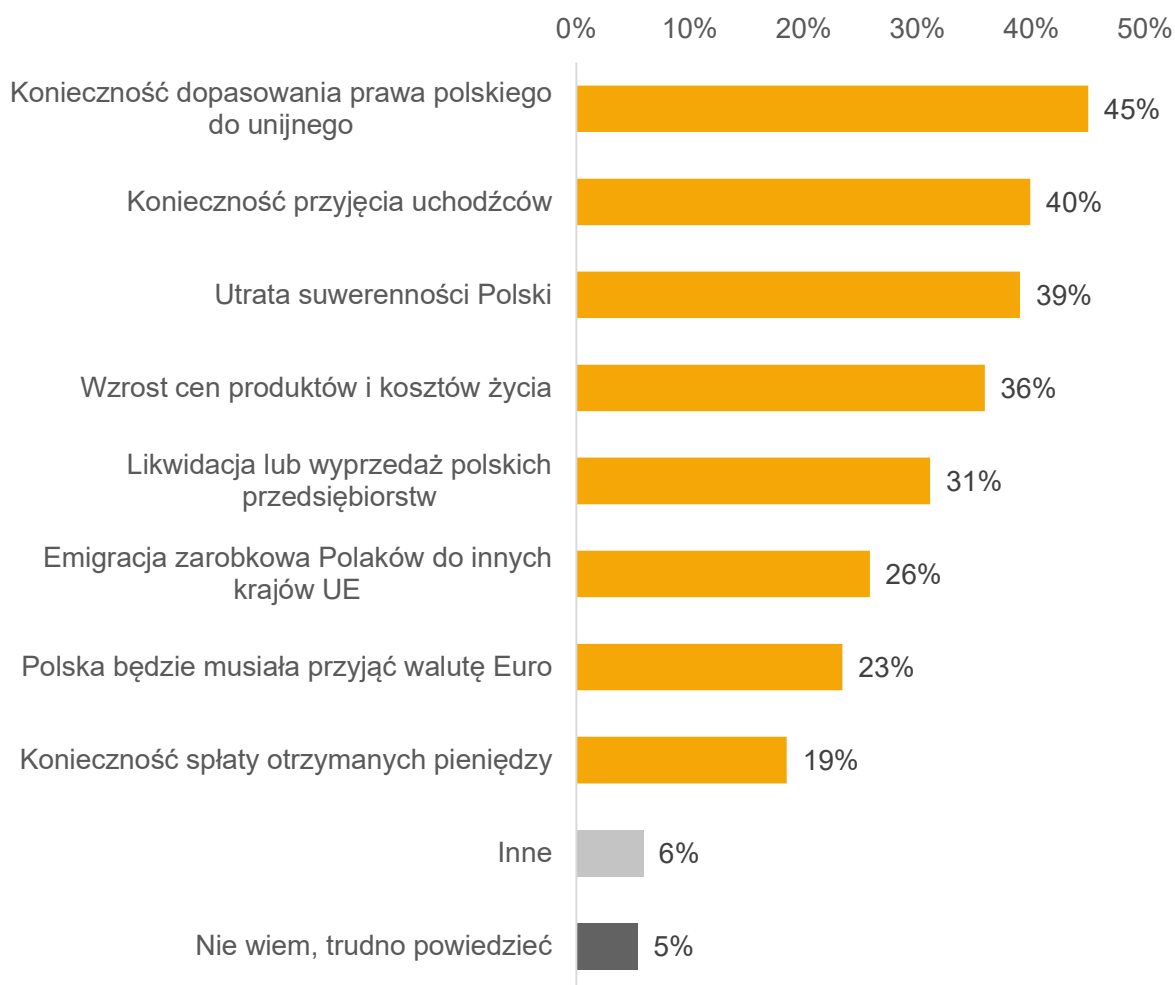
W opinii badanych Polaków, którzy nie popierają członkostwa kraju w Unii Europejskiej, stratą poniesioną przez Polskę wraz ze wstąpieniem do wspólnoty jest przede wszystkim konieczność dopasowania prawa polskiego do unijnego (45%).

Ten aspekt istotnie rzadziej wskazywali respondenci w wieku co najmniej 65. roku życia (30%).

W dalszej kolejności wskazywano na konieczność przyjęcia uchodźców (40%) oraz utratę suwerenności Polski (39%). Wzrost cen produktów i kosztów życia w Polsce jako stratę odniesioną w wyniku przystąpienia kraju do Unii Europejskiej wskazał co trzeci badany (36%).

Wykres 4. (P3) A jakie są Pana(-ni) zdaniem największe straty, jakie odniosła Polska wraz ze wstąpieniem do Unii Europejskiej? [N=239]

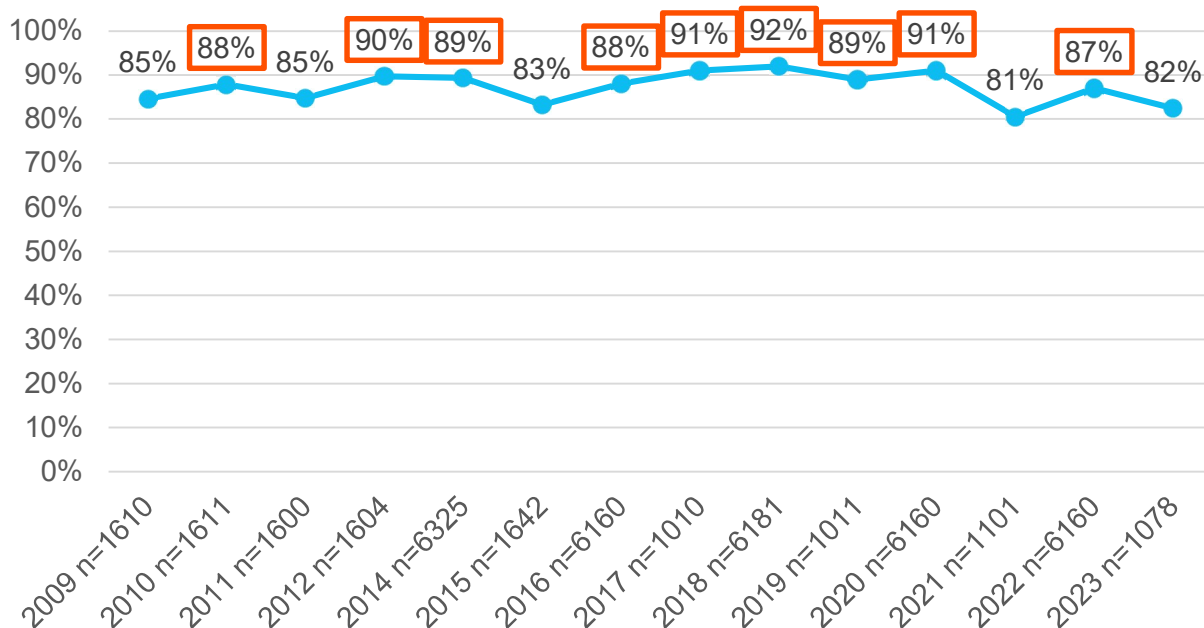

Wiedza na temat Funduszy Europejskich / Funduszy Unijnych w społeczeństwie polskim

Znajomość i rozumienie pojęcia Fundusze Europejskie

Wyniki badania wskazują na fakt, że społeczeństwo zaznajomione jest z określeniem „Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne”, gdyż 82% ankieterowanych Polaków przyznało, że spotkało się już wcześniej z tym pojęciem. Zaobserwowano, że odsetek ten istotnie zmniejszył się w stosunku do poprzedniego pomiaru (wówczas wynosił 87%), aczkolwiek jest wyższy niż wartość odnotowana w 2021 roku (81%). Istotny spadek odnotowano także względem 2010 roku oraz okresów od 2012-2014 roku i od 2016-2020 roku. Mimo to można dostrzec, iż znajomość terminu „Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne” w całym analizowanym okresie utrzymuje się na względnie stałym poziomie w przedziale w przedziale 81-91%, co potwierdza wysoką rozpoznawalność tej marki w Polsce.

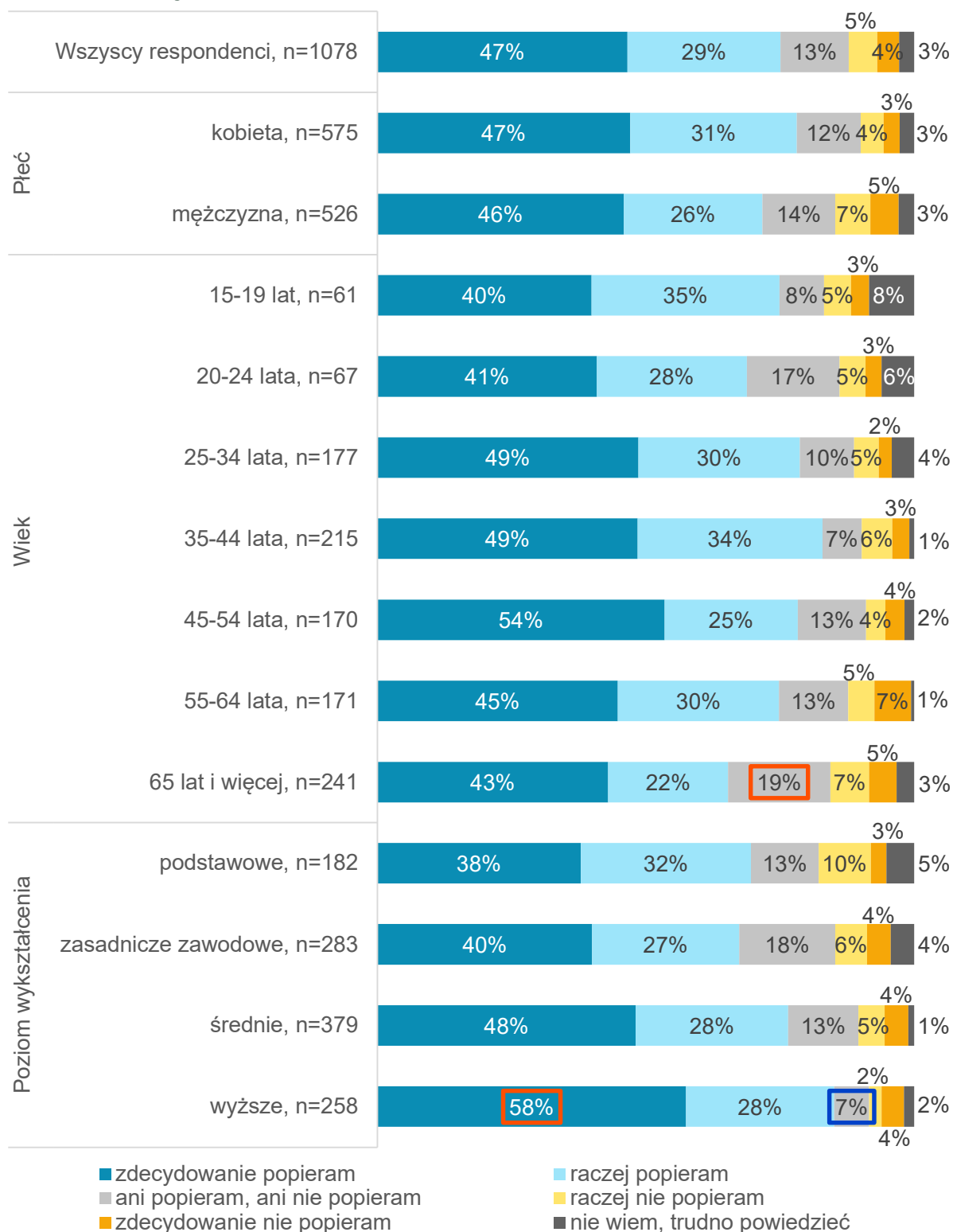
Wykres 5. (P4) Czy spotkał(a) się Pan(i) kiedyś z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (porównanie między latami na T2B – spotkał się i wie/nie wie co oznaczają FE)

Analiza odpowiedzi ankieterowanych w podziale na poszczególne ich cechy wykazała zróżnicowanie. Odnotowano, że kontakt z pojęciem „Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne” istotnie częściej deklarowały kobiety (32%) a znajomość tych terminów – osoby z wykształceniem wyższym (77%) i osoby w wieku od 45 do 54 lat (65%).

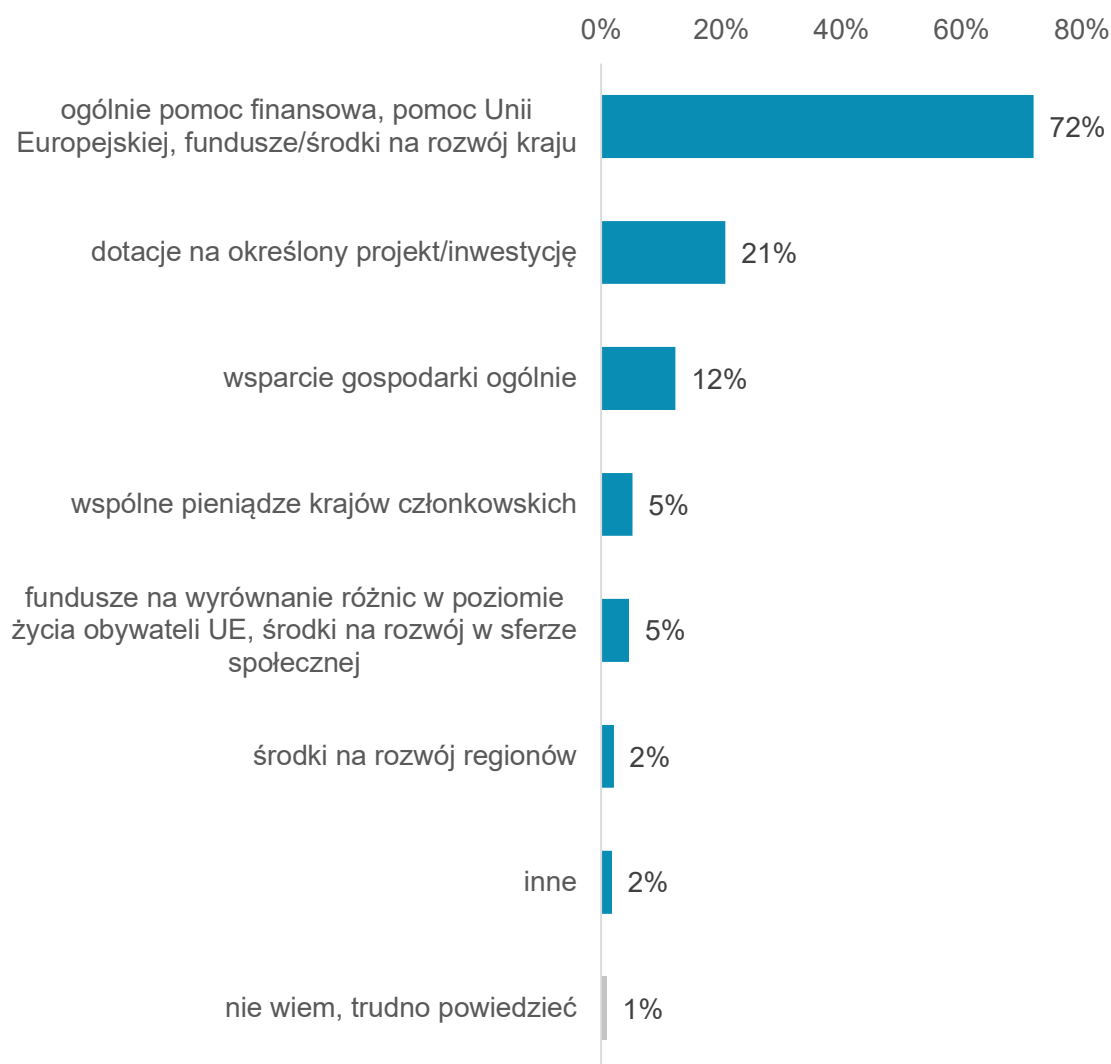
Natomiast brak kontaktu z tymi pojęciami oraz brak ich znajomości zadeklarowało 10% respondentów. Istotnie częściej brak znajomości pojęcia „Fundusze Unijne/Fundusze Europejskie” wskazywały osoby w wieku co najmniej 65 lat (18%) oraz ankietowani z wykształceniem podstawowym (21%) lub zawodowym (16%).

Wykres 6. (P4) Czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”?

Większość ankietowanych, którzy spotkali się z pojęciem FE jest zdania, że są to środki na rozwój kraju, pomoc finansowa z Unii Europejskiej (72%). Co piąty badany wskazał, że to dotacje na określony projekt bądź inwestycję (21%), a co ósmy – ogólne wsparcie gospodarki (12%).

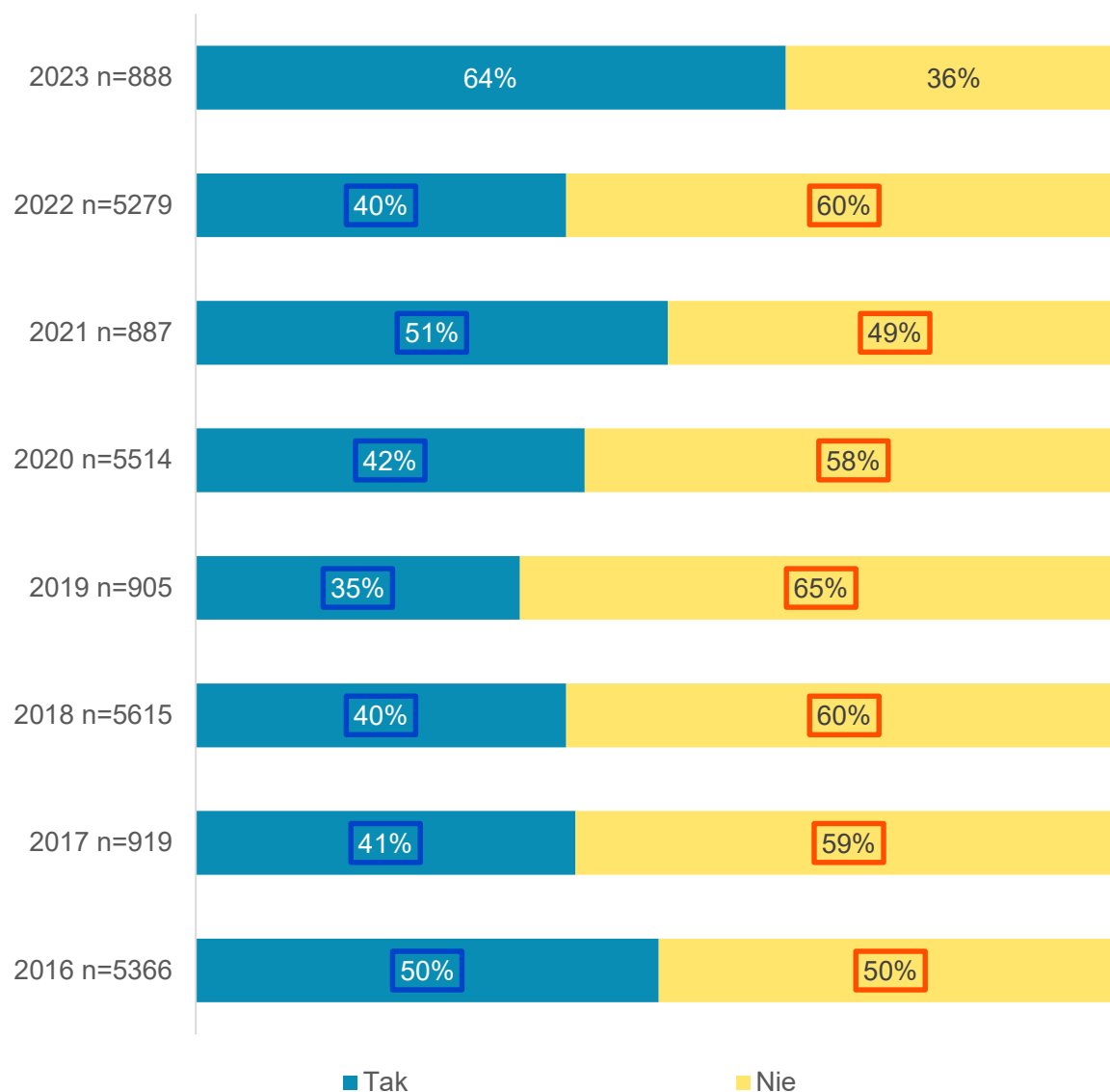
Wykres 7. (P5) Czym Pana(-ni) zdaniem są Fundusze Europejskie? [N=888]

Zainteresowanie i poziom wiedzy o Funduszach Europejskich

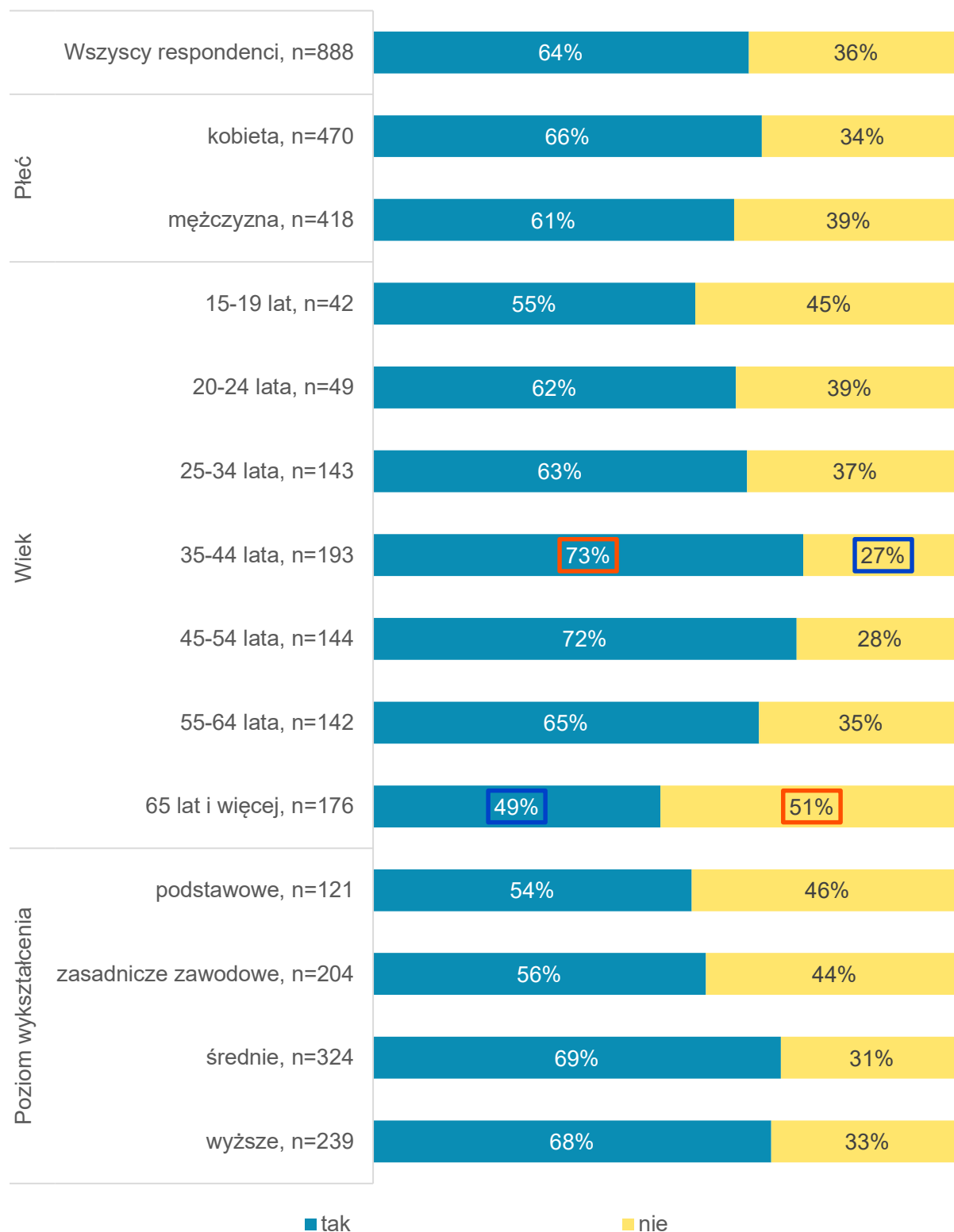
Tematyka Funduszy Europejskich jest interesująca dla 64% ankietowanych, którzy potwierdzili styczność z tym terminem. Odmienne stanowisko zadeklarował co trzeci badany (36%). Uwzględniając poprzednie edycje badania dostrzega się, że zainteresowanie Funduszami Europejskimi wyrażano obecnie istotnie częściej aniżeli we wszystkich poprzednich latach ujętych w porównaniu.

Wykres 8. (P6) Proszę powiedzieć, czy tematyka Funduszy Europejskich jest dla Pana(-ni) interesująca? (porównanie między latami)

Zainteresowanie tematyką Funduszy Europejskich istotnie częściej wyrażali Polacy w wieku od 35 do 44 lat (73%). Respondenci z najstarszej grupy wiekowej, tj. w wieku co najmniej 65 lat, istotnie rzadziej deklarowali zainteresowanie Funduszami Unijnymi (49%).

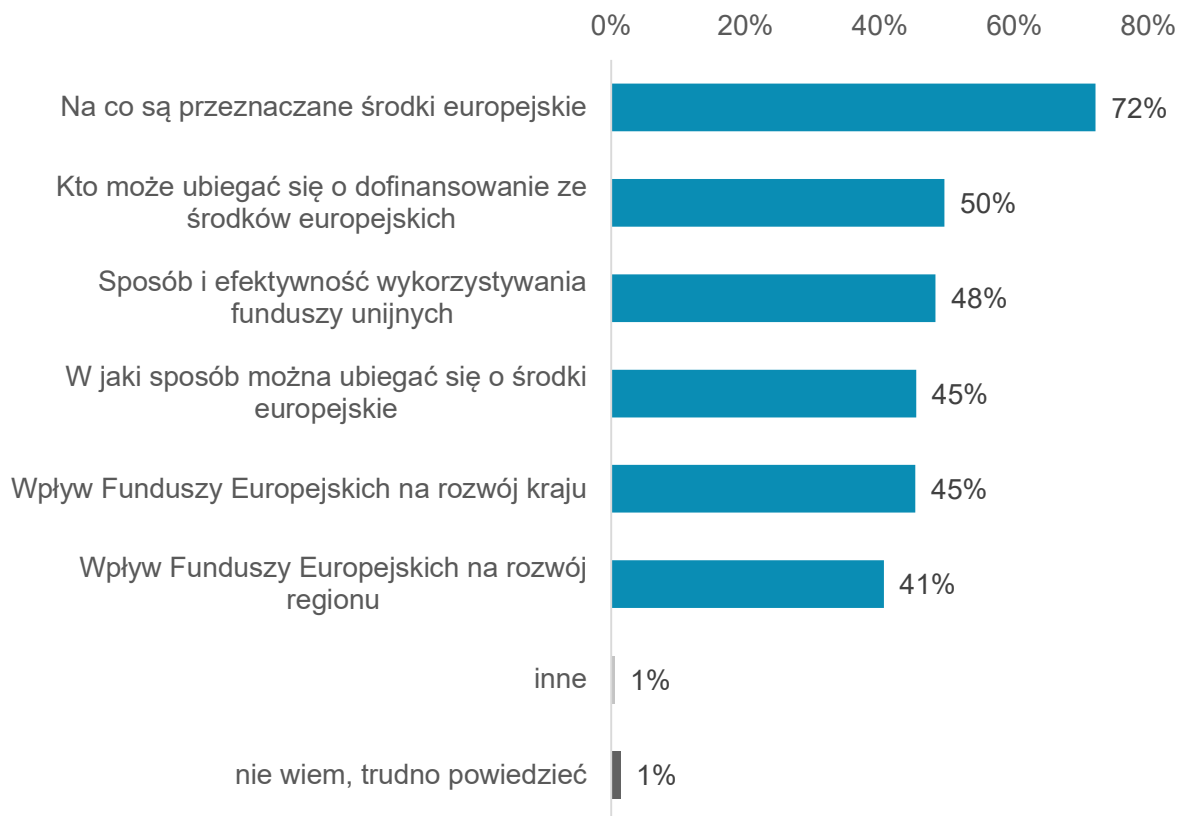
Wykres 9. (P6) Proszę powiedzieć, czy tematyka Funduszy Europejskich jest dla Pana(-ni) interesująca?

Polacy, którzy spotkali się z pojęciem „Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne” i są zainteresowani tą tematyką wskazywali, że chcieliby przede wszystkim dowiedzieć się na co przeznaczane są te środki (72%). Połowa badanych (50%) zadeklarowała

zainteresowanie potencjalnymi grupami beneficjentów – a zatem tym, kto może ubiegać się o dofinansowanie ze środków europejskich.

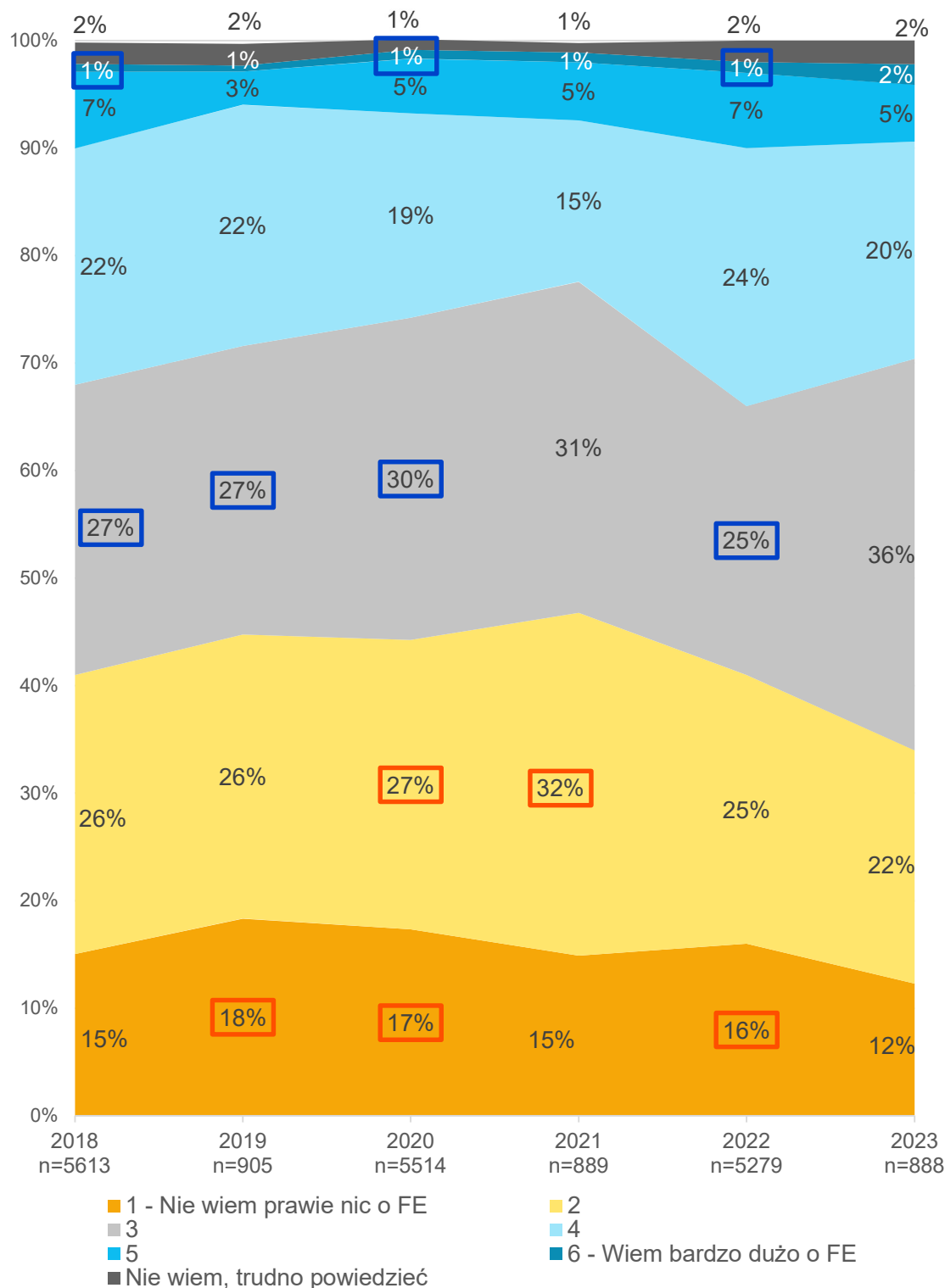
Wykres 10. (P7) A co Pana(-nią) interesuje najbardziej, jeśli chodzi o Fundusze Europejskie? [N=566]

Respondenci zostali zapytani, jak oceniają swój poziom wiedzy na temat FE. Korzystając ze skali szkolnej, największa grupa badanych wskazała ocenę 3 (36%). Natomiast co trzeci ankietowany (34% - suma wskazań ocen 1 i 2) negatywnie ocenił swój poziom wiedzy o Funduszach Europejskich. Wysoko swój poziom wiedzy oceniło 7% ankietowanych (suma wskazań ocen 5 i 6), co jest wynikiem zbliżonym do lat poprzednich – odsetek dwóch najwyższych ocen oscylował na poziomie 4-8% na przestrzeni analizowanego okresu.

Uwzględniając poprzednie edycje badania zaobserwowano, że ocenę najwyższą (tj. 6 – wiem bardzo dużo o FE) wskazywano obecnie istotnie częściej aniżeli w latach 2018, 2020 i 2022. Z kolei najniższą ocenę (tj. 1 – nie wiem prawie nic o FE) w 2023 roku wskazywano istotnie rzadziej niż w latach 2019, 2020 i 2022 (odpowiednio: 12% względem 18%, 17% i 16%).

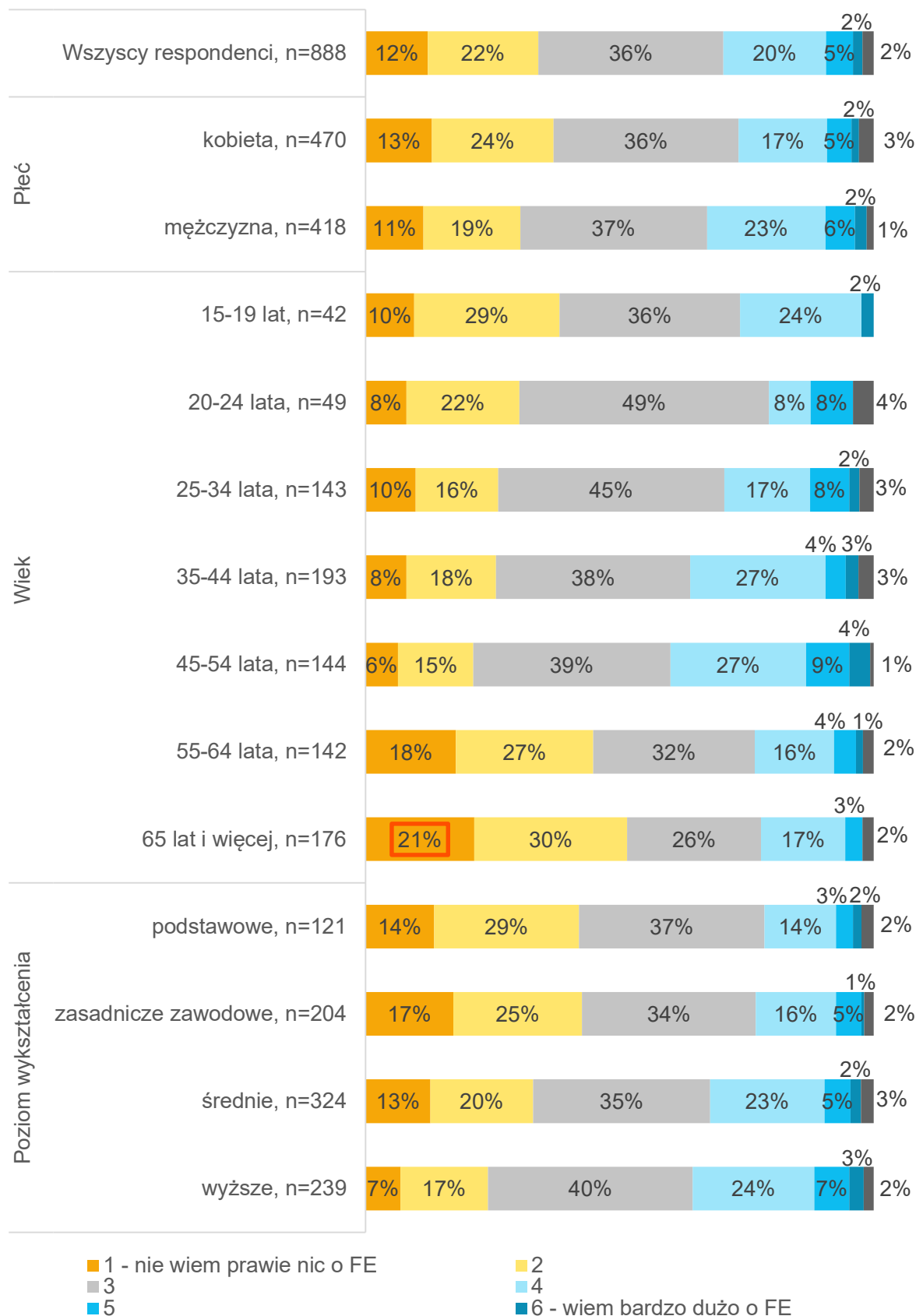
Wykres 11. (P51) Jak by Pan(i) określił(a) swój poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Uwzględniając kryterium wieku dostrzega się, że ankietowani w wieku co najmniej 65 lat istotnie częściej deklarowali, że nie wiedzą prawie nic o Funduszach Europejskich, przyznając jednocześnie najniższe noty (21%). Płeć, wykształcenie i miejsce zamieszkania nie różnicują odpowiedzi respondentów.

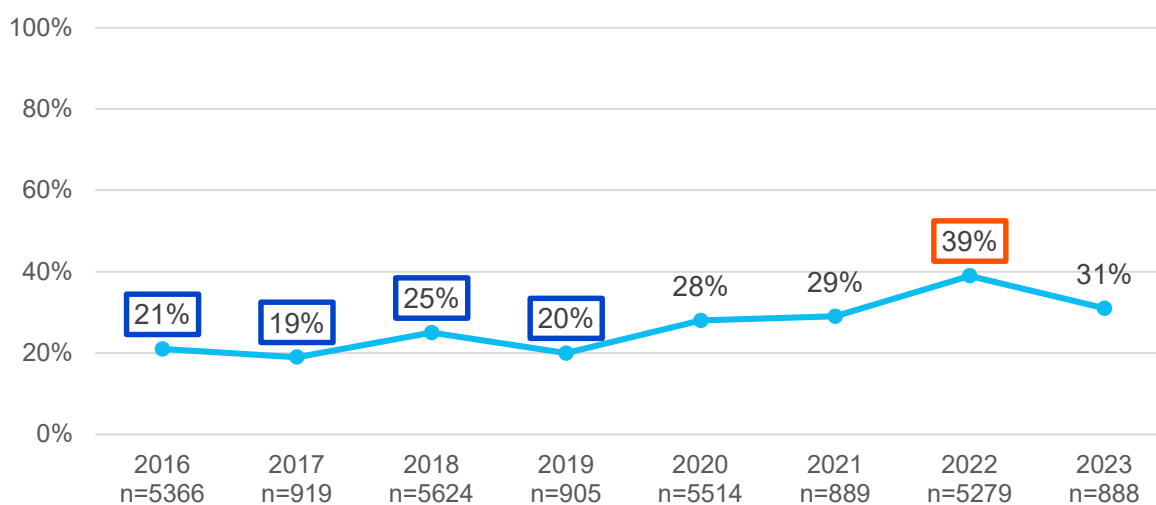
Wykres 12. (P51) Jak by Pan(i) określił(a) swój poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich?

Obszary oraz cele na jakie przeznaczane są środki pozyskiwane z FE

Polacy, którzy spotkali się wcześniej z pojęciem Funduszy Europejskich, zostali poproszeni o spontaniczne wskazanie celów, na jakie ich zdaniem środki te są obecnie przeznaczane. Obecnie co trzeci respondent potrafił spontanicznie wskazać co najmniej trzy cele, obszary lub działania, na które środki te przeznaczane są w Polsce (31%). Odsetek ten był istotnie mniejszy niż w 2022 roku oraz istotnie większy niż w latach 2016-2019.

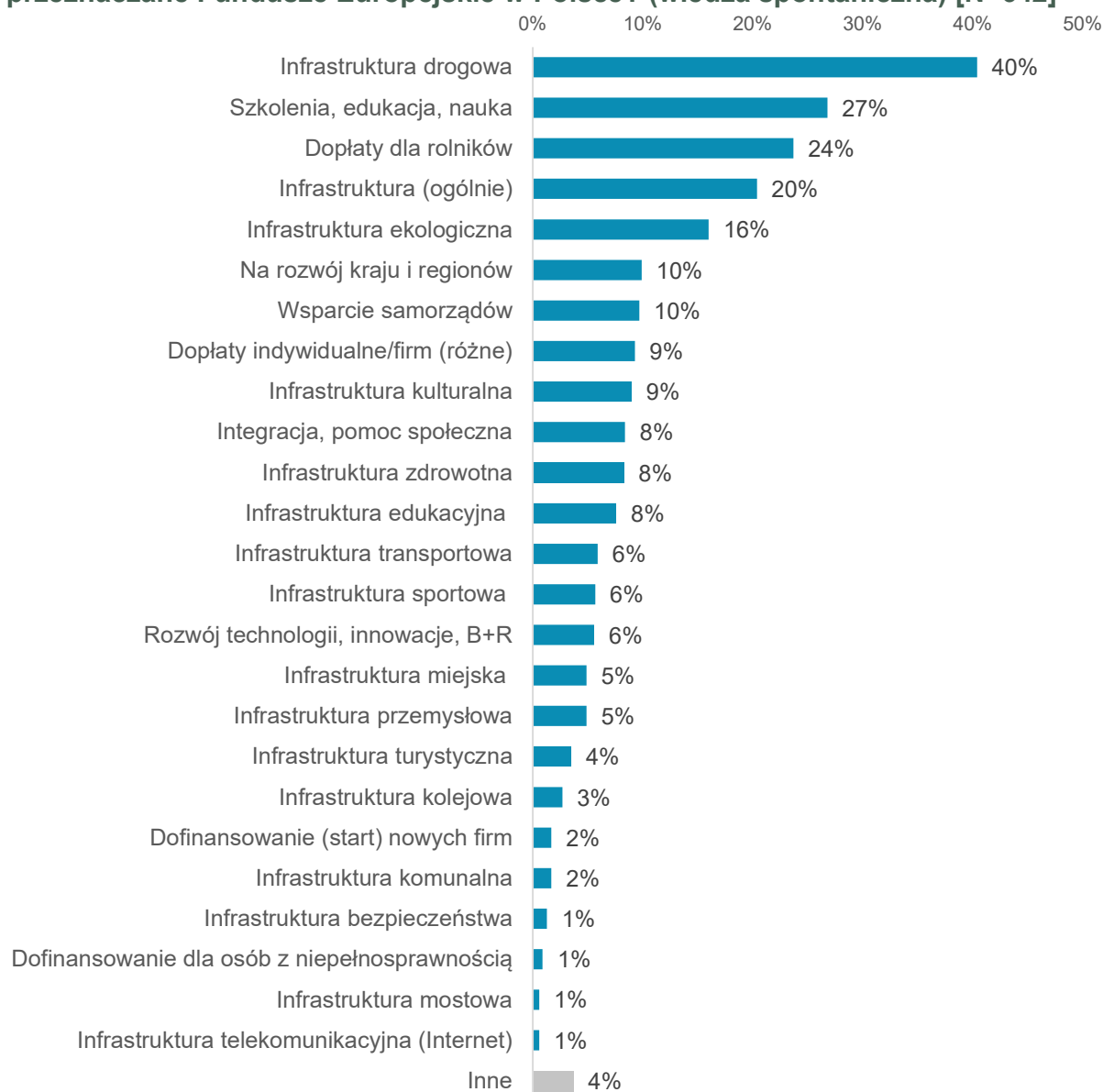
Wykres 13. (P10) Odsetek mieszkańców Polski znających co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach polityki spójności – wiedza spontaniczna (porównanie między latami)

Najczęściej wskazywano na infrastrukturę drogową (40%) jako cel przeznaczenia Funduszy Unijnych. Rządziej wskazywano na szkolenia, edukację i naukę (27%) oraz dopłaty dla rolników (24%). Co piąty (20%) respondent wskazał infrastrukturę (ogólnie).

Analiza odpowiedzi z uwzględnieniem cech ankietowanych pozwoliła ustalić, iż osoby z wykształceniem wyższym istotnie częściej wskazywały, że Fundusze Europejskie w Polsce są przeznaczane na dopłaty dla rolników (31%), a ludzie młodzi (20-24 lata) istotnie częściej zwracali uwagę na dopłaty indywidualne/firm (różne).

Wykres 14. (P10) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (wiedza spontaniczna) [N=642]

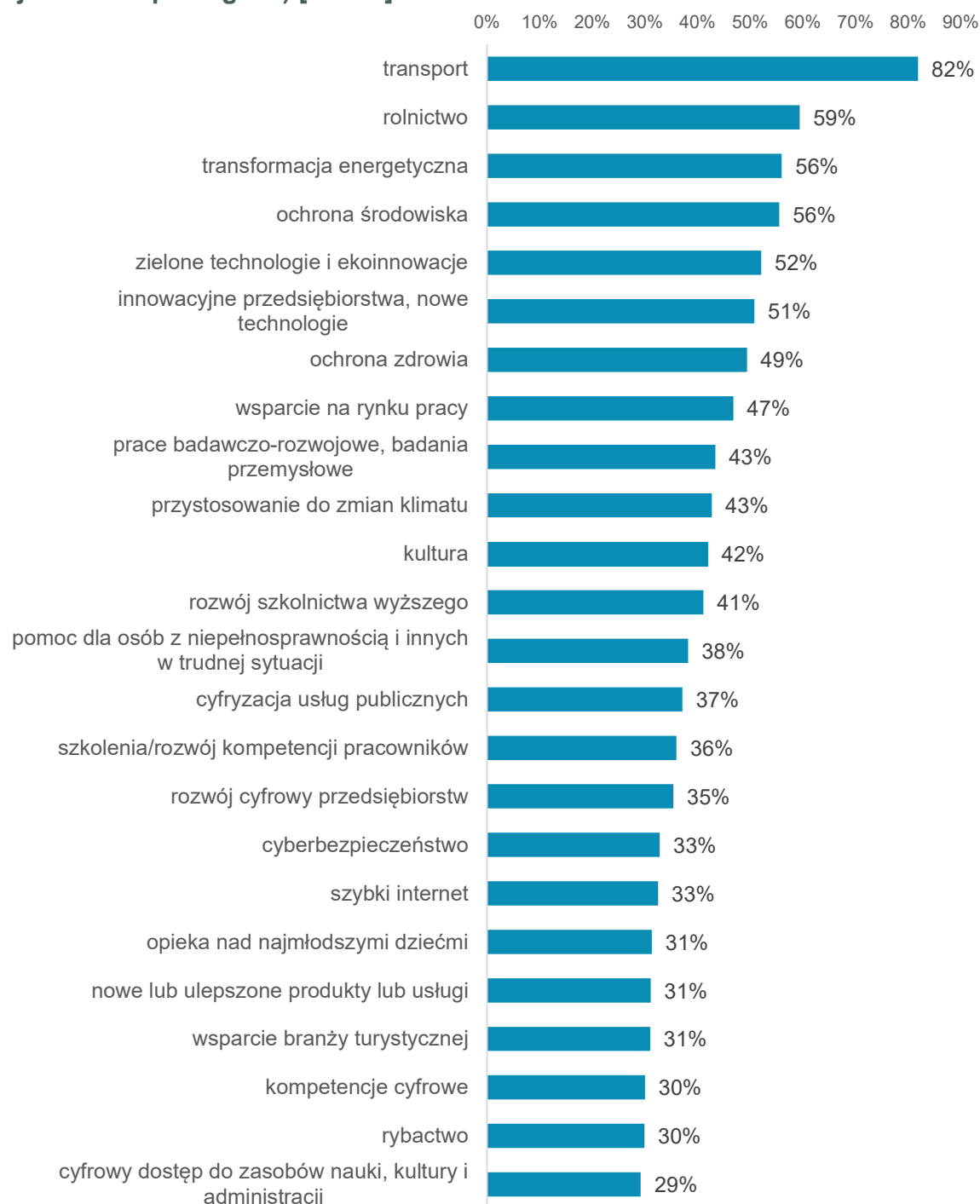
Uczestników badania, którzy uprzednio mieli styczność z pojęciem Funduszy Europejskich, ponownie poproszono o wskazanie celów i działań, na jakie według nich środki te są obecnie przeznaczane w Polsce. Należy podkreślić, że tym razem konkretne obszary zostały im już wymienione (znajomość wspomagana).

Najczęściej deklarowano, że Fundusze Unijne przeznaczane są na transport (82%), a w dalszej kolejności na rolnictwo (59%), transformację energetyczną (56%) i ochronę środowiska (56%). Nieco mniejszy odsetek badanych wskazał na zielone technologie i ekoinnowacje (52%) oraz innowacyjne przedsiębiorstwa i nowe technologie (51%).

Biorąc pod uwagę cechy respondentów, zaobserwowano, że osoby w wieku co najmniej 65 lat istotnie częściej wskazywały na rolnictwo (70%) oraz pomoc dla osób

z niepełnosprawnością i innych w trudnej sytuacji (49%), a osoby z wykształceniem wyższym – na innowacyjne przedsiębiorstwa i nowe technologie (60%) i cyfryzację usług publicznych (47%). Mężczyźni istotnie częściej wyrażali przekonanie, że Fundusze Europejskie w Polsce są obecnie przeznaczane na zielone technologie i ekoinnowacje (59%) oraz innowacyjne przedsiębiorstwa i nowe technologie (56%), jak również rozwój cyfrowy przedsiębiorstw oraz szybki Internet (39%).

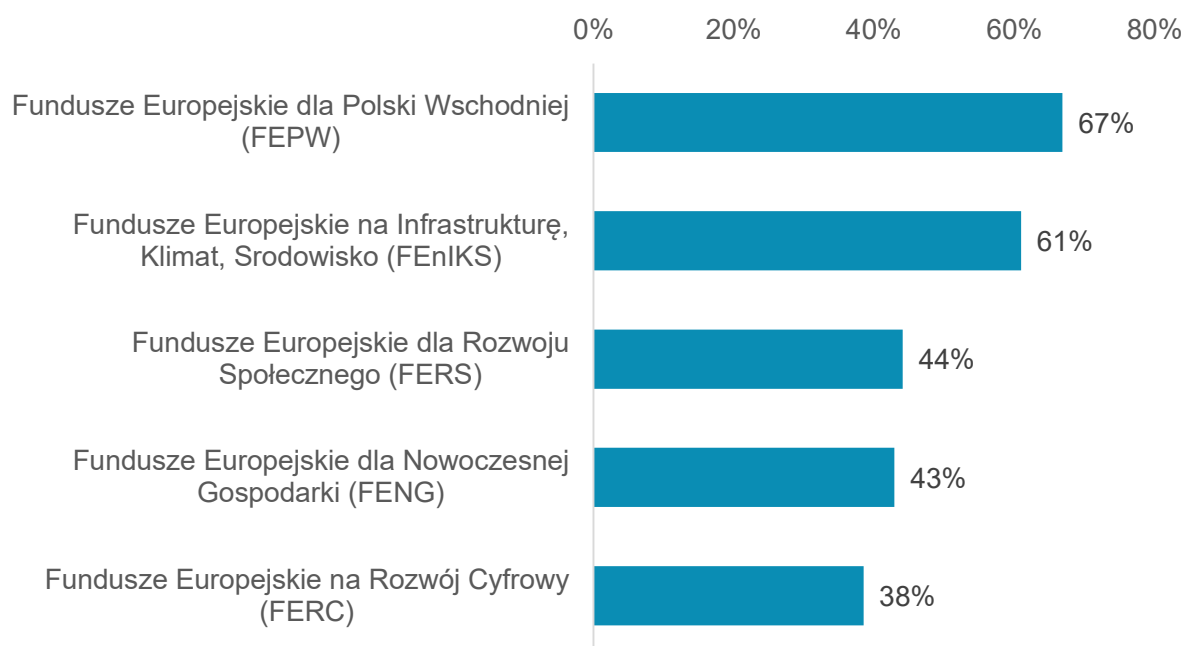
Wykres 15. (P12N) Jak się Panu(-ni) wydaje, na które poniżej wypisane cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (znajomość wspomagana) [N=888]

Odsetek osób znających co najmniej trzy cele, na które przeznaczane są środki unijne w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) wyniósł 67%. Nieco mniejszy był odsetek Polaków znających co najmniej trzy obszary, na które przeznaczane są środki w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS) – wynosił 61%. Najniższa wartość wskaźnika dotyczyła programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – w tym przypadku wskaźnik osiągnął wartość 38%.

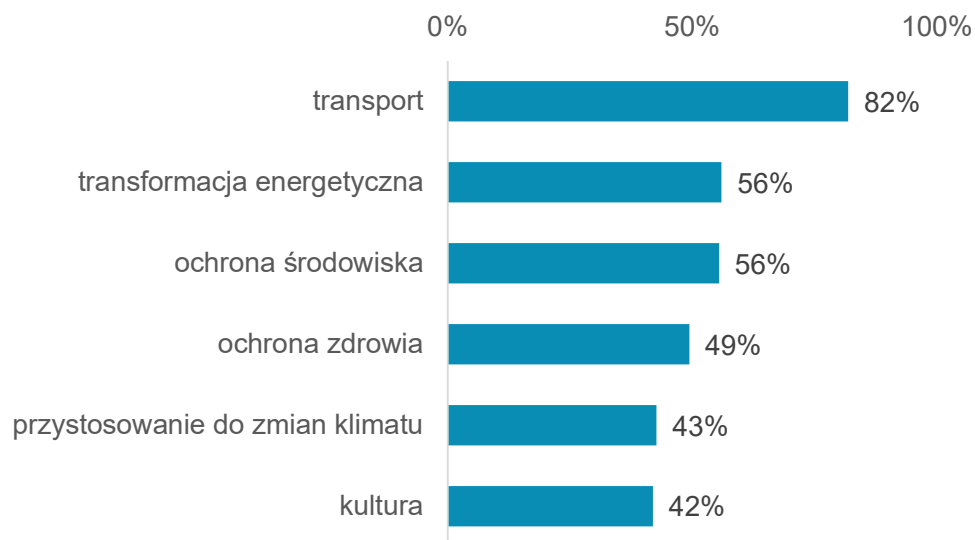
Analiza wskaźnika z uwzględnieniem cech socjodemograficznych respondentów wykazała pewne istotne różnice. Co najmniej trzy cele, na które przeznaczane są środki unijne w ramach programu FEnIKS istotnie częściej wskazywały osoby w wieku od 45 do 54 lat (73%). W przypadku programu FENG, minimum trzy obszary istotnie częściej wskazywali mężczyźni (48%), a w przypadku programu FERC – osoby z wykształceniem wyższym (48%).

Wykres 16. (P12N) Odsetek Polaków znających co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane są FE w ramach konkretnego programu (znajomość wspomagana) [N=888]

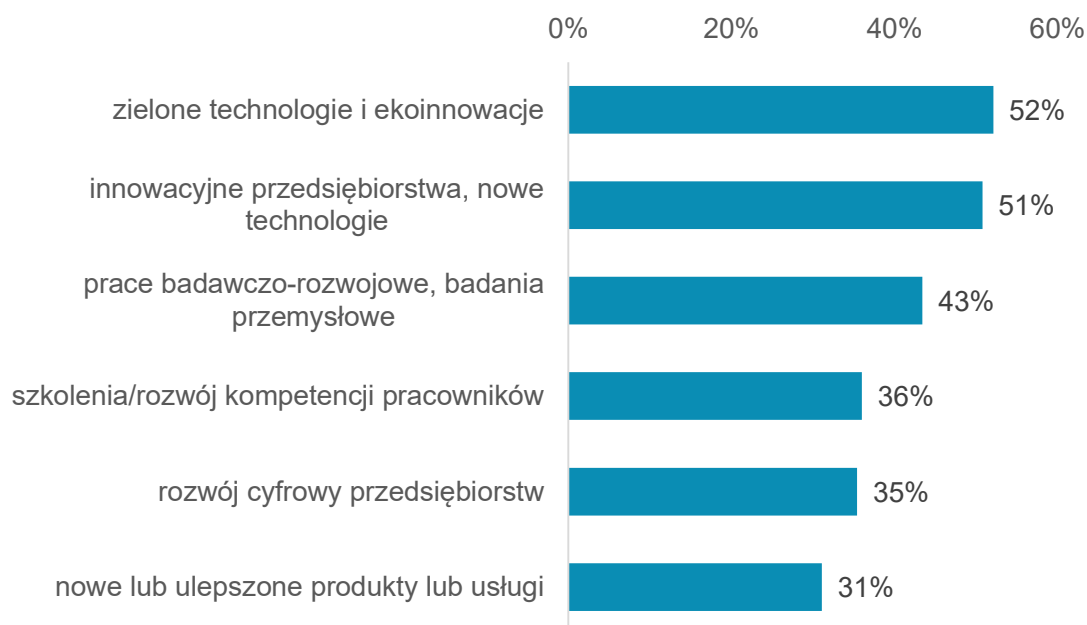
Najbardziej rozpoznawalnym obszarem, na który przeznaczane są środki w ramach programu FEnIKS jest transport (82%). Ponad połowa respondentów znających pojęcie FE potrafiła wskazać także transformację energetyczną oraz ochronę środowiska (po 56%). Najmniej rozpoznawalnym celem przeznaczenia środków w ramach tego programu jest kultura (42%).

Wykres 17. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu FEnIKS (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko) – znajomość wspomagana [N=888]

Najbardziej rozpoznawalnymi celami przeznaczenia środków w ramach programu FENG są: zielone technologie i eko innowacje (52%) oraz innowacyjne przedsiębiorstwa i nowe technologie (51%). Najmniej rozpoznawalnym obszarem są natomiast nowe lub ulepszone produkty bądź usług (31%).

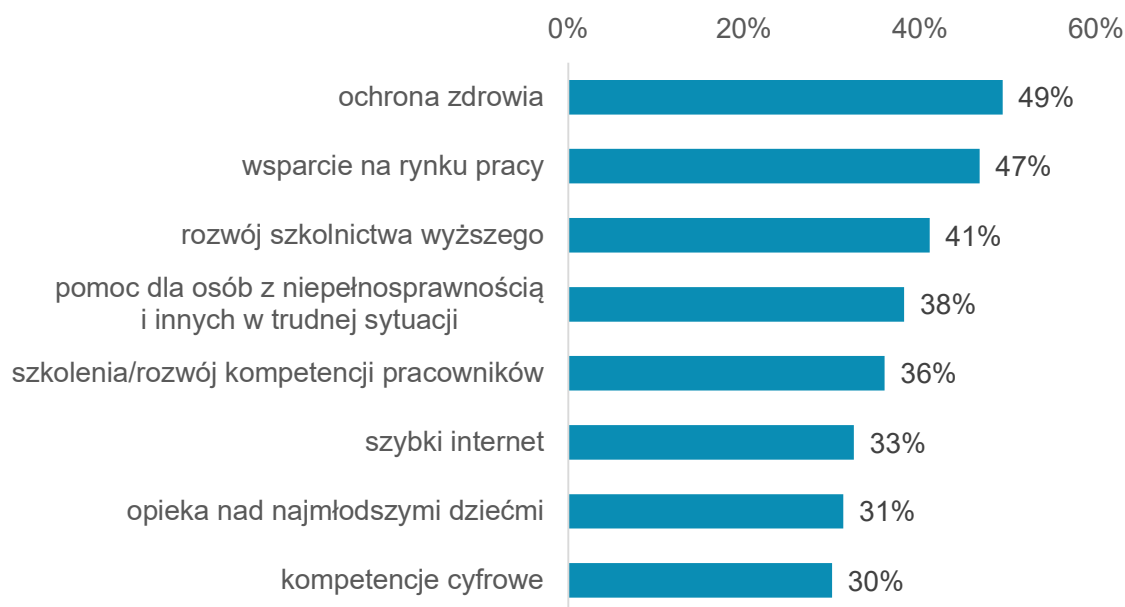
Wykres 18. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – znajomość wspomagana [N=888]

Ochrona zdrowia to najbardziej rozpoznawalny obszar przeznaczenia środków unijnych w ramach programu FERS w Polsce – wskazała go blisko połowa Polaków

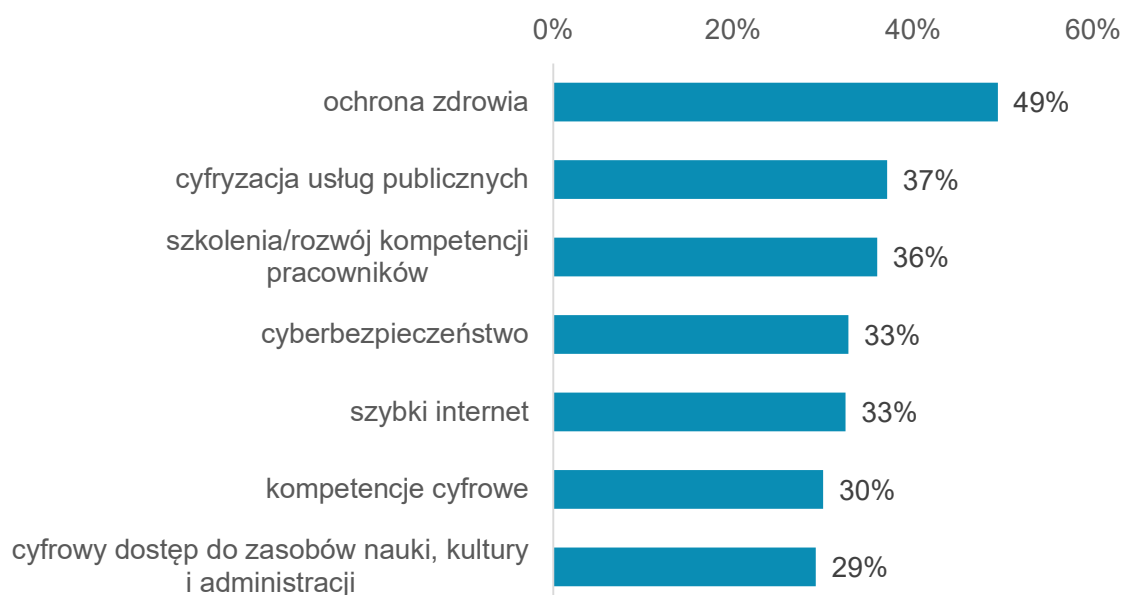
znających pojęcie FE (49%). Nieco mniejsza rozpoznawalność dotyczy obszaru wsparcia na rynku pracy (47%), a najmniejsza dotyczy kompetencji cyfrowych (30%).

Wykres 19. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) – znajomość wspomagana [N=888]

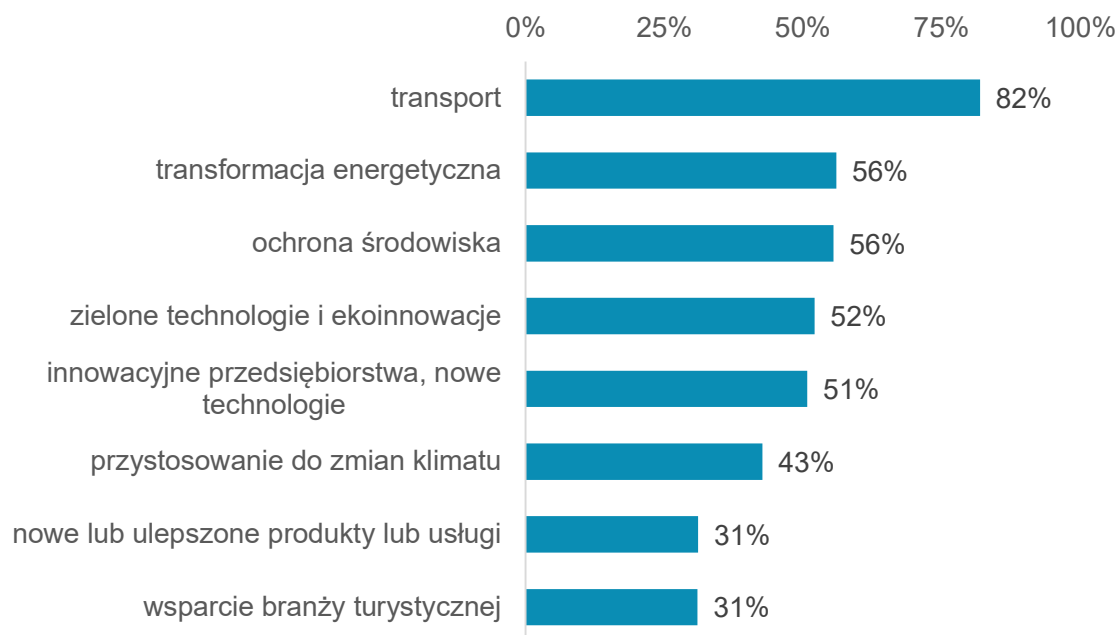
Ochrona zdrowia to także najbardziej rozpoznawalny cel przeznaczenia środków w ramach programu FERC (49%). W przypadku tego programu, najmniejsza rozpoznawalność dotyczy cyfrowego dostępu do zasobów nauki, kultury i administracji (29%).

Wykres 20. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – znajomość wspomagana [N=888]

Transport to najbardziej rozpoznawalny cel przeznaczenia środków w ramach programu FEPW (82%). Natomiast najmniej rozpoznawalnymi obszarami są nowe lub ulepszone produkty/usługi oraz wsparcie branży turystycznej (po 31%).

Wykres 21. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – znajomość wspomagana [N=888]

W opinii ankietowanych Polaków, którzy spotkali się z pojęciem Funduszy Europejskich, środki te w Polsce powinny być przeznaczane przede wszystkim na szkolenia, edukację i naukę oraz infrastrukturę zdrowotną (po 23%). Nieco mniejsze grupy badanych wskazywały, że Fundusze Unijne należy przeznaczać na infrastrukturę drogową (16%) oraz ekologiczną (14%), a także na rozwój gospodarki (12%) i dopłaty dla rolników (11%).

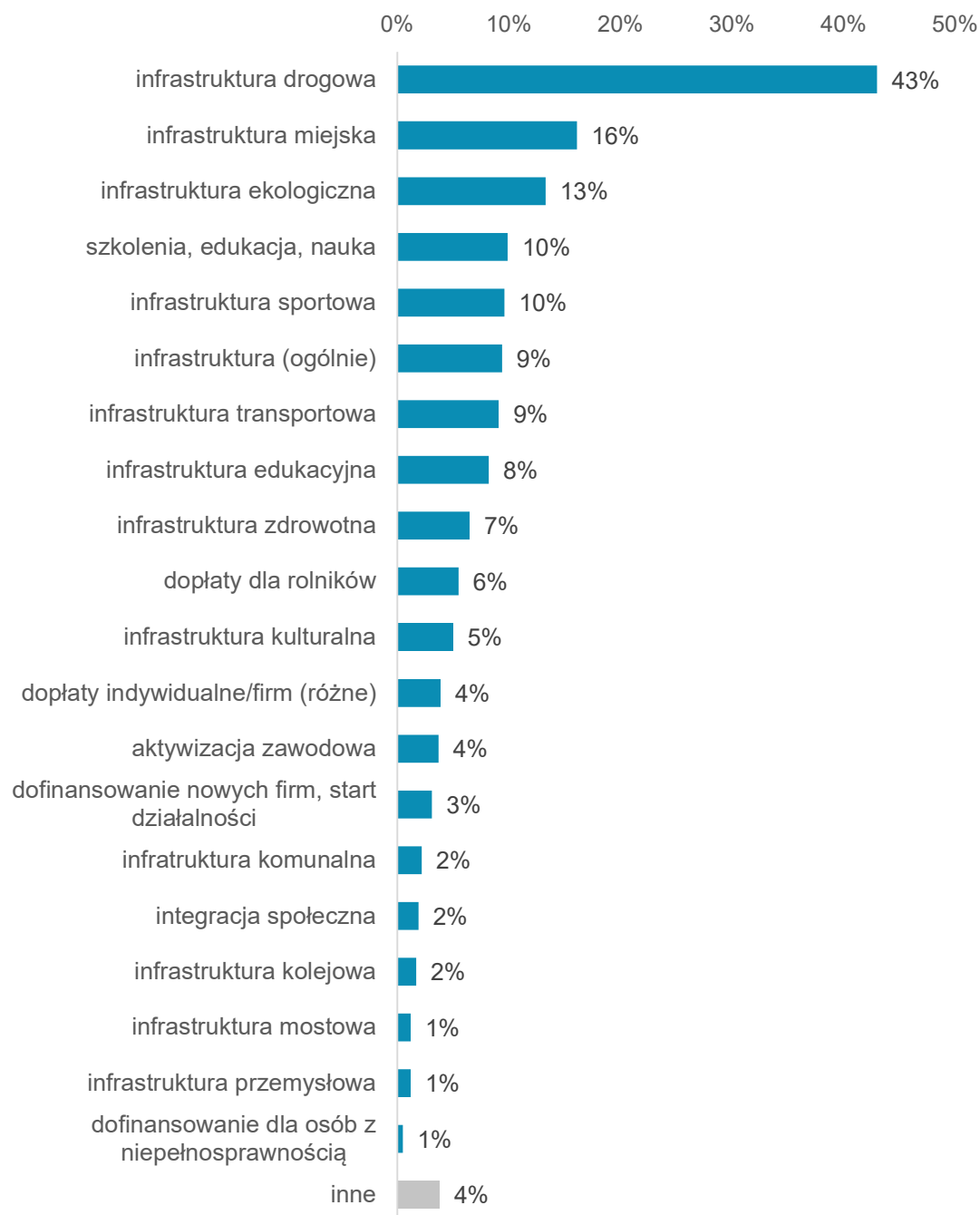

Wykres 22. (P11) Na jakie cele, obszary lub na jakie działania, Pana(-ni) zdaniem powinny być przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (wyniki powyżej 3%) [N=611]

Poproszeni o wskazanie konkretnych przedsięwzięć sfinansowanych ze środków unijnych, ankietowani wymieniali przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej (43%), takie jak rozbudowa i modernizacja dróg (wskazywano m.in. drogi ekspresowe S17 i S19/Via Carpatia), autostrad (wskazywano m.in. autostrady A2 i A4) i obwodnic (wskazywano m.in. drogę Pszczyna-Racibórz). Następnie często podawano przykłady przedsięwzięć z zakresu infrastruktury miejskiej (16%), takie jak ścieżki rowerowe (np. Green Velo, ścieżki w Trzebieży i Tychach) oraz z zakresu infrastruktury ekologicznej (13%), związane z wymianą źródeł ciepła (w tym konkretnie program Czyste Powietrze). Nieco mniejsze grupy respondentów (po 10%) wymieniały inwestycje z zakresu infrastruktury sportowej (np. hala sportowa w Sosnowcu, pływalnia Nuta w Opolu, przystań żaglowa w Trzebieży) oraz przedsięwzięcia wpisujące się w obszar szkoleń, edukacji i nauki (takie jak program Erasmus Plus czy wolontariat i zajęcia w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności).

Wykres 23. (P26) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić konkretne przedsięwzięcia, projekty² zrealizowane dzięki dofinansowaniu z FE? [N=417]

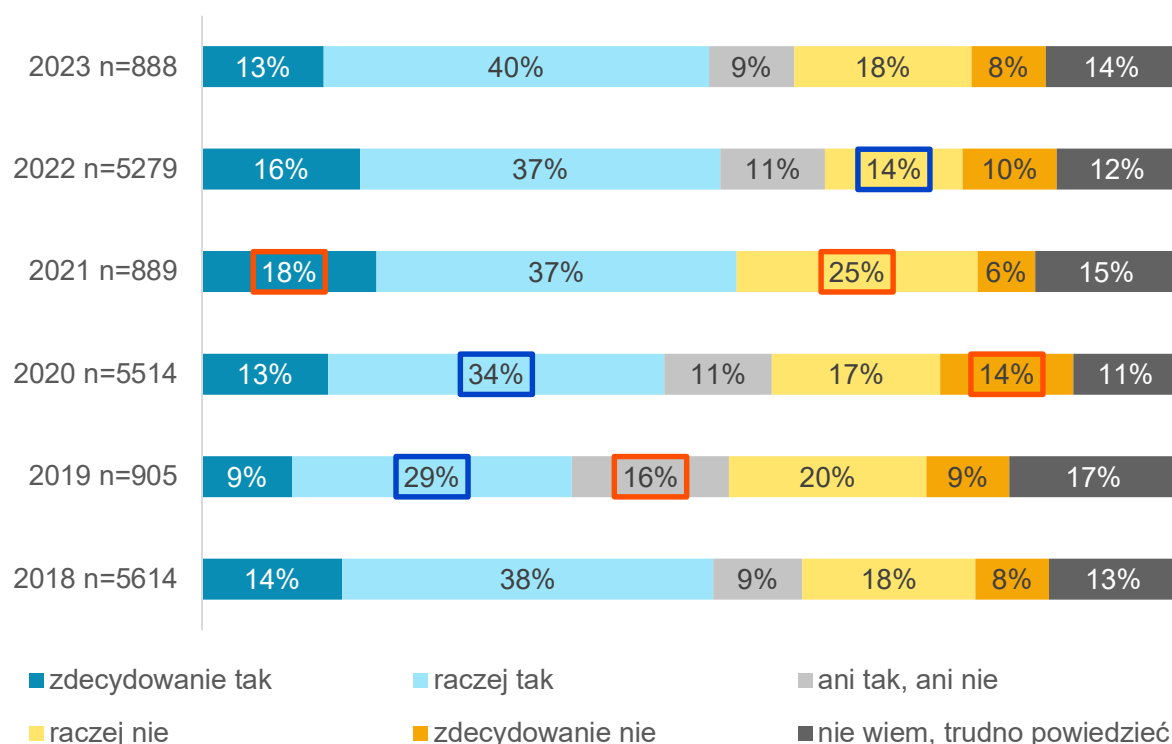
² Wymienione przykłady konkretnych przedsięwzięć pogrupowano w obszary wsparcia, aby możliwe było zaprezentowanie zbiorczych wyników na wykresie.

Znajomość podmiotów, które mogą ubiegać się o środki pozyskiwane z FE

Nieco ponad połowa respondentów, którzy zetknęli się uprzednio z pojęciem FE jest zdania, że może ubiegać się o środki z Funduszy Europejskich (52%³ – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”). Cechy socjodemograficzne ankietowanych Polaków nie wpływają istotnie na zróżnicowanie odpowiedzi dotyczących możliwości ubiegania się przez nich o środki z Funduszy Europejskich.

Analizując odpowiedzi w porównaniu z poprzednimi edycjami badania, dostrzega się istotne różnice. Obecnie zdecydowane przekonanie o możliwości ubiegania się o środki z Funduszy Unijnych wyrażano istotnie rzadziej niż w 2021 roku (13% względem 18%). Umiarkowane przekonanie wyrażano natomiast istotnie częściej niż w latach 2019-2020 (odpowiednio: 40% względem 29% i 34%).

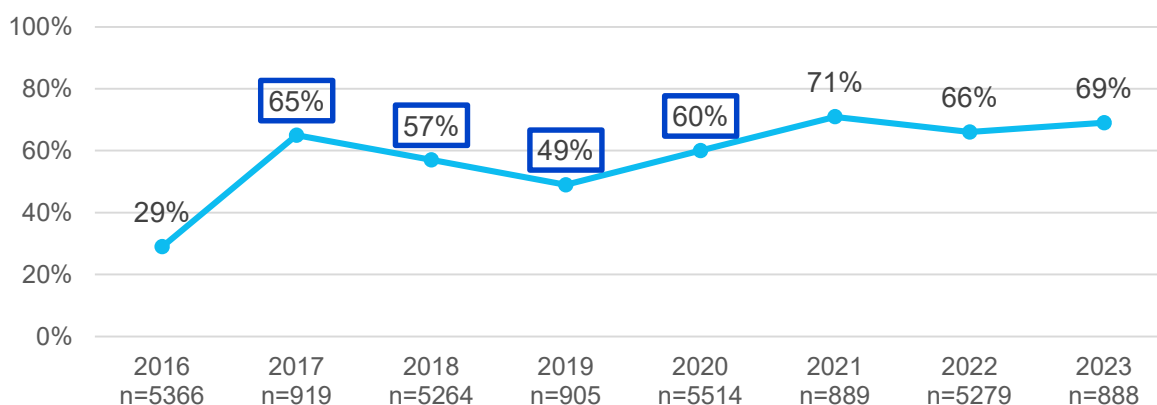
Wykres 24. (P16) Czy Pana(-ni) zdaniem może Pan(i) ubiegać się o środki z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Blisko 70% Polaków znających pojęcie FE potrafiło wskazać co najmniej trzy grupy ich potencjalnych beneficjentów (68%). Odsetek ten był istotnie większy niż w latach 2017-2020.

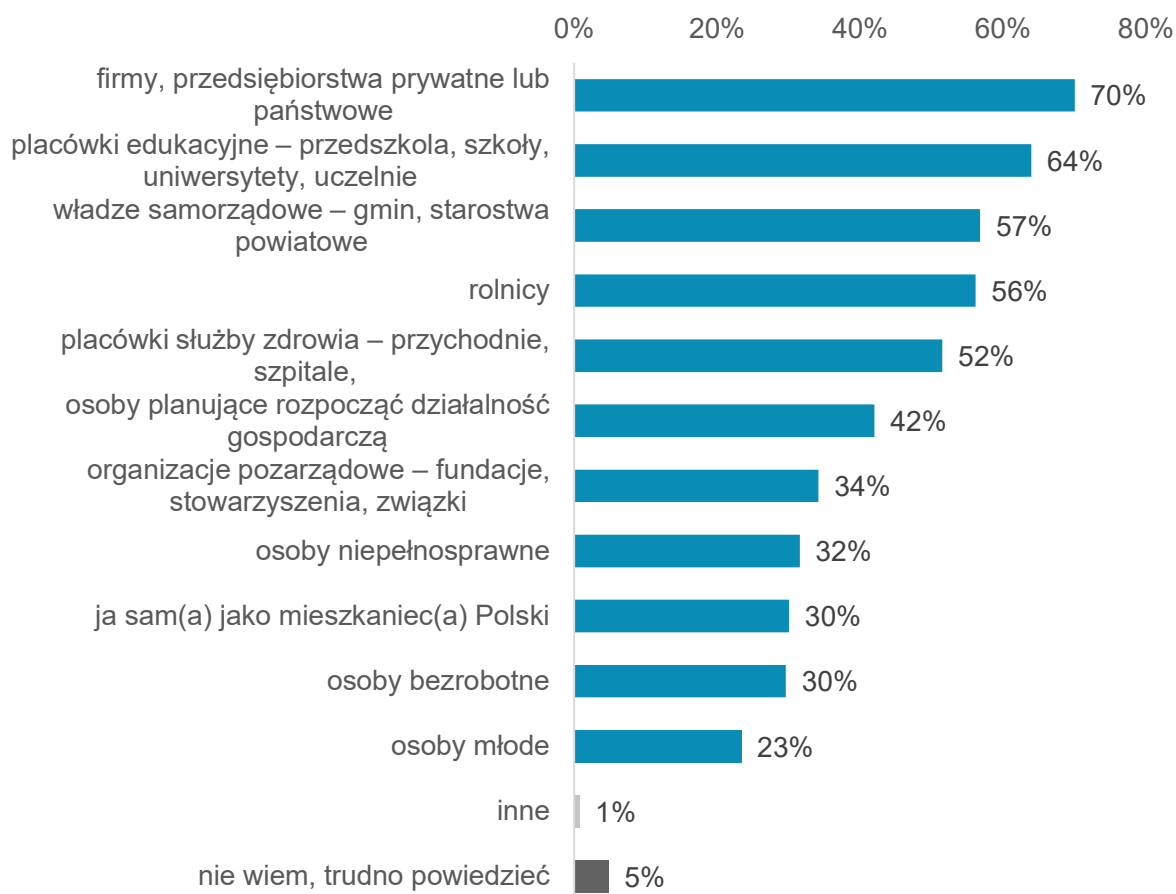
³ Suma różni się od wskazanej na wykresie z uwagi na zaokrąglenia (rzeczywiście wynosi ona 52%, lecz zaokrąglone wartości na wykresie sumują się do 53%).

Wykres 25. (P27) Odsetek Polaków znających co najmniej trzy przykładowe grupy potencjalnych beneficjentów FE w ramach polityki spójności (porównanie między latami)

Badani, którzy słyszeli o FE, najczęściej wyrażali przekonanie, że o dotację w ich ramach mogą ubiegać się przedsiębiorstwa (70%) oraz placówki edukacyjne (64%). Nieco rzadziej wskazywano także na władze samorządowe (57%) oraz rolników (56%).

Wykres 26. (P27) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? [N=888]

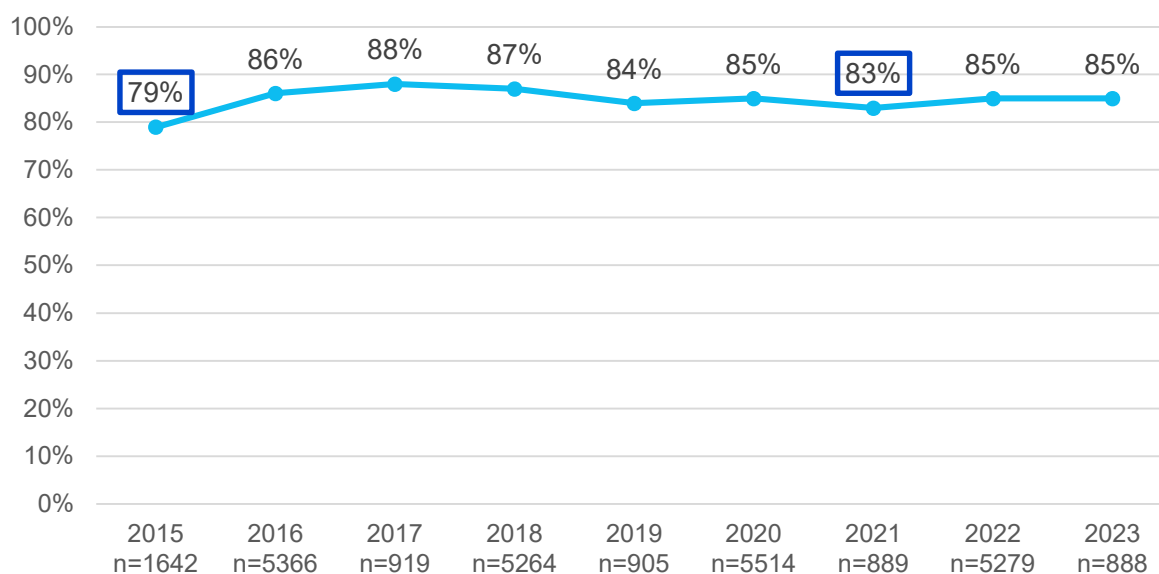

Ocena wpływu Funduszy Europejskich na rozwój Polski

Większość Polaków, którzy znają pojęcie FE uważa, że przyczyniają się one do rozwoju Polski – odpowiedzi twierdzące wskazało 85% badanych (suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”).

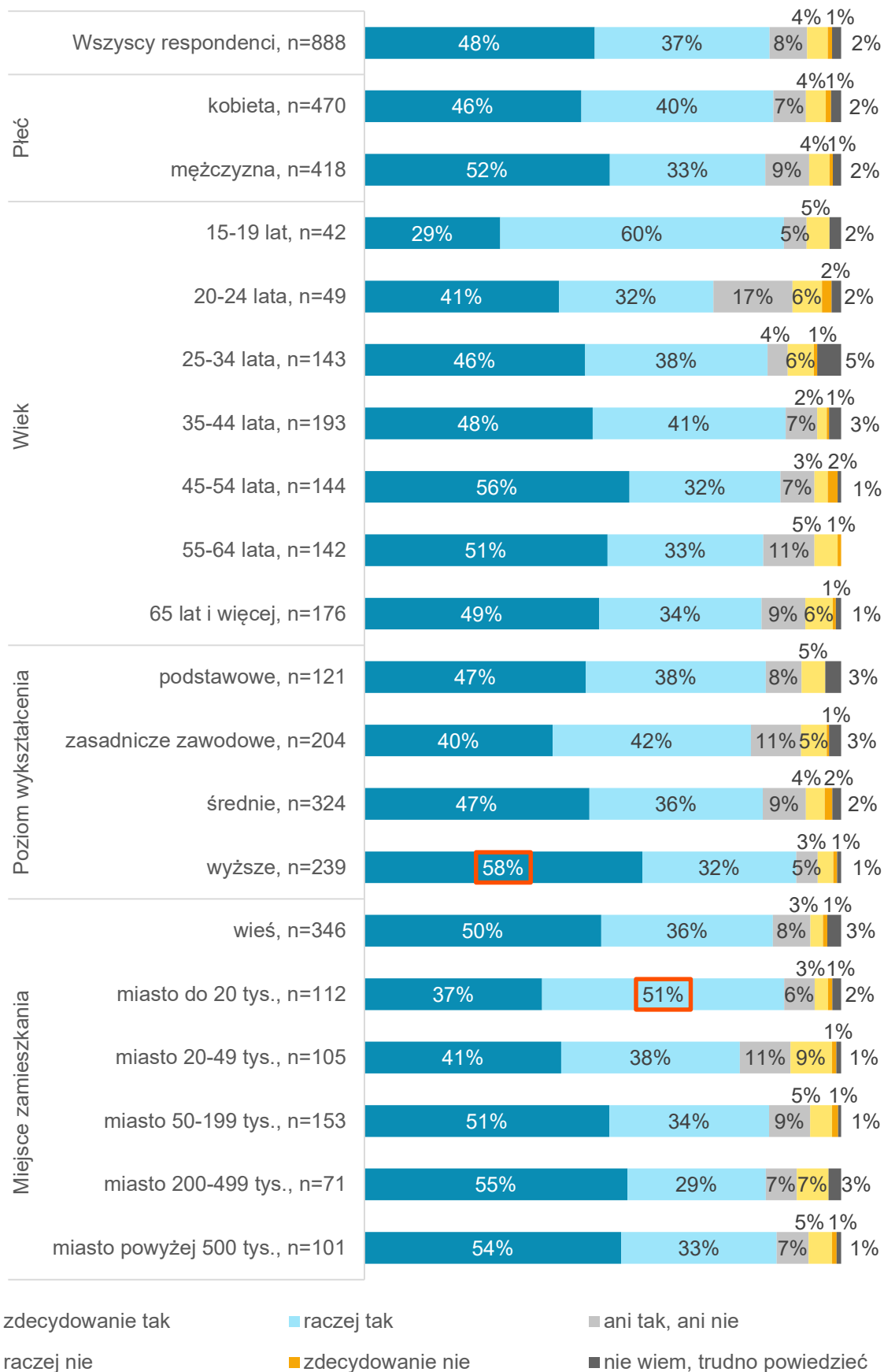
Porównując wyniki z uzyskanymi w poprzednich edycjach badania odnotowano, że takie przekonanie w 2023 roku wyrażano istotnie częściej niż w 2015 roku (79%) oraz 2021 roku (83%). Natomiast w obecnej edycji badania Polacy istotnie częściej niż w we wszystkich poprzednich pomiarach wyrazili zdecydowaną opinię na temat wpływu FE na rozwój Polski (48% odpowiedzi „zdecydowanie tak” w 2023 r. vs. 39% lub mniej w poprzednich latach). Jednocześnie istotnie rzadziej pojawiały się odpowiedzi mniej pewne tej opinii (37% odpowiedzi „raczej tak” w 2023 r. vs. 45% lub więcej w poprzednich latach).

Wykres 27. (P9) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)

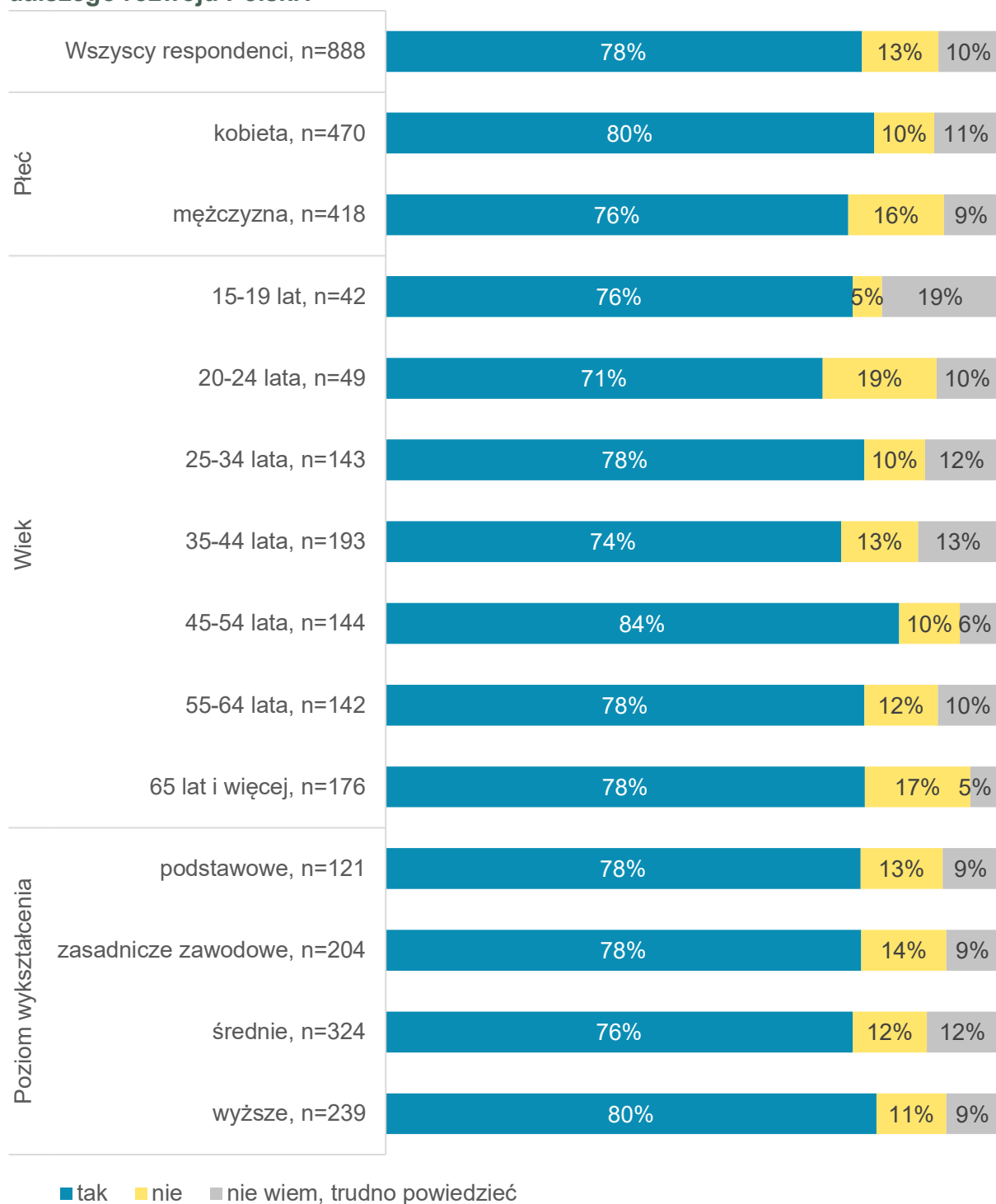
Po uwzględnieniu cech socjodemograficznych respondentów odnotowano pewne istotne różnice. Osoby z wykształceniem wyższym istotnie częściej wyrażały zdecydowane przekonanie o tym, że Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski (58%). Ankietowani zamieszkujący w małych miastach (tj. liczących do 20 tys. mieszkańców) istotnie częściej wyrażali umiarkowane przekonanie w tym zakresie (51%). Płeć i wiek nie wpłynęły na istotne zróżnicowanie odpowiedzi respondentów.

Wykres 28. (P9) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski?

Blisko czterech na pięciu respondentów (78%) uważa, że Fundusze Europejskie są niezbędne do dalszego rozwoju Polski. Analiza odpowiedzi ankietowanych z uwzględnieniem kryterium płci, wieku, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia nie wykazała istotnych różnic. Cechy socjodemograficzne badanych nie zróżnicowały więc istotnie rozkładu odpowiedzi na to pytanie.

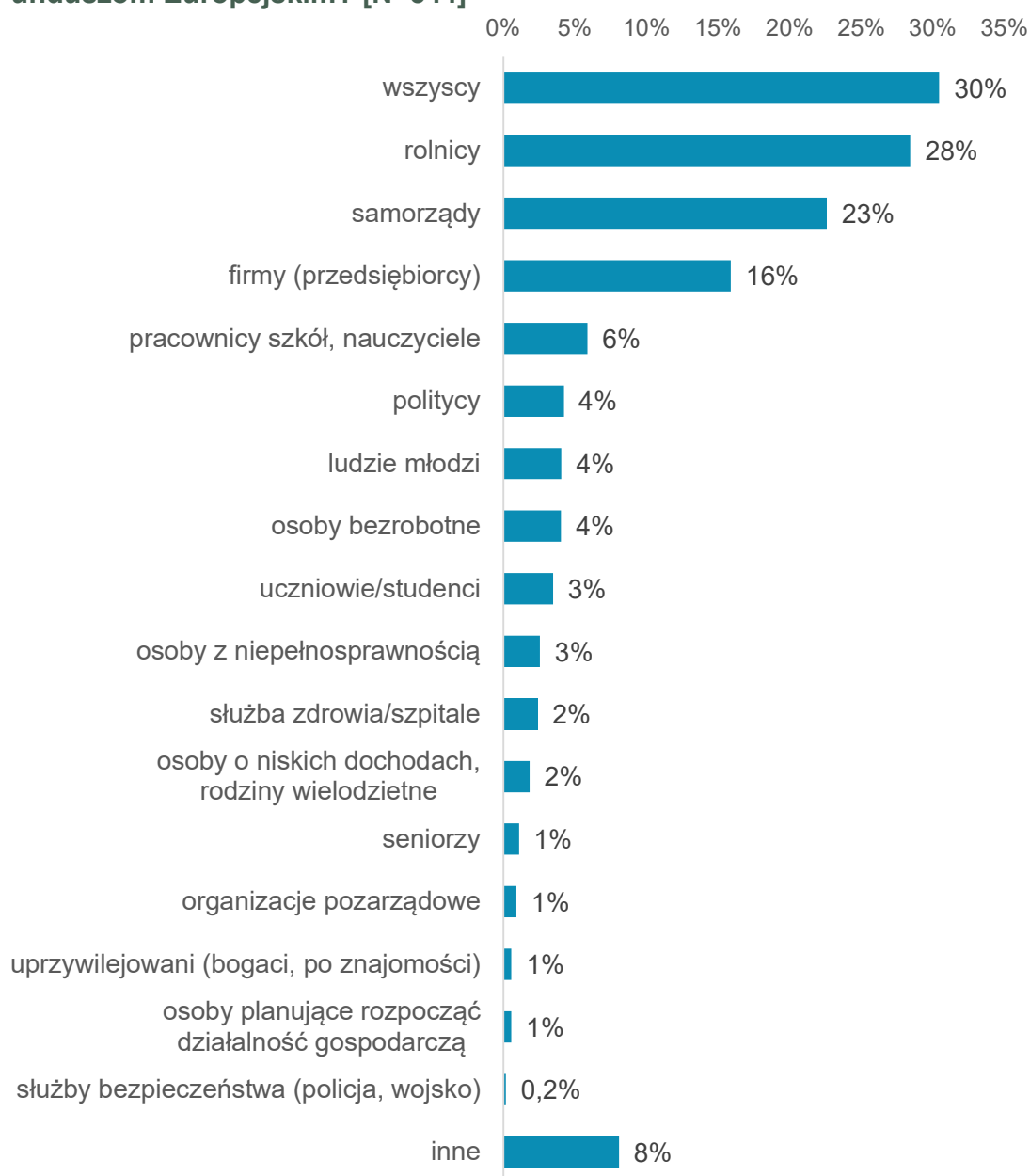
Wykres 29. (P11N) Czy uważa Pan(i), że Fundusze Europejskie są niezbędne do dalszego rozwoju Polski?

W opinii badanych Polaków, którzy znają pojęcie FE, wszyscy zyskali dzięki Funduszom Europejskim (30%). Porównując ten wynik z poprzednią edycją badania dostrzega się wzrost tego odsetka (z 21% do 30%). Jest to znaczna zmiana świadomościowa, ponieważ w poprzednich edycjach badania wskazywano w pierwszej kolejności na przedsiębiorców, następnie na rolników, a także na samorządy i szkoły.

Obecnie nieco mniejszy odsetek respondentów uważa, że najbardziej zyskali rolnicy (28%), przy czym tę opinię istotnie częściej podzielali mężczyźni (35%). W dalszej kolejności wskazywano samorządy (23%) oraz przedsiębiorstwa (16%).

Wykres 30. (P8) Kto, jakie grupy społeczne Pana(-ni) zdaniem najbardziej zyskały dzięki Funduszom Europejskim? [N=544]

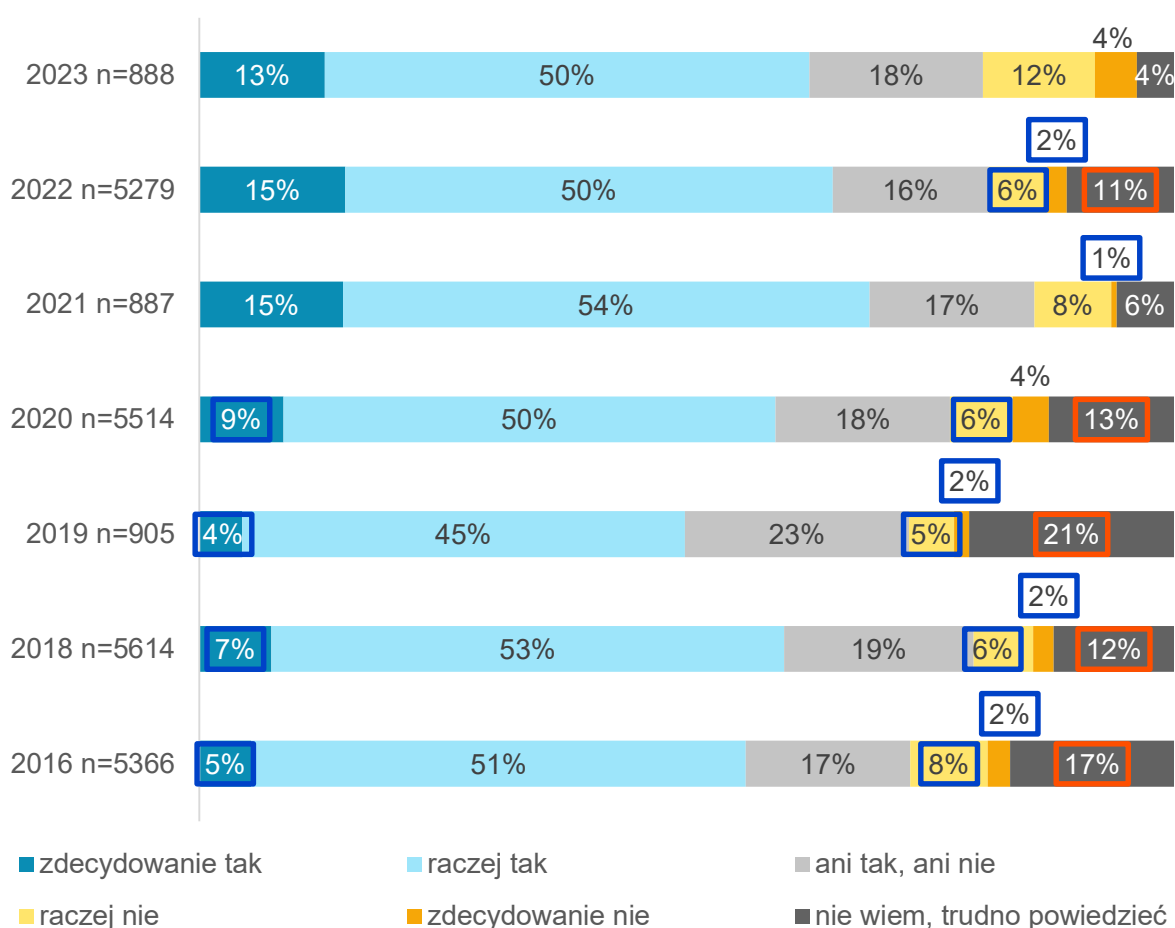

Prawie dwie trzecie badanych jest zdania, że Fundusze Europejskie w Polsce są dobrze wykorzystywane (63% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”), przy czym zdecydowane przekonanie o odpowiednim ich wykorzystaniu mieszkańcy Polski deklarowali obecnie istotnie częściej niż w 2016 roku (13% względem 5%) oraz w latach 2018-2020 (odpowiednio: 13% względem 7%, 4% i 9%). Co piąty ankietowany reprezentuje neutralne stanowisko w tej sprawie (18%). Nieco mniejsza grupa respondentów uważa, że Fundusze Unijne nie są w Polsce dobrze wykorzystywane (16% - suma wskazań odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”).

Analiza odpowiedzi z uwzględnieniem cech socjodemograficznych respondentów wykazała, iż nie różnicują one ich opinii na temat tego, czy Fundusze Europejskie są w Polsce dobrze wykorzystywane.

Wykres 31. (P32) Czy generalnie według Pana(-ni) Fundusze Europejskie są w Polsce dobrze wykorzystywane? (porównanie między latami)

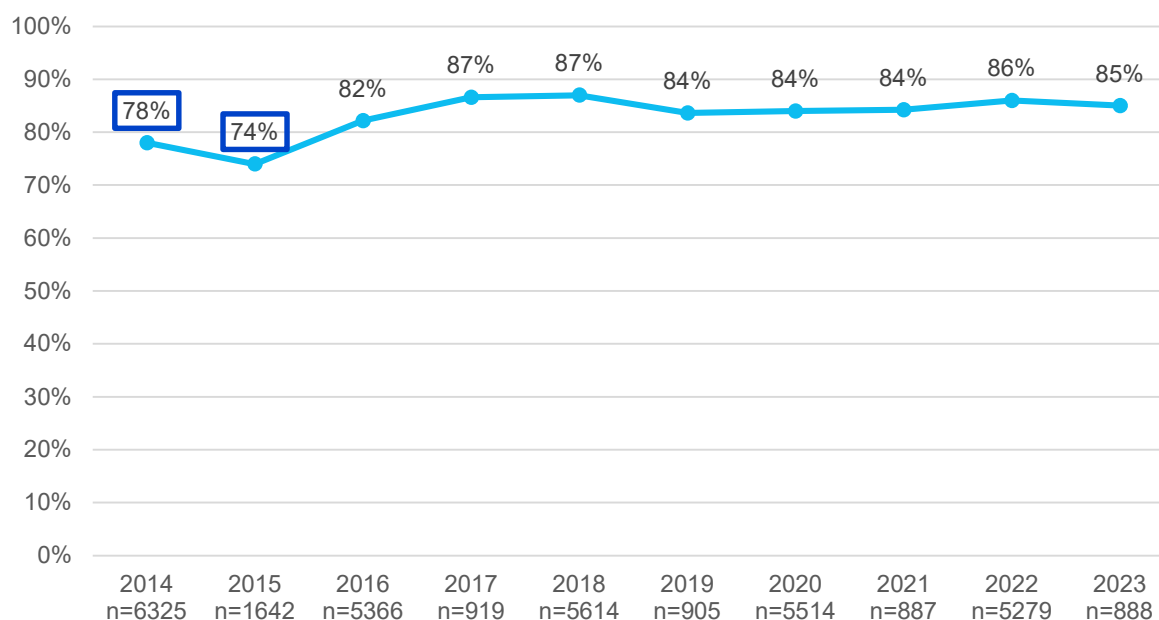

Ocena wpływu Funduszy Europejskich na życie Polaków

Większość ankietowanych twierdzi, że dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się – taką opinię wyraziło 85% osób (suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”).

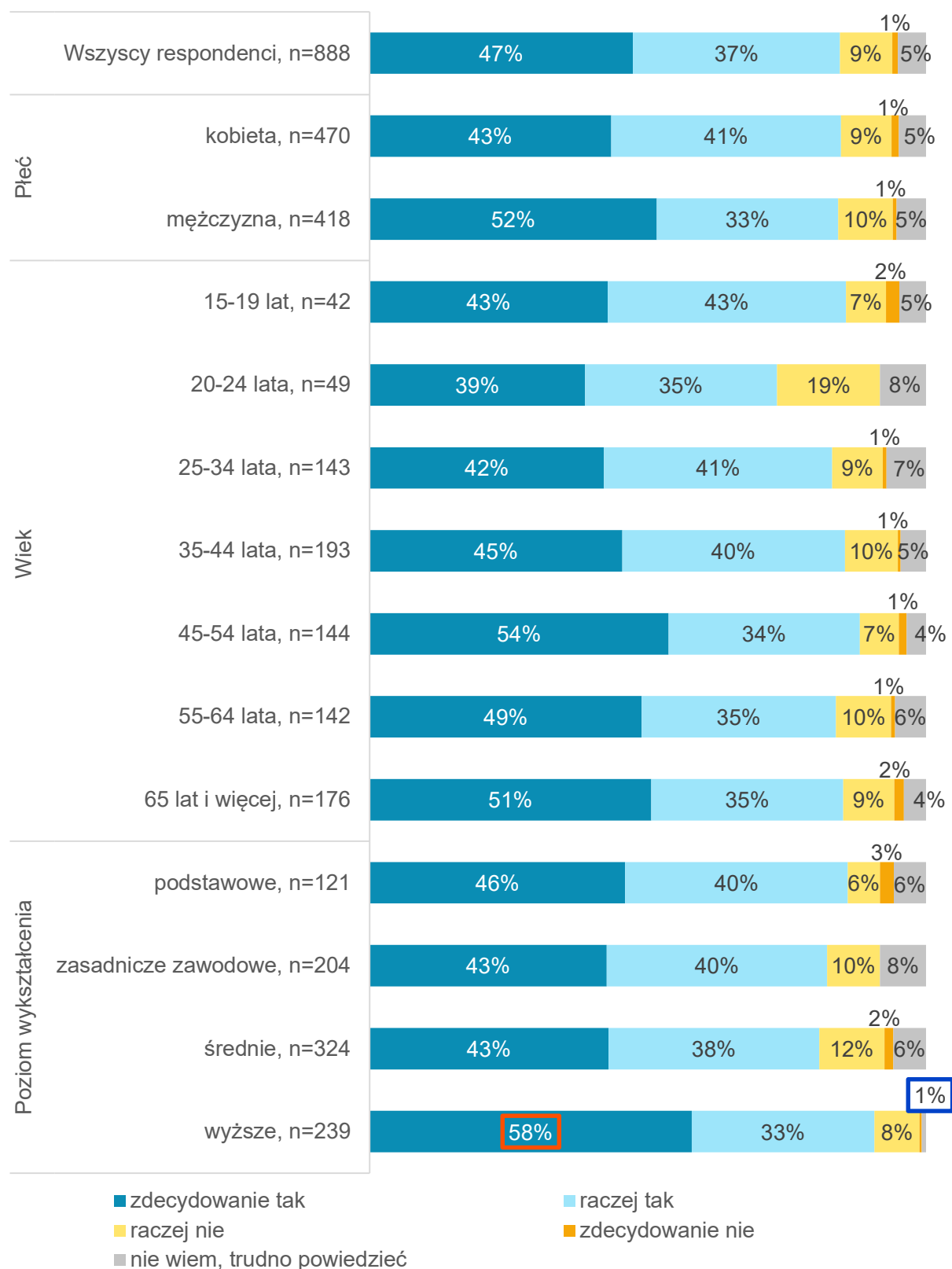
Analiza porównawcza z poprzednimi edycjami badania wykazała istotne różnice. Odsetek odpowiedzi twierdzących w 2023 roku był istotnie wyższy niż w latach 2014 (78%) i 2015 (74%). Mimo to dostrzega się, że w całym okresie objętym porównaniem takie przekonanie utrzymywało się na podobnym poziomie.

Wykres 32. (P12) Jak Pan(i) sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)

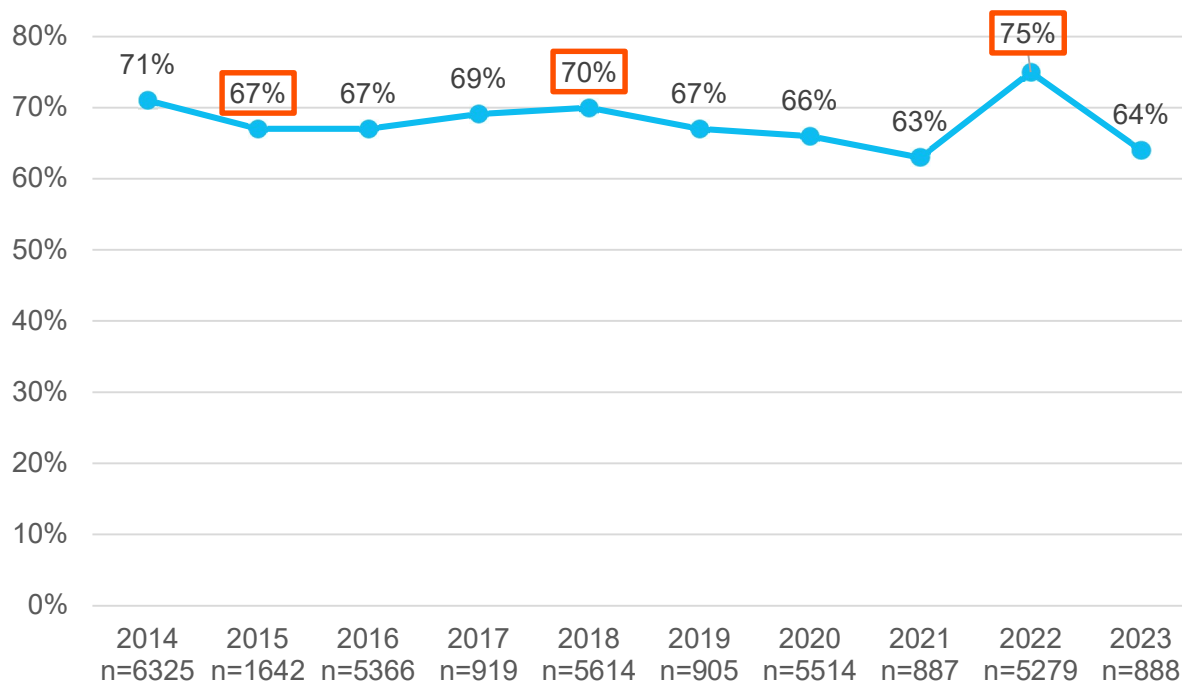
Analiza z uwzględnieniem cech respondentów pozwoliła ustalić, że osoby z wykształceniem wyższym istotnie częściej wyrażały zdecydowane przekonanie o wpływie Funduszy Europejskich na poprawę jakości życia Polaków (58%). W tej grupie istotnie rzadziej ankietowanym trudno było wyrazić swoją opinię (1%).

Wykres 33. (P12) Jak Pan(i) sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się?

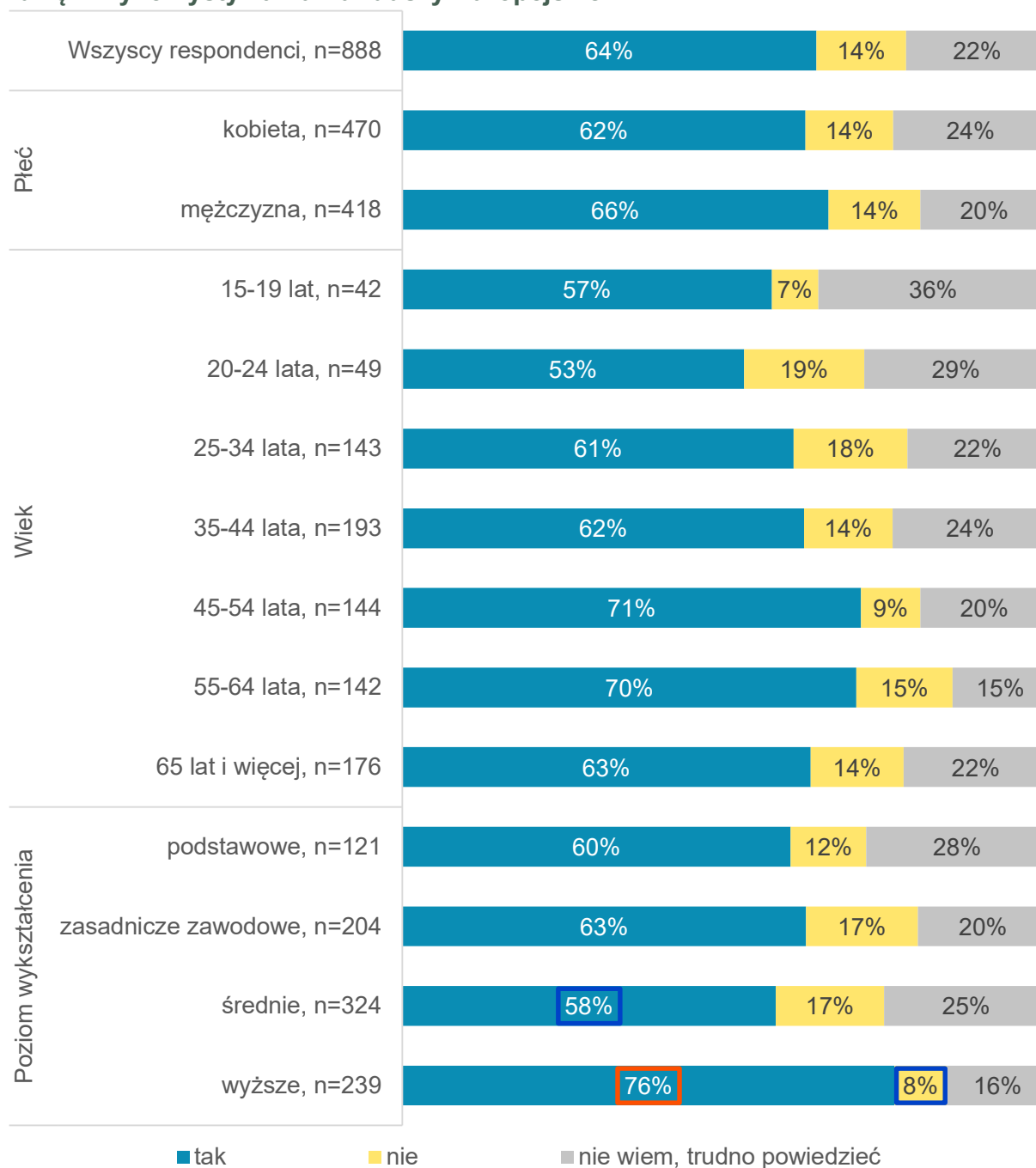
Zmiany w swoim otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich zauważa 64% osób, które zetknęły się wcześniej z tym pojęciem (FE). Odnotowano istotny spadek tego odsetka względem edycji badania z 2015 r. (67%), 2018 r. (70%) i 2022 r. (75%).

Wykres 34. (P13) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Ze szczegółowej analizy odpowiedzi respondentów wynika, że zmiany w swoim otoczeniu będące rezultatem wykorzystania Funduszy Europejskich istotnie częściej dostrzegają osoby z wykształceniem wyższym (76%). Istotnie rzadziej takie zmiany zauważają badani z wykształceniem średnim (58%).

Wykres 35. (P13) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich?

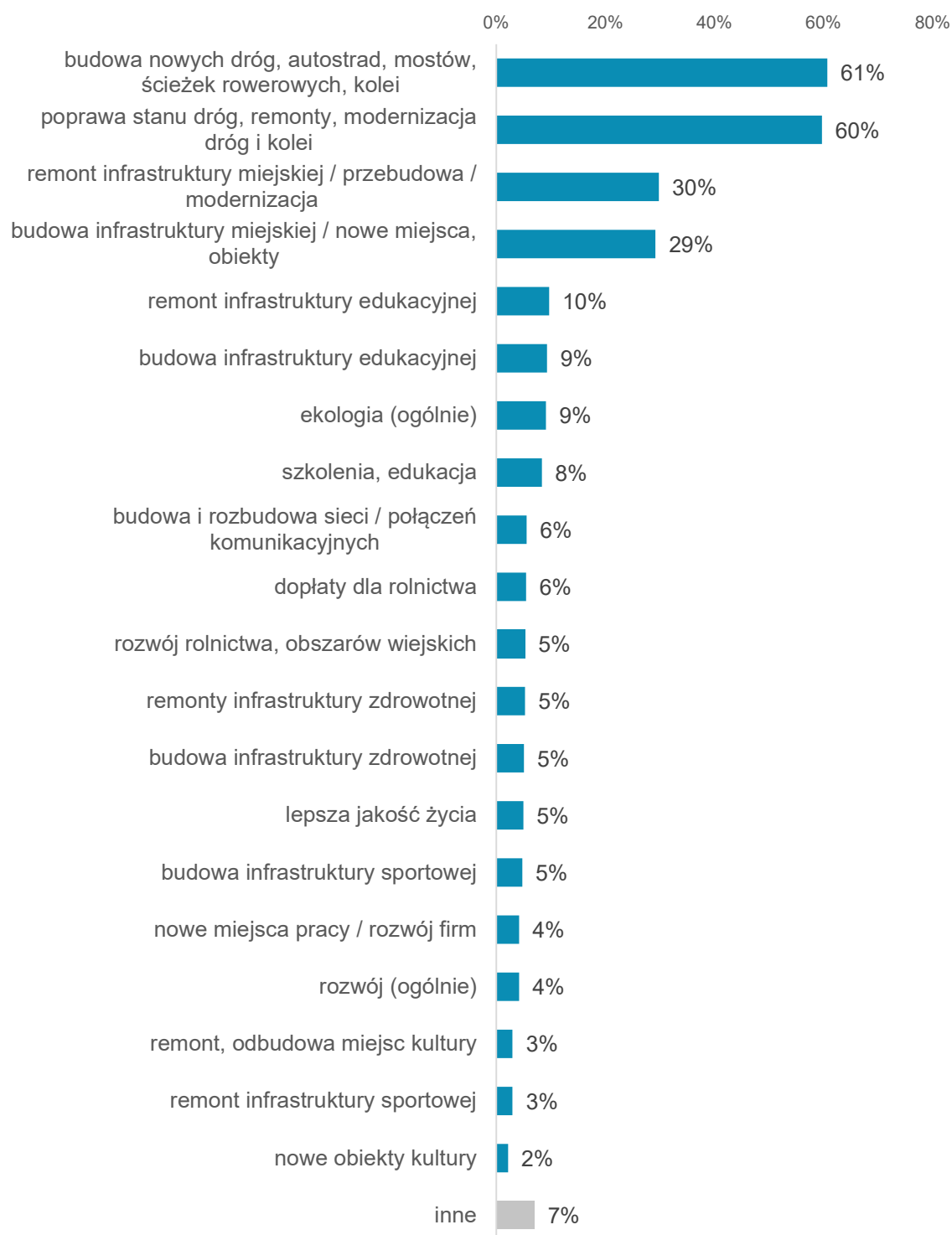

Zmiany dostrzegane przez respondentów dotyczą przede wszystkim infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym budowy nowych dróg, autostrad i mostów oraz kolei (61%), jak i poprawy stanu dróg oraz remontów i modernizacji dróg i kolei (60%). Wymieniane w dalszej kolejności zmiany związane były z infrastrukturą miejską – w tym z jej remontami (30%) oraz rozbudową (29%).

Należy podkreślić, że poprawę stanu infrastruktury drogowej i kolejowej istotnie rzadziej wskazywali najmłodsi Polacy, w wieku od 15 do 19 lat (27%) oraz osoby z wykształceniem podstawowym (42%).

Zróznicowanie odpowiedzi dostrzega się także w przypadku zmian związanych z remontami i rozbudową infrastruktury zdrowotnej, które dostrzega po 5% ogółu badanych. Natomiast takie zmiany istotnie częściej wskazywały osoby zamieszkujące na wsi (po 10%) oraz osoby w wieku co najmniej 65 lat (odpowiednio 15% i 14%).

Wykres 36. (P14) Proszę powiedzieć, jakie zmiany Pan(i) zauważa w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? [N=496]

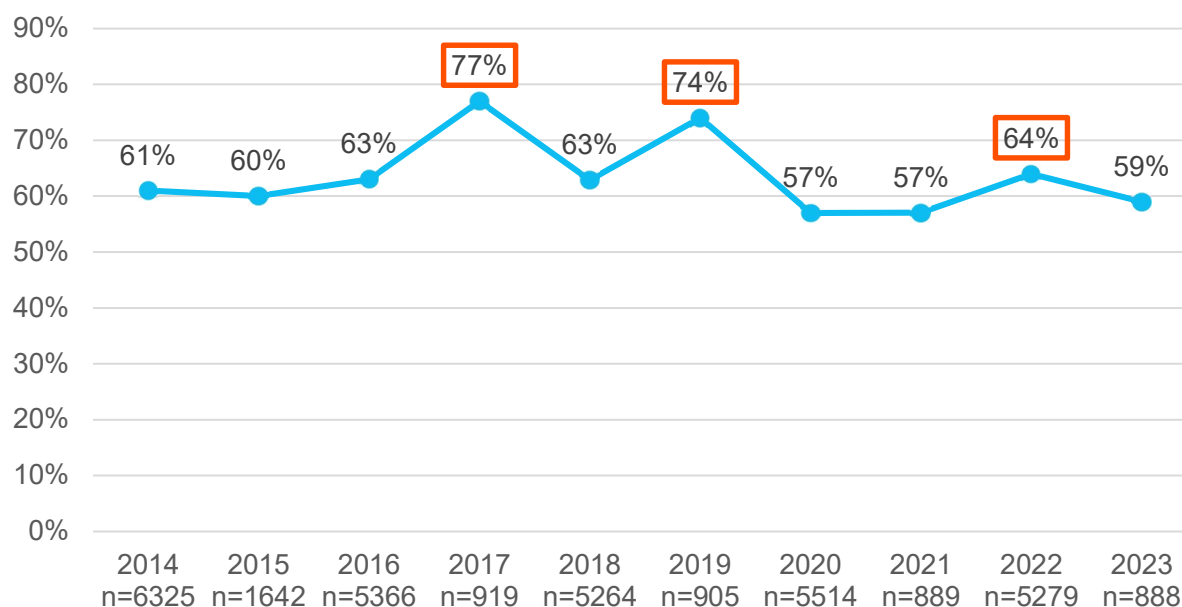

Doświadczenia związane z FE

Blisko 60% ankietowanych Polaków, którzy mieli styczność z pojęciem FE, uważa, że osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub zmian, które dzięki nim zachodzą (59% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”). Warto podkreślić, że zmiany w najbliższym otoczeniu dostrzega nieco większy odsetek respondentów (64%).

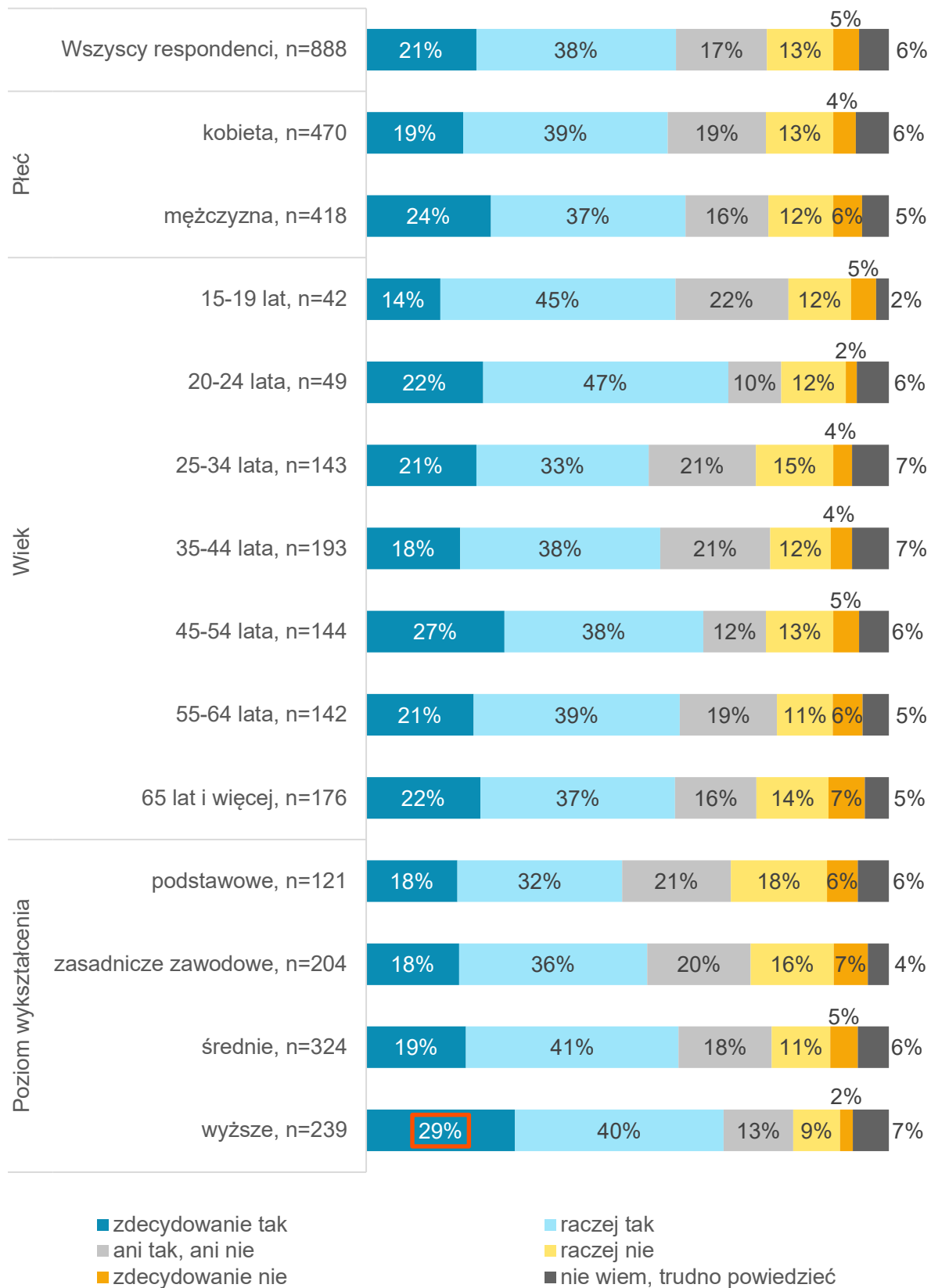
Dokonując porównania z wynikami poprzednich edycji badania dostrzega się istotny spadek wartości tego wskaźnika względem 2017 roku (77%) i 2019 roku (74%).

Wykres 37. (P17) Czy uważa Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)

Wpływ Funduszy Europejskich na swoje życie istotnie częściej dostrzegają badani z wykształceniem wyższym – zdecydowane przekonanie o osobistym korzystaniu z FE wyraziło 29% respondentów w grupie osób posiadających takie wykształcenie. Płeć, wiek ani miejsce zamieszkania nie wpływają na zróżnicowanie opinii ankietowanych w tej kwestii.

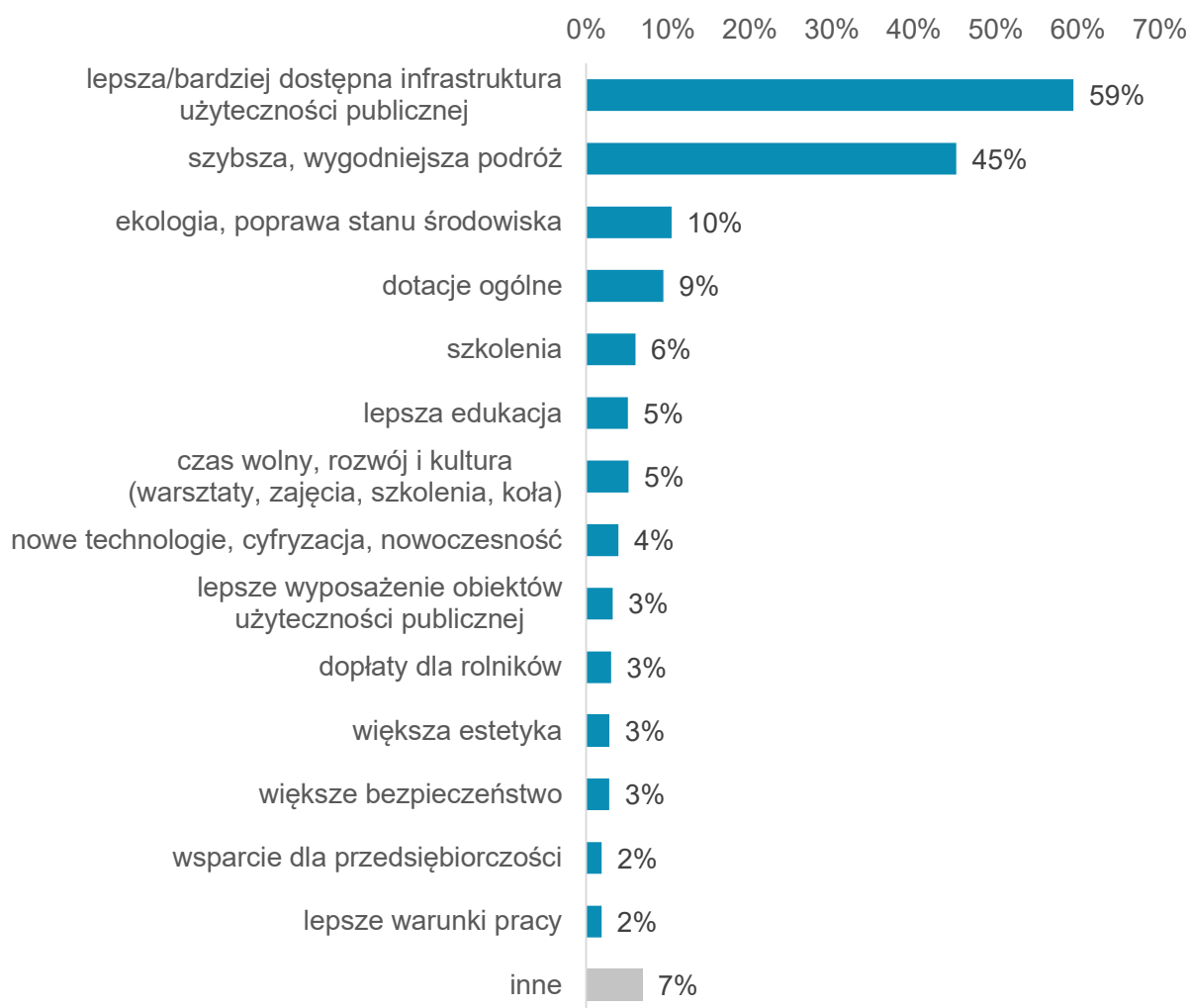
Wykres 38. (P17) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?

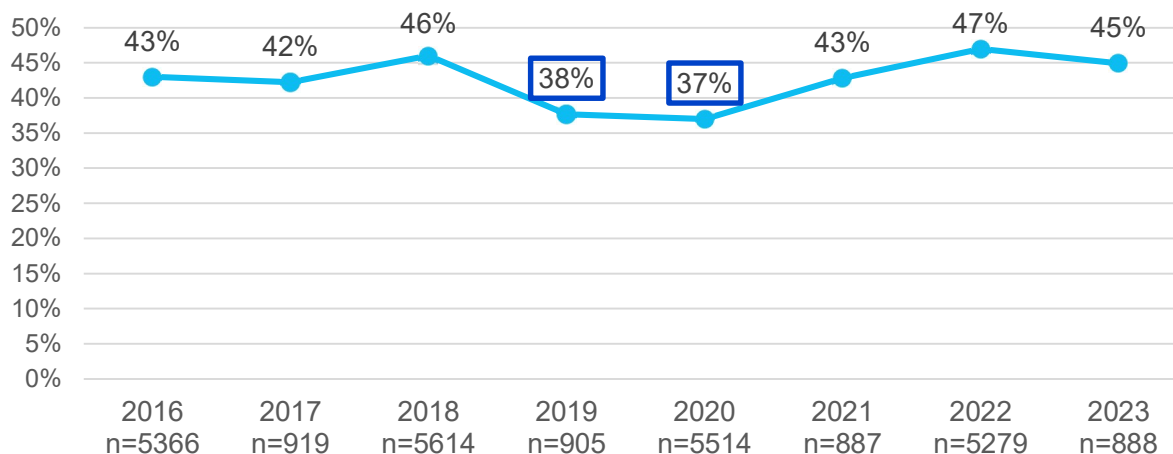
Respondenci, którzy są przekonani o wpływie Funduszy Europejskich na swoje życie, wskazywali przede wszystkim, że korzystają z lepszej, bardziej dostępnej infrastruktury użyteczności publicznej (59%). Dla wielu ankietowanych osobiste korzystanie z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą, to również szybsze i wygodniejsze podróżowanie (45%).

Wykres 39. (P18) Proszę powiedzieć, w jaki sposób korzysta Pan(i) z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? [N=424]

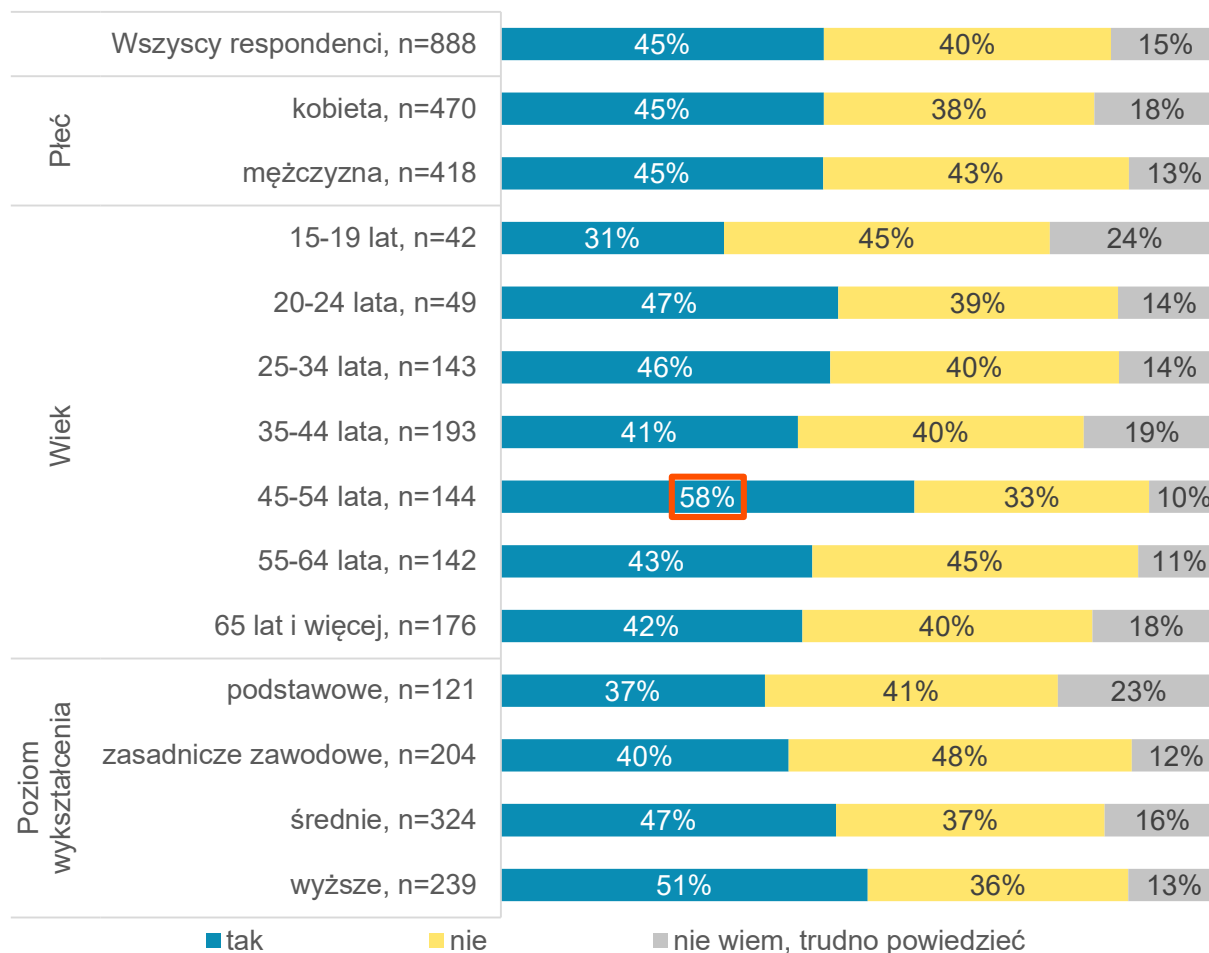
Do doświadczeń związanych z Funduszami Europejskimi należy także zaliczyć znajomość osób, które korzystały bądź korzystają z Funduszy Europejskich lub zmian, jakie dzięki nim zachodzą. Taką znajomość potwierdziło 45% respondentów, którzy spotkali się uprzednio z pojęciem FE – to istotnie częściej aniżeli w latach 2019-2020 (odsetek ten wynosił odpowiednio: 38%, 37%).

Wykres 40. (P19) A czy zna Pan(i) może kogoś, kto skorzystał lub korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (porównanie między latami)

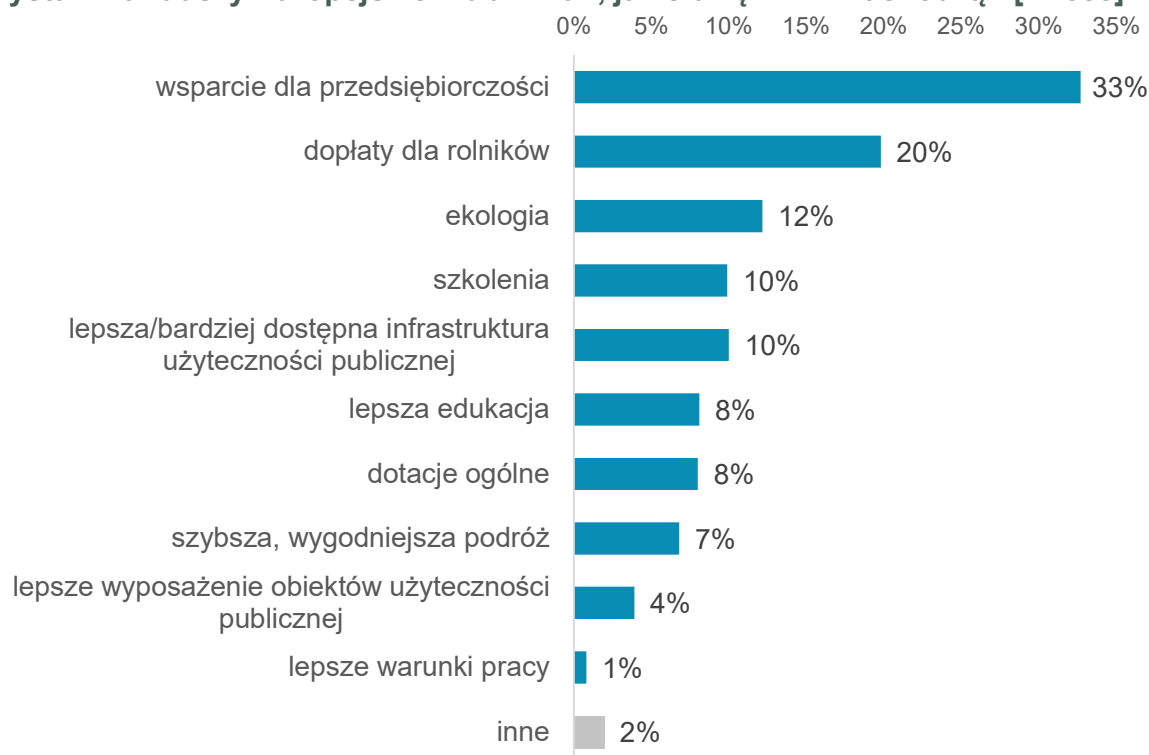
Znajomość osób, które korzystają lub korzystały z Funduszy Europejskich istotnie częściej potwierdzały osoby w wieku od 45 do 54 lat (58%). Pozostałe cechy socjodemograficzne respondentów nie wpłynęły na zróżnicowanie ich odpowiedzi.

Wykres 41. (P19) A czy zna Pan(i) może kogoś, kto skorzystał lub korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?

Respondentów poproszono następnie o wskazanie, w jaki sposób znajome im osoby korzystają z Funduszy Europejskich lub zmian, jakie dzięki nim zachodzą. Najczęściej wskazywano na wsparcie dla przedsiębiorczości (33%), przy czym tę korzyść istotnie rzadziej wymieniały osoby w wieku co najmniej 65 lat (18%) oraz osoby z wykształceniem zawodowym (19%). Często wskazywano także na korzystanie przez znajomych z dopłat dla rolników (20%), lecz ta odpowiedź istotnie częściej wymieniana była w grupie osób w wieku co najmniej 65 lat (36%).

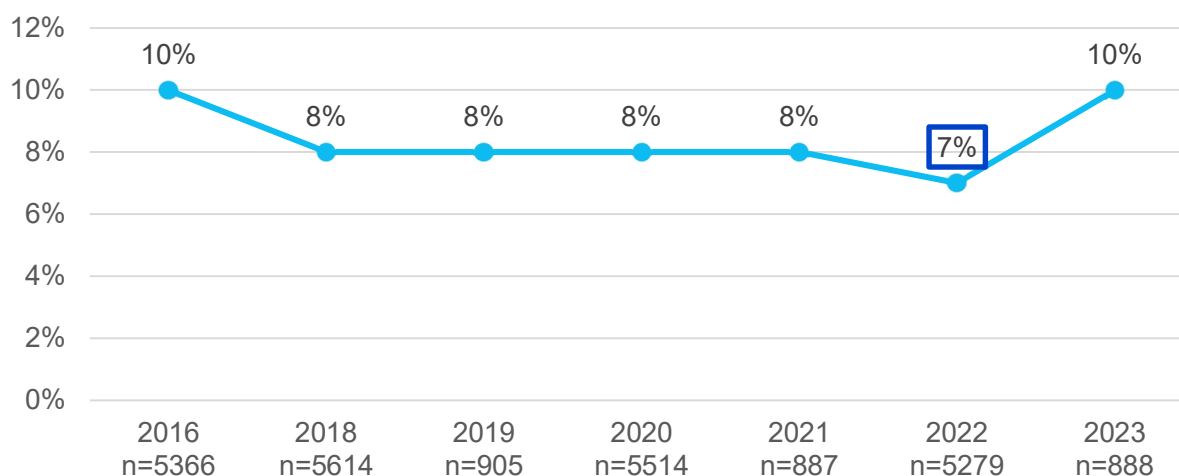
Wykres 42. (P20) Proszę powiedzieć, w jaki sposób Pana(-ni) znajomy(-ma) korzysta z Funduszy Europejskich lub zmian, jakie dzięki nim zachodzą? [N=358]

Doświadczenie w aplikowaniu o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich posiada niewielu respondentów – o dofinansowanie starał się co dziesiąty badany znający pojęcie FE (10%). Porównując ten wynik z poprzednimi edycjami badania dostrzega się istotny wzrost tego wskaźnika względem 2022 roku (7%).

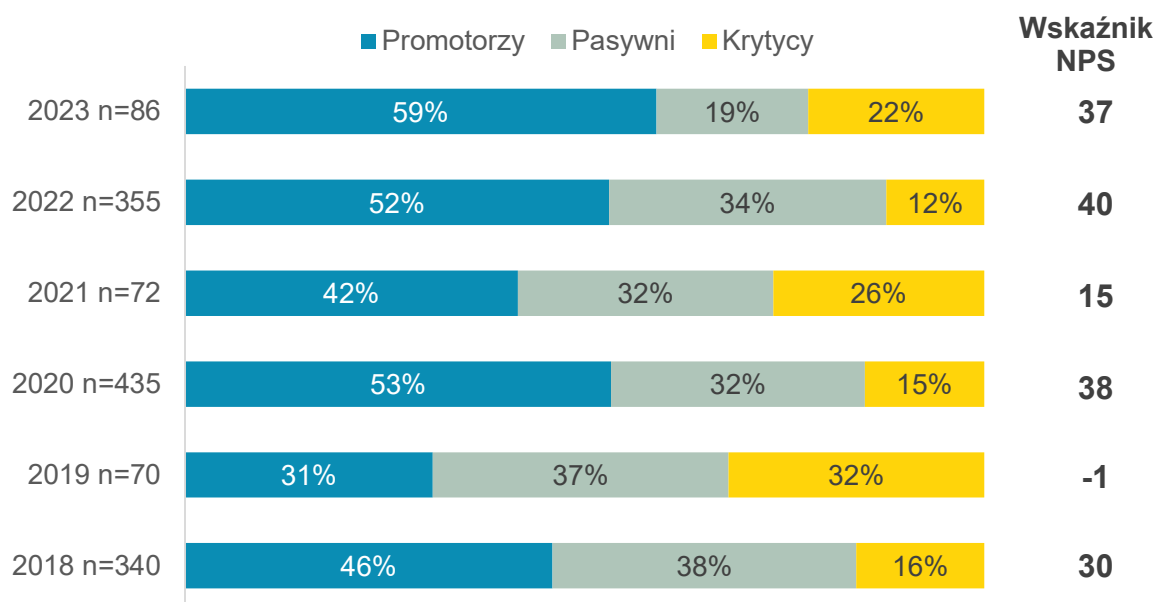
Analiza szczegółowa pozwoliła ustalić, że cechy socjodemograficzne badanych Polaków nie różnicowały istotnie rozkładu odpowiedzi na pytanie o posiadane doświadczenie w tym zakresie.

Wykres 43. (P21) A czy Pan(i) osobiście ubiegał(a) się w przeszłości o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

Wśród badanych, którzy osobiście ubiegali się w przeszłości o wsparcie, odnotowano przewagę promotorów, tj. respondentów, którzy chętnie poleciliby innym korzystanie z Funduszy Europejskich (59% – odsetek osób, które wskazały oceny 9 i 10). Natomiast odsetek krytyków, tj. osób, które nie poleciłby znajomym skorzystania ze wsparcia z FE, wynosił 22% (suma wskazań ocen od 0 do 6). Wskaźnik NPS⁴ osiągnął więc wartość 37 pkt.

Wykres 44. (P22) Proszę powiedzieć, na ile polecił(a)by Pan(i) bądź nie polecił(a)by Pan(i) swoim znajomym ubieganie się o wsparcie z Funduszy Europejskich?

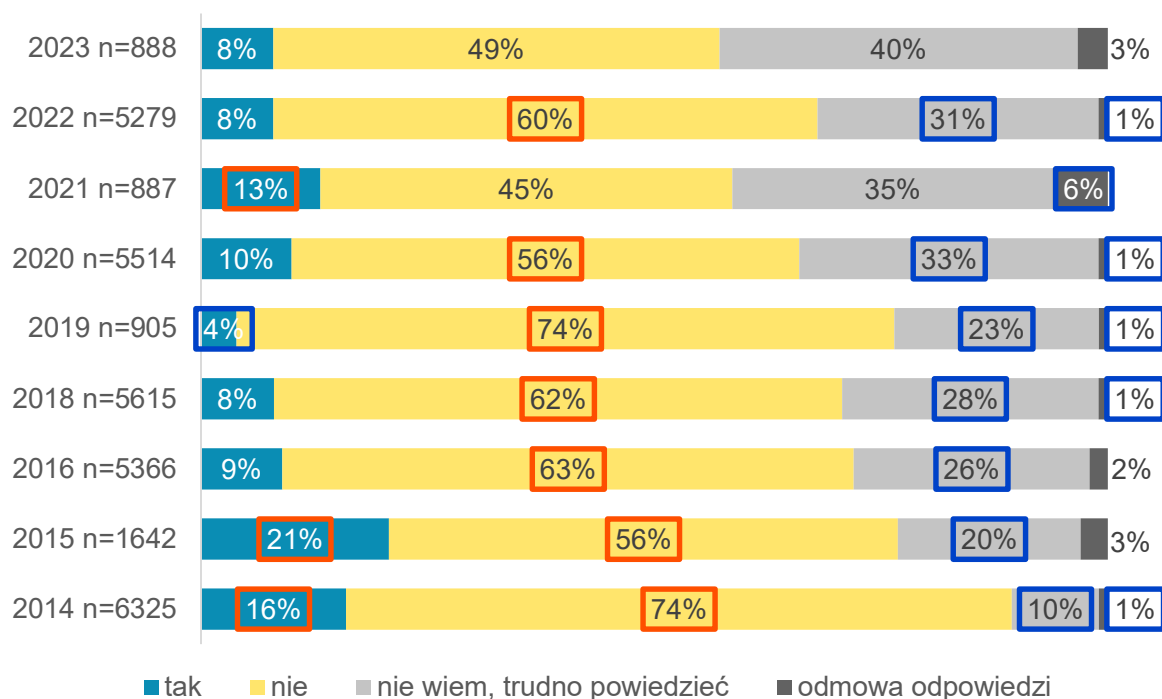
⁴ Wskaźnik NPS (z ang. Net Promoter Score) to wskaźnik służący do pomiaru lojalności klientów, wykorzystywany głównie w sektorze usług. NPS opiera się na jednym pytaniu: „W skali od 0 do 1, na ile prawdopodobne jest, że polecisz firmę/wydarzenie/markę X swojemu znajomemu?” Po dokonaniu oceny uczestników badania dzieli się na trzy grupy – promotorów (oceny 9-10), neutralnych (oceny 7-8) i krytyków (oceny od 0-6). W następnej kolejności liczona jest różnica między udziałem promotorów i krytyków, a uzyskany w ten sposób wynik to wskaźnik NPS. Interpretacja wskaźnika: im większa wartość, tym lepiej.

Opinie na temat szans na uzyskanie dofinansowania

Tylko nieliczni spośród badanych, którzy słyszeli o FE, zamierza ubiegać się w przyszłości o wsparcie w ich ramach (8%). Blisko połowa ankietowanych nie zamierza starać się o dofinansowanie (49%), a 40% osób nie potrafiło jednoznacznie określić swoich zamiarów w tej kwestii.

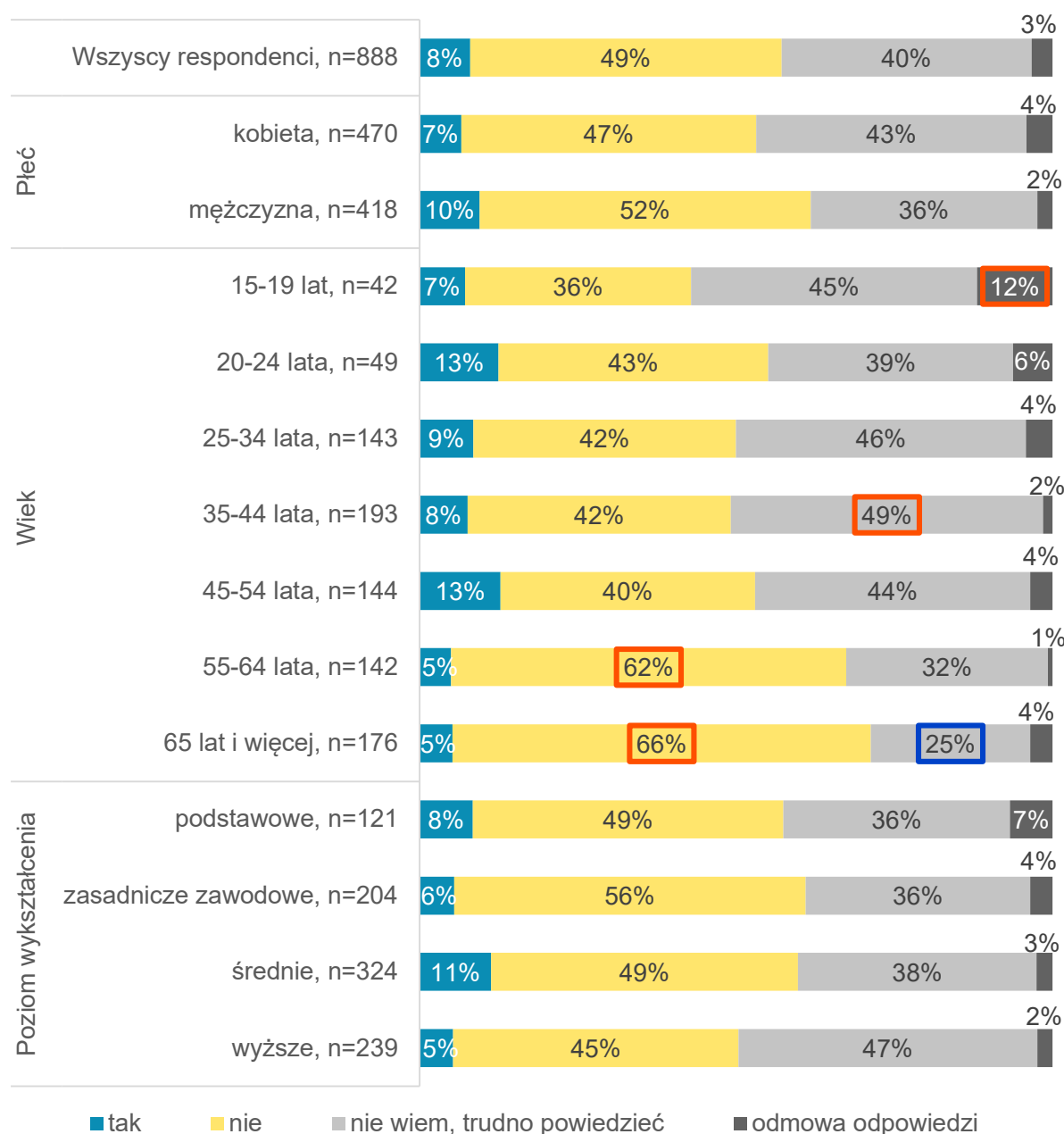
Porównanie wyników z poprzednimi edycjami badania wykazało, że obecnie brak planów w zakresie ubiegania się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich deklarowano istotnie rzadziej niż w 2022 roku oraz w latach 2014-2020. Istotnie częściej niż w tym okresie wskazywano odpowiedź „nie wiem, trudno powiedzieć”.

Wykres 45. (P23) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

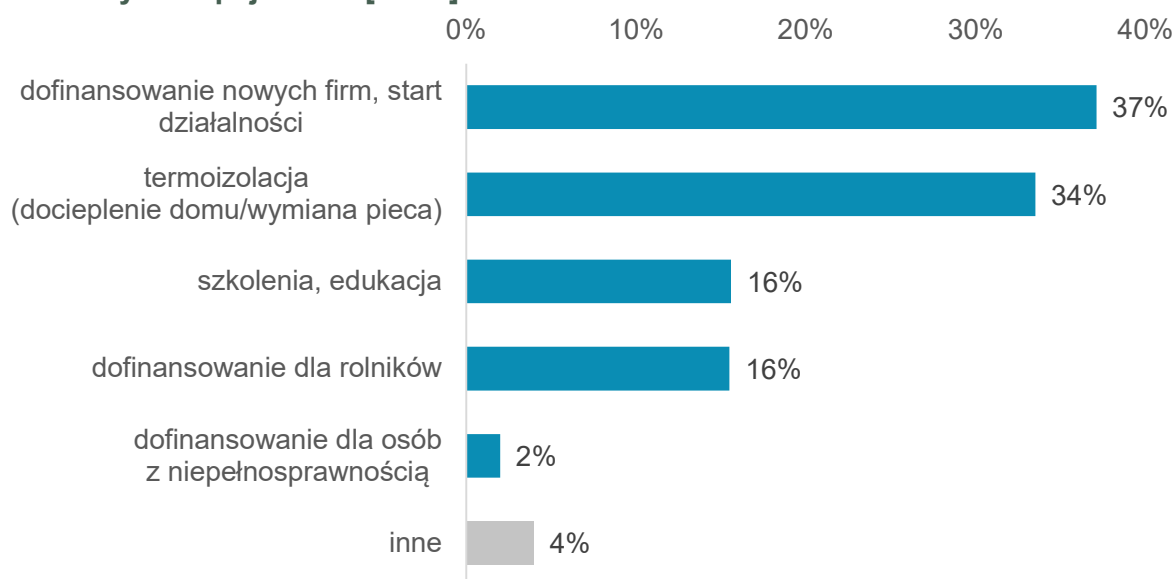
Osoby w wieku od 55 do 64 lat (62%) oraz 65 lat i więcej (66%) istotnie częściej deklarowały, że nie mają zamiaru ubiegać się w przyszłości o środki w ramach Funduszy Europejskich.

Wykres 46. (P23) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich?

Badani, którzy planują ubiegać się w przyszłości o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich, wskazali cele, na jakie chcieliby pozyskać środki. Najczęściej wskazywano na dofinansowanie nowych firm/założenie działalności gospodarczej (37%). Nieco mniejszy odsetek respondentów zamierza ubiegać się o dofinansowanie na termoizolację, tj. docieplenie domu bądź wymianę źródła ciepła (34%). O środki na szkolenia zamierza ubiegać się 16% ankietowanych, a taki sam odsetek badanych będzie starać się o dofinansowania dla rolników (16%).

Wykres 47. (P25) Na jakie cele zamierza ubiegać się Pan(i) o wsparcie ze środków Funduszy Europejskich? [N=52]

Respondenci, którzy nie zamierzają ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich, najczęściej uzasadniali swoją decyzję brakiem takiej potrzeby oraz brakiem zainteresowania tematyką FE (47%). To zatem główny powód, gdyż pozostałe wskazywano rzadziej: brak zamiaru ubiegania się o wsparcie ze środków FE ze względu na wiek zadeklarowało 15% ankietowanych (istotnie częściej powód ten wskazywały osoby w wieku co najmniej 65 lat – 36%), podczas gdy 12% badanych uważa, że nie spełnia wymogów, by uzyskać takie wsparcie.

Wykres 48. (P24) Z jakich powodów nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? [N=296]

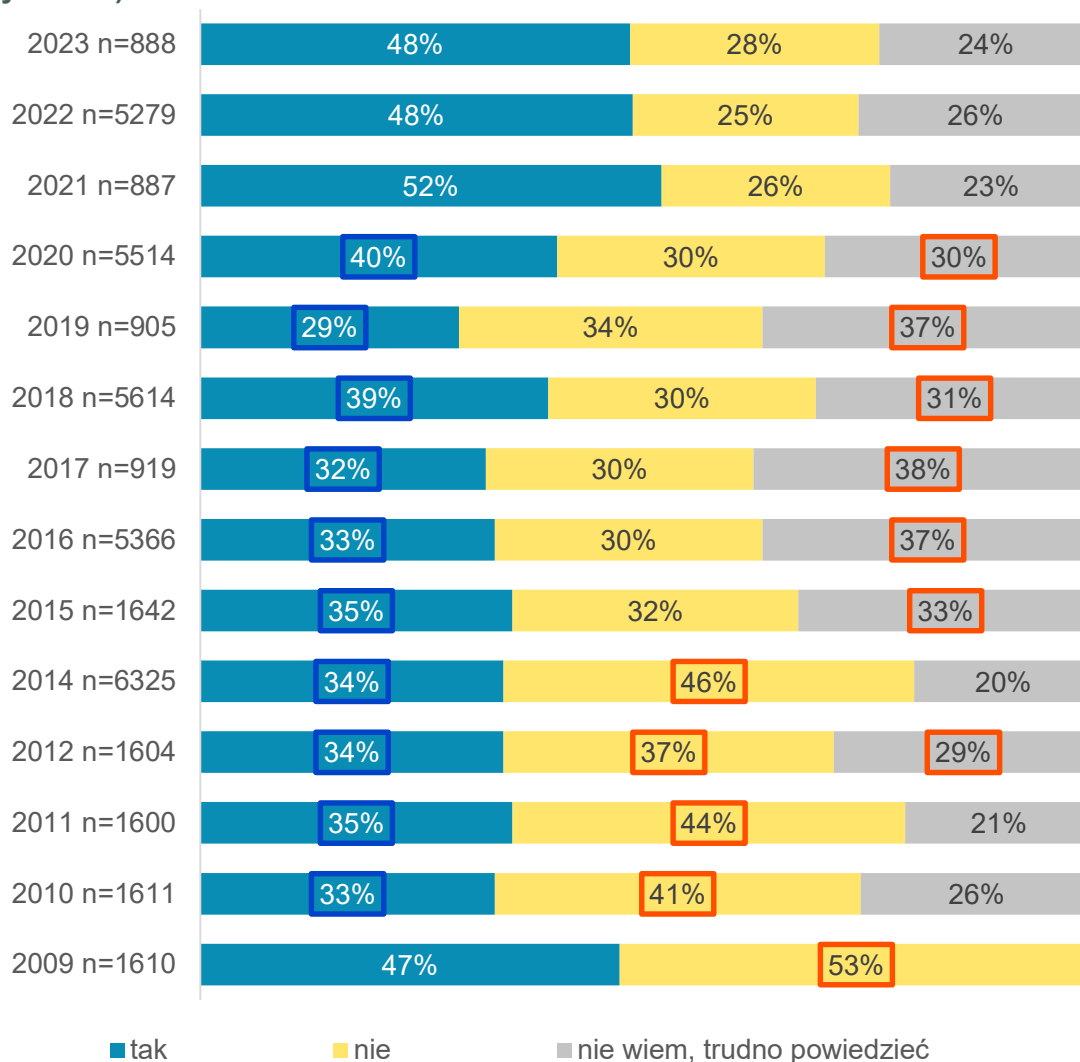

Blisko połowa spośród ankietowanych znających pojęcie FE jest zdania, że każdy uprawniony ma takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich (48%). Przeciwnie stanowisko reprezentuje 28% badanych w tej grupie.

Uwzględniając poprzednie edycje badania, dostrzega się istotny wzrost odsetka odpowiedzi twierdzących względem wyników odnotowanych w latach 2010-2020. Zatem obecnie istotnie częściej Polacy wyrażają przekonanie, że każdy uprawniony ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich.

Szczegółowa analiza pozwoliła ustalić, że cechy socjodemograficzne respondentów nie różnicują istotnie ich opinii w zakresie równości szans osób uprawnionych na uzyskanie dofinansowania ze środków Funduszy Europejskich.

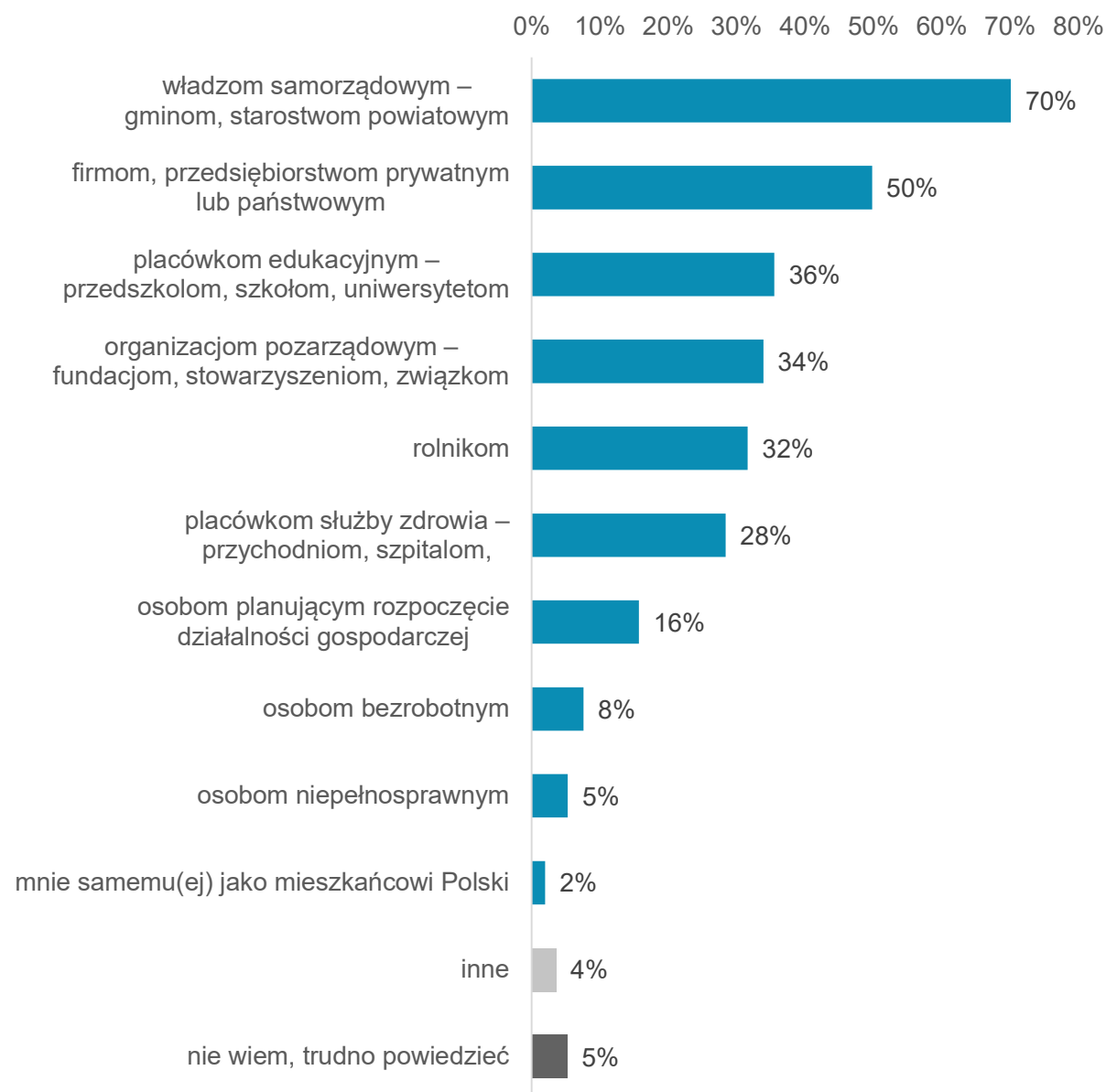
Wykres 49. (P28) Czy każdy uprawniony ma, Pana(-ni) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)

W grupie respondentów, według których nie wszyscy uprawnieni mają równe szanse na uzyskanie dofinansowania, większość uważa, że najłatwiej jest otrzymać je władzom samorządowym (70%). Połowa badanych w tej grupie twierdzi, że łatwiej o środki jest przedsiębiorstwom – prywatnym bądź państwowym (50%).

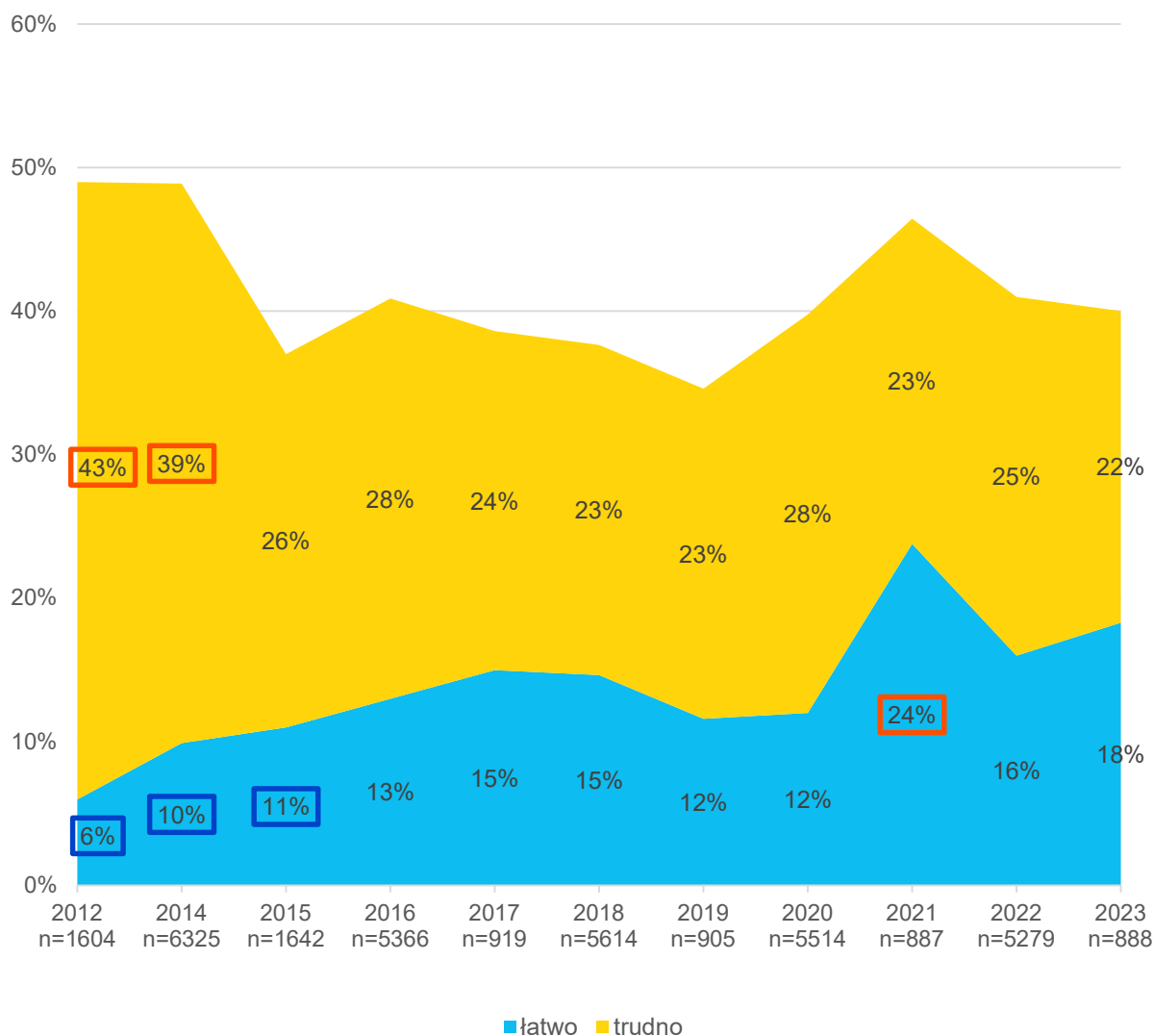
Wykres 50. (P29) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? [N=248]

Co piąta osoba znająca pojęcie FE jest zdania, że łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej (18% – suma wskazań odpowiedzi „bardzo łatwo” i „łatwo”). Uzyskanie wsparcia w ramach Funduszy Europejskich jako trudne postrzega nieco większy odsetek respondentów (22% – suma wskazań odpowiedzi „bardzo trudno” i „trudno”).

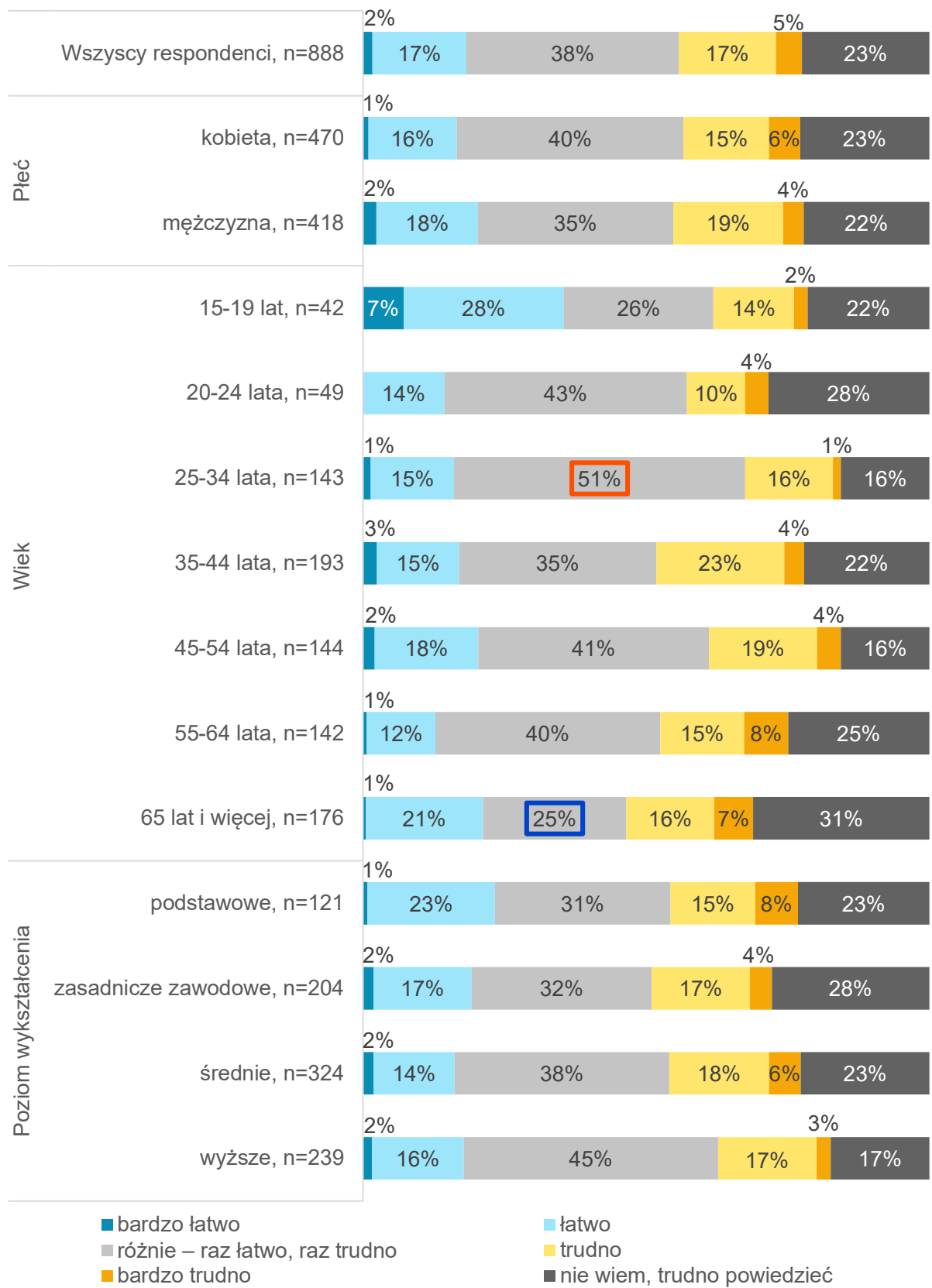
Obecnie przekonanie o tym, że łatwo jest uzyskać wsparcie w ramach Funduszy Europejskich wyrażano istotnie częściej niż w latach 2012, 2014 i 2015 (18% względem odpowiednio: 6%, 10%, 11%) oraz istotnie rzadziej niż w 2021 roku (18% względem 24%).

Wykres 51. (P30) Czy, Pana(-ni) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami; łatwo – suma wskazań odpowiedzi „bardzo łatwo” i „łatwo” oraz trudno – suma wskazań odpowiedzi „bardzo trudno” i „trudno”)

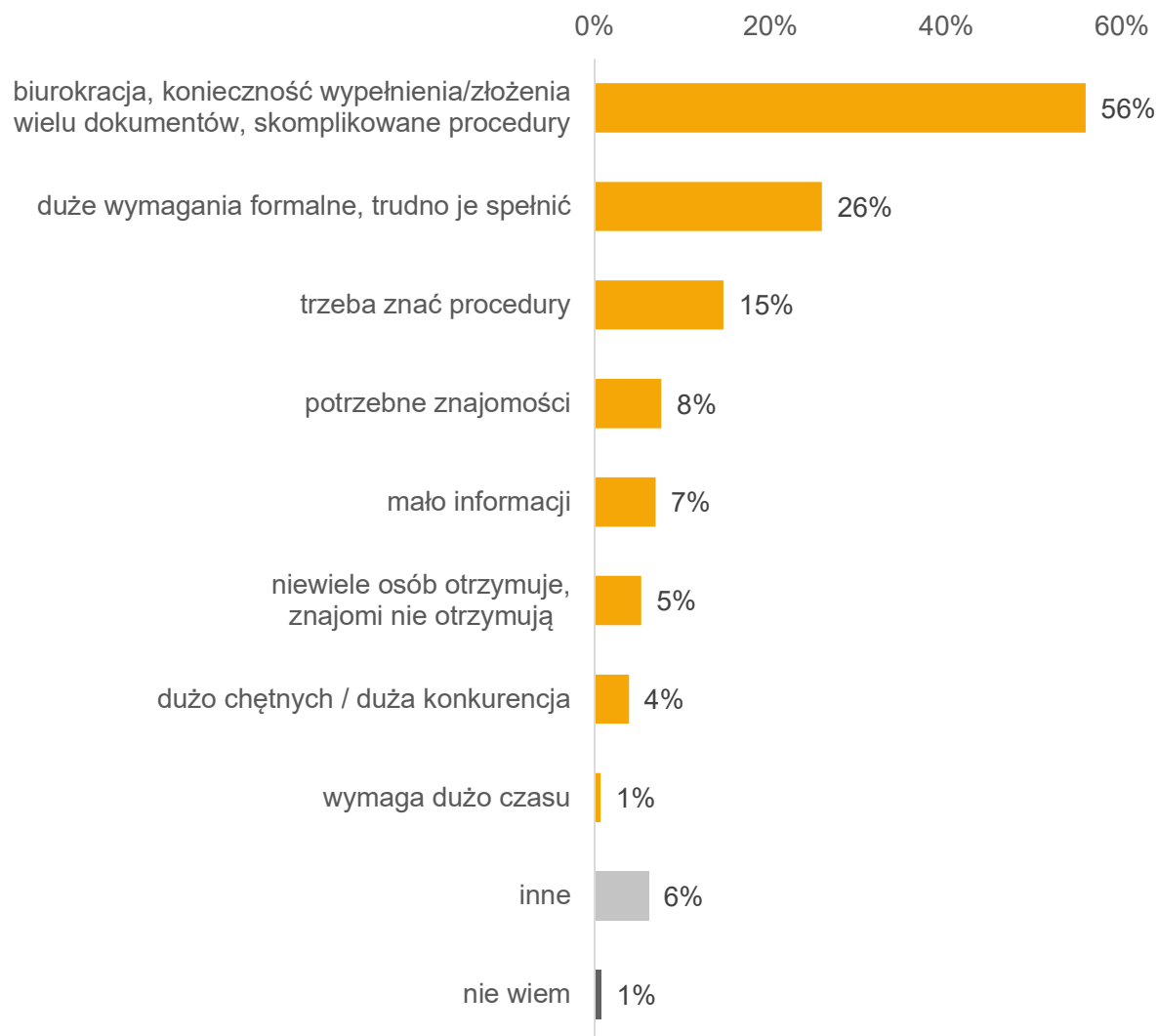
Stosunkowo najwięcej respondentów uważa, że poziom trudności uzyskania dofinansowania jest zróżnicowany (38%) – ich zdaniem raz bywa to trudne, a innym razem łatwe. Taką opinię istotnie częściej podzielają osoby w wieku od 25 do 34 lat (51%), a istotnie rzadziej – osoby w wieku co najmniej 65 lat (25%).

Wykres 52. (P30) Czy, Pana(-ni) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej?

Respondenci, według których uzyskanie dofinansowania z Unii Europejskiej jest trudne, uważają, że wynika to przede wszystkim z nadmiernej biurokracji, a zatem konieczności wypełnienia wielu dokumentów oraz zmagania się ze skomplikowanymi procedurami (56%). Co czwarty ankietowany wskazał, że to ze względu na duże wymagania formalne, które trudno spełnić (26%). Następnie często wskazywano także na wymaganą znajomość procedur (15%).

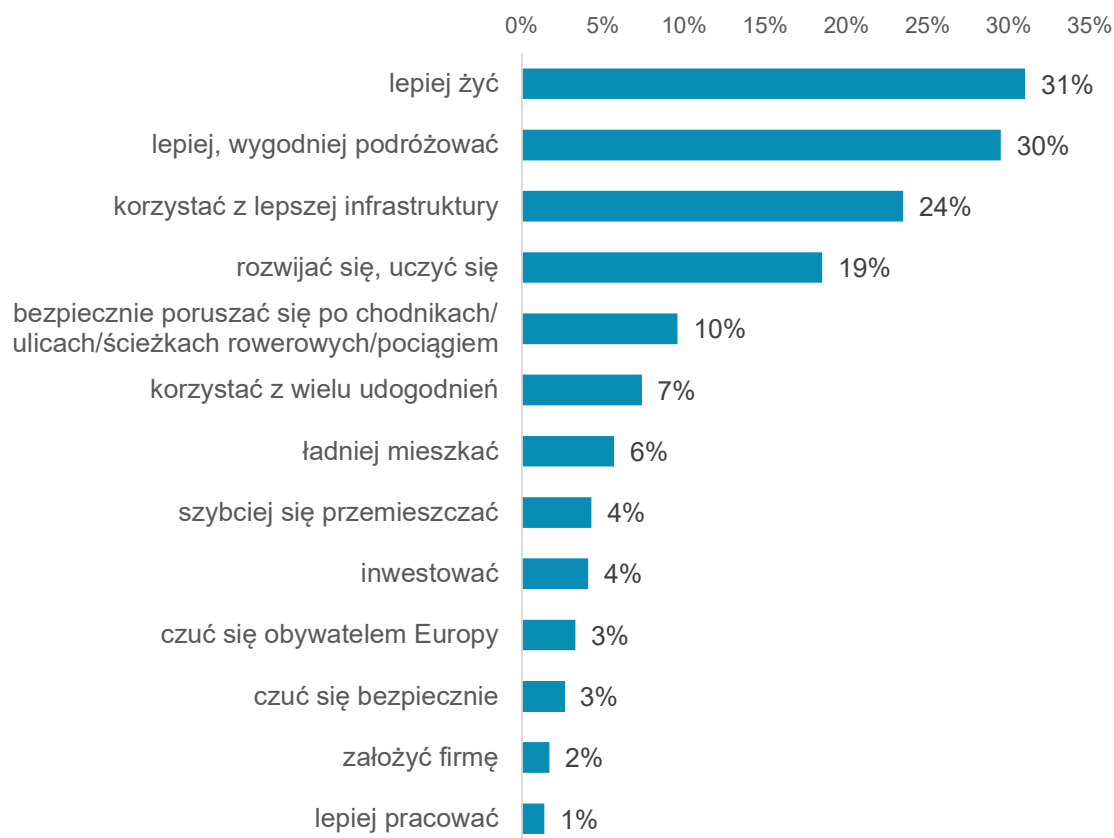
Wykres 53. (P31) Z jakich powodów uważa Pan(i), że trudno jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? [N=146]

Wizerunek Funduszy Europejskich

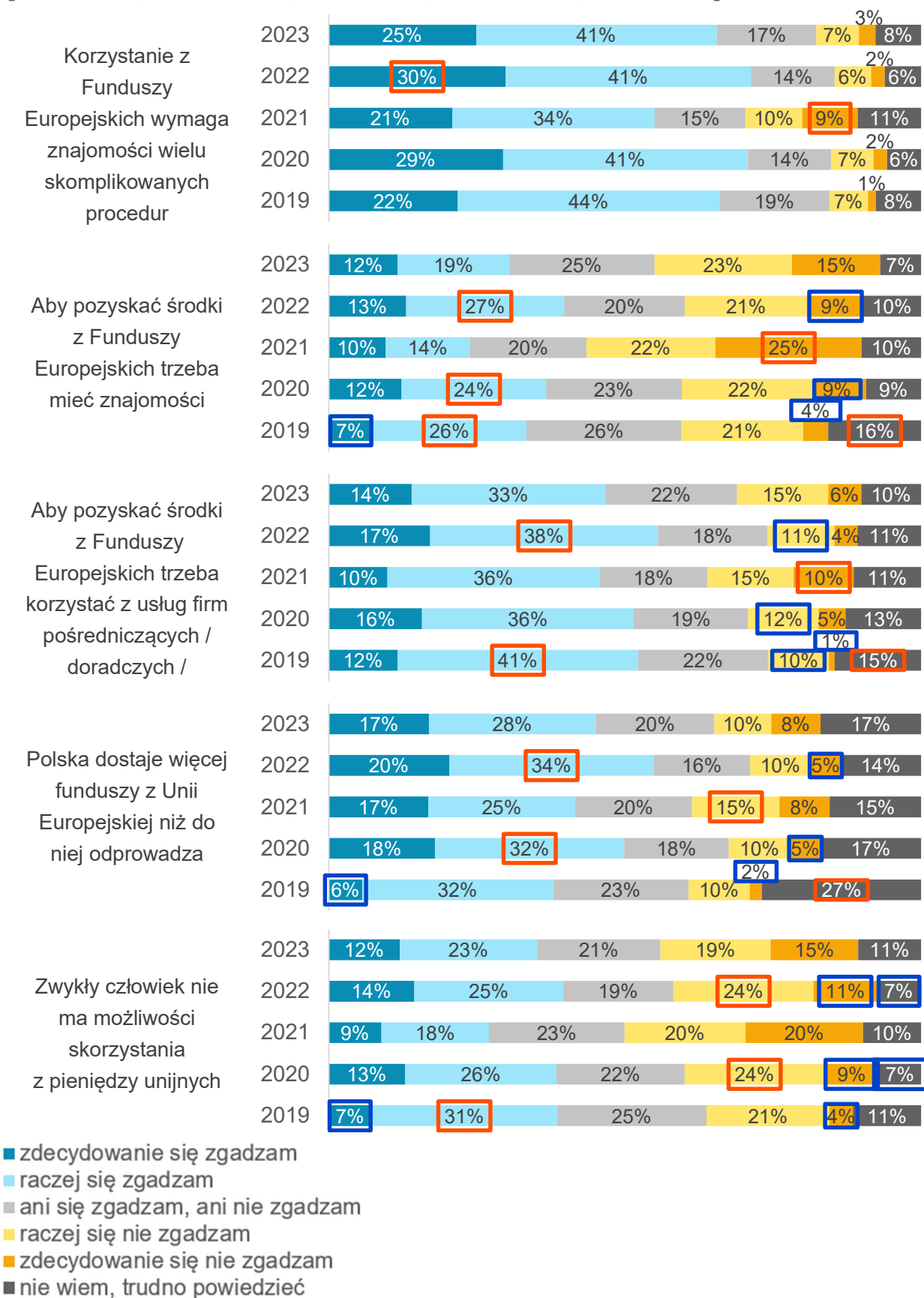
Badani, którzy dostrzegają zmiany w swoim otoczeniu dzięki wykorzystaniu Funduszy Europejskich są zdania, że poprawie uległy przede wszystkim ich jakość życia oraz komfort podróżowania (31% osób przyznało, że dzięki FE może lepiej żyć, a 30% – może lepiej i wygodniej podróżować).

Wykres 54. (P15) Proszę dokończyć zdanie: dzięki FE mogę... [N=419]

Ankietowani najczęściej zgadzali się ze stwierdzeniem, że korzystanie z Funduszy Europejskich wymaga znajomości wielu skomplikowanych procedur – taką opinię podziela dwie trzecie badanych (66% – suma wskazań odpowiedzi „raczej się zgadzam” i „zdecydowanie się zgadzam”). Blisko połowa respondentów jest zdania, że pozyskanie środków z Funduszy Europejskich wymaga korzystania z usług firm pośredniczących/doradczych (47% – suma wskazań odpowiedzi „raczej się zgadzam” i „zdecydowanie się zgadzam”). Rzadziej wyrażano zgodność z tym, że Polska dostaje więcej Funduszy z UE niż do niej odprowadza (45% – suma wskazań odpowiedzi „raczej się zgadzam” i „zdecydowanie się zgadzam”), a także, że zwykły człowiek nie ma możliwości skorzystania z pieniędzy unijnych (35% – suma wskazań odpowiedzi „raczej się zgadzam” i „zdecydowanie się zgadzam”). Natomiast w najmniejszym stopniu wyrażano zgodność ze stwierdzeniem, jakoby pozyskanie środków z Funduszy Europejskich wymagało znajomości (31% odpowiedzi potwierdzających zgodność względem 38% odpowiedzi przeciwnych).

Wykres 55. (P33) Na ile zgadza się Pani lub nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi Funduszy Europejskich? (porównanie między latami) [2019 n=905; 2020 n=5514; 2021 n=887; 2022 n=5279; 2023 n=888]

Źródła informacji o Funduszach Europejskich

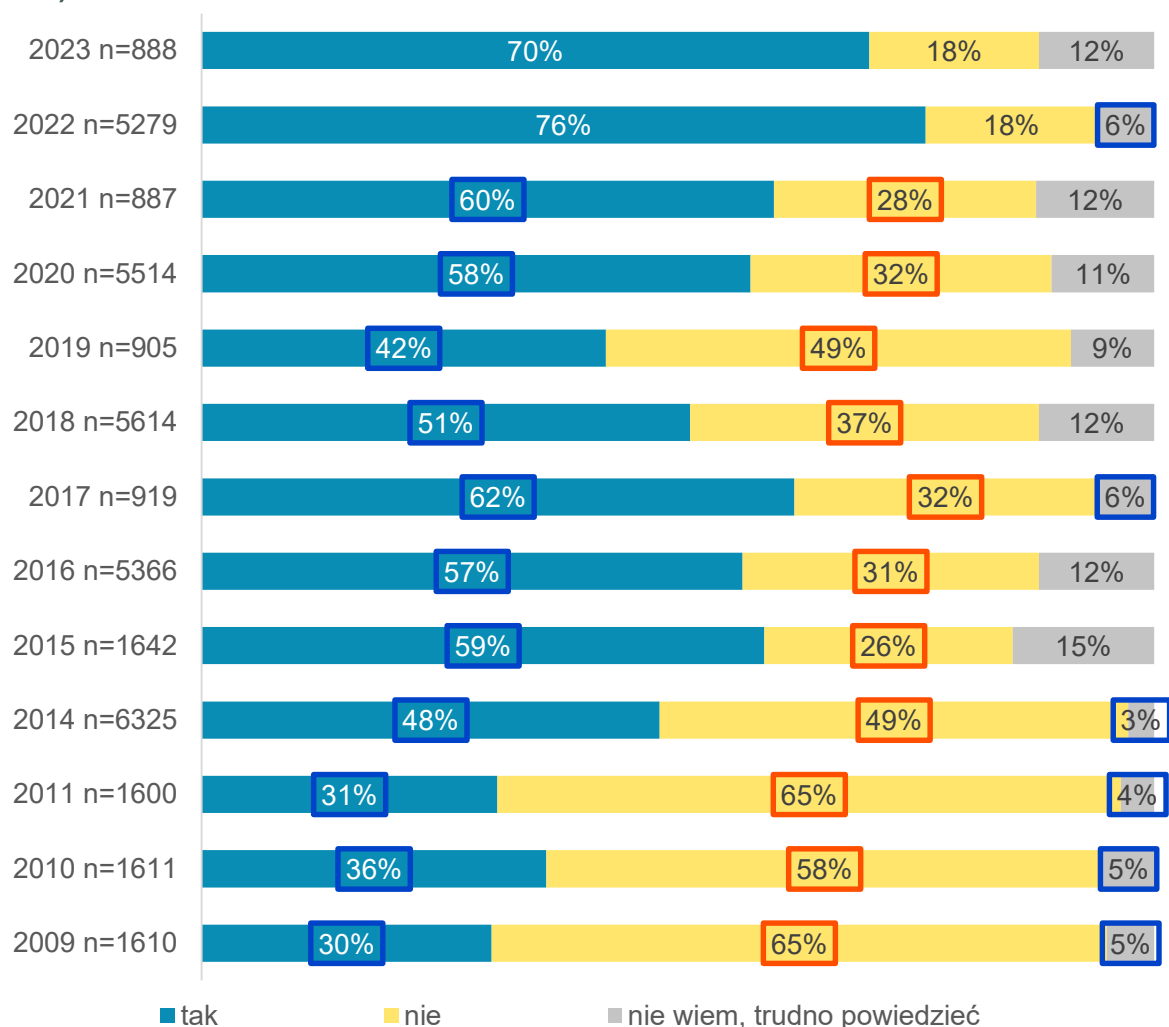
Znajomość narzędzi komunikacyjnych stosowanych w działaniach promocyjno-informacyjnych

Fundusze Europejskie

Logo Funduszy Europejskich widziało 70% osób spośród ankietowanych znających pojęcie FE. Rozpoznawalność znaku jest więc na wysokim poziomie. Ponadto nastąpił istotny wzrost tego odsetka względem poprzednich edycji badania prowadzonych w latach 2009-2021.

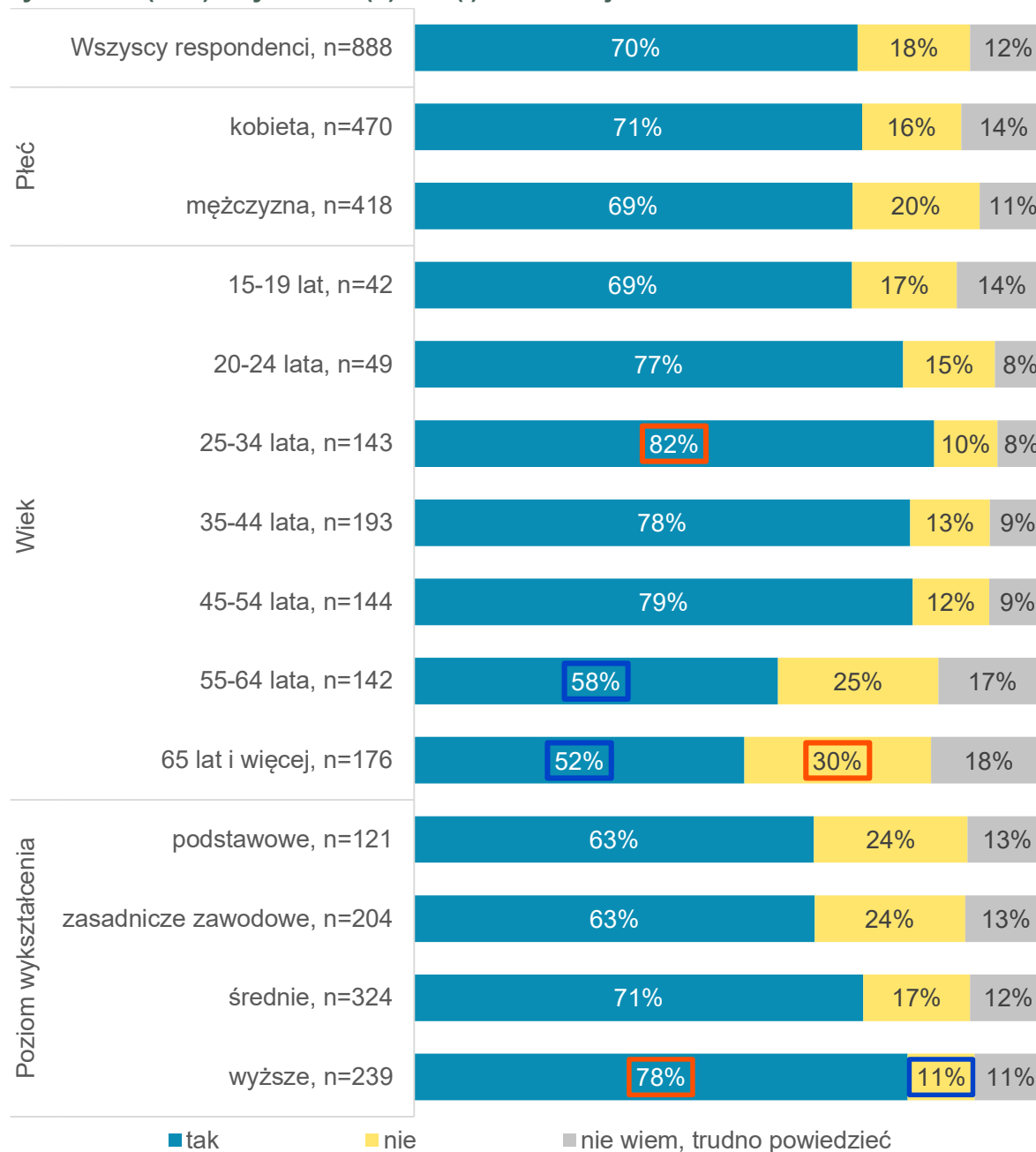
Wykres 56. (P34) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (porównanie między latami)

Analiza odpowiedzi badanych z uwzględnieniem ich cech pozwoliła ustalić, że logo Funduszy Europejskich istotnie częściej rozpoznawały osoby w wieku od 25 do 34 lat (82%), a istotnie rzadziej – osoby w wieku od 55 do 64 lat (58%) oraz starsze (52%).

Rozpoznawalność znaku FE jest także większa wśród osób z wykształceniem wyższym, ponieważ badani w tej grupie istotnie częściej potwierdzali, że już go widzieli (78%).

Wykres 57. (P34) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak?

Respondentów rozpoznających logo Funduszy Europejskich zapytano następnie o miejsce kontaktu ze znakiem. Badani deklarowali najczęściej, że widywali je na tablicach informacyjnych (59%). Źródłem kontaktu ze znakiem FE często były też: Internet, telewizja oraz urzędy (po 14%).

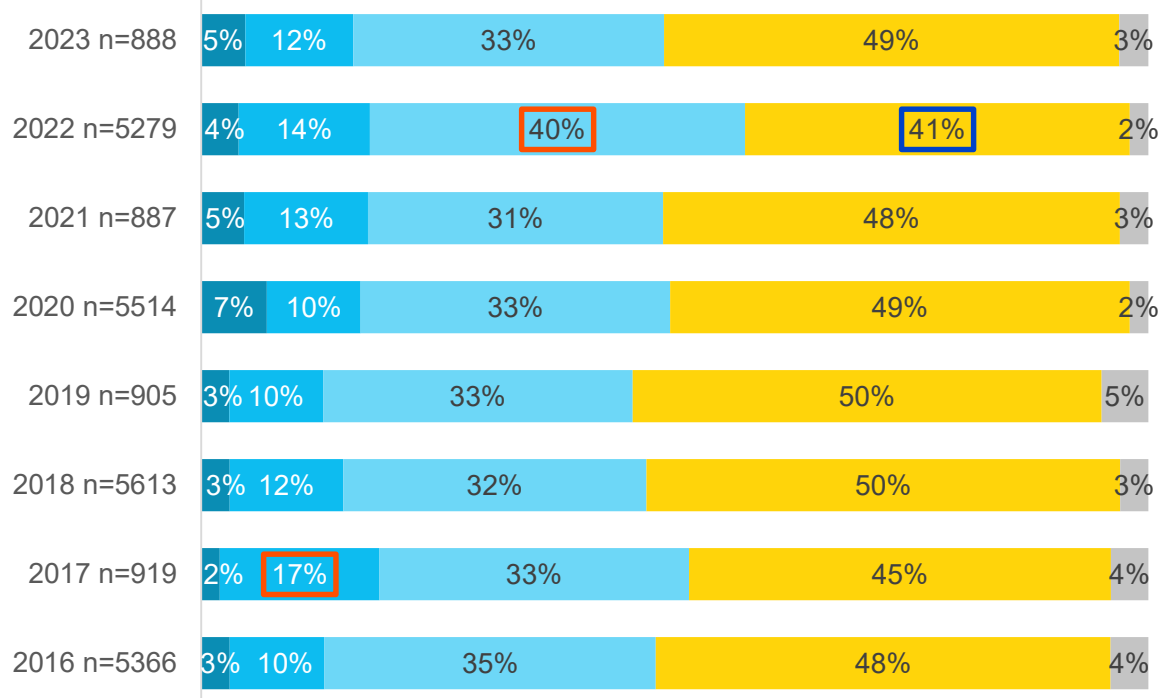

Wykres 58. (P35) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? [N=472]

Niemalże połowa spośród respondentów, którzy spotkali się uprzednio z pojęciem FE, słyszała także o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (49% – suma wskazań odpowiedzi twierdzących), przy czym osobiste korzystanie z takich Punktów potwierdziło 5% osób. Jednocześnie porównywalny odsetek badanych przyznał, że nie słyszał o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (49%). Odnotowano istotny wzrost tego odsetka względem 2022 roku (49% względem 41%).

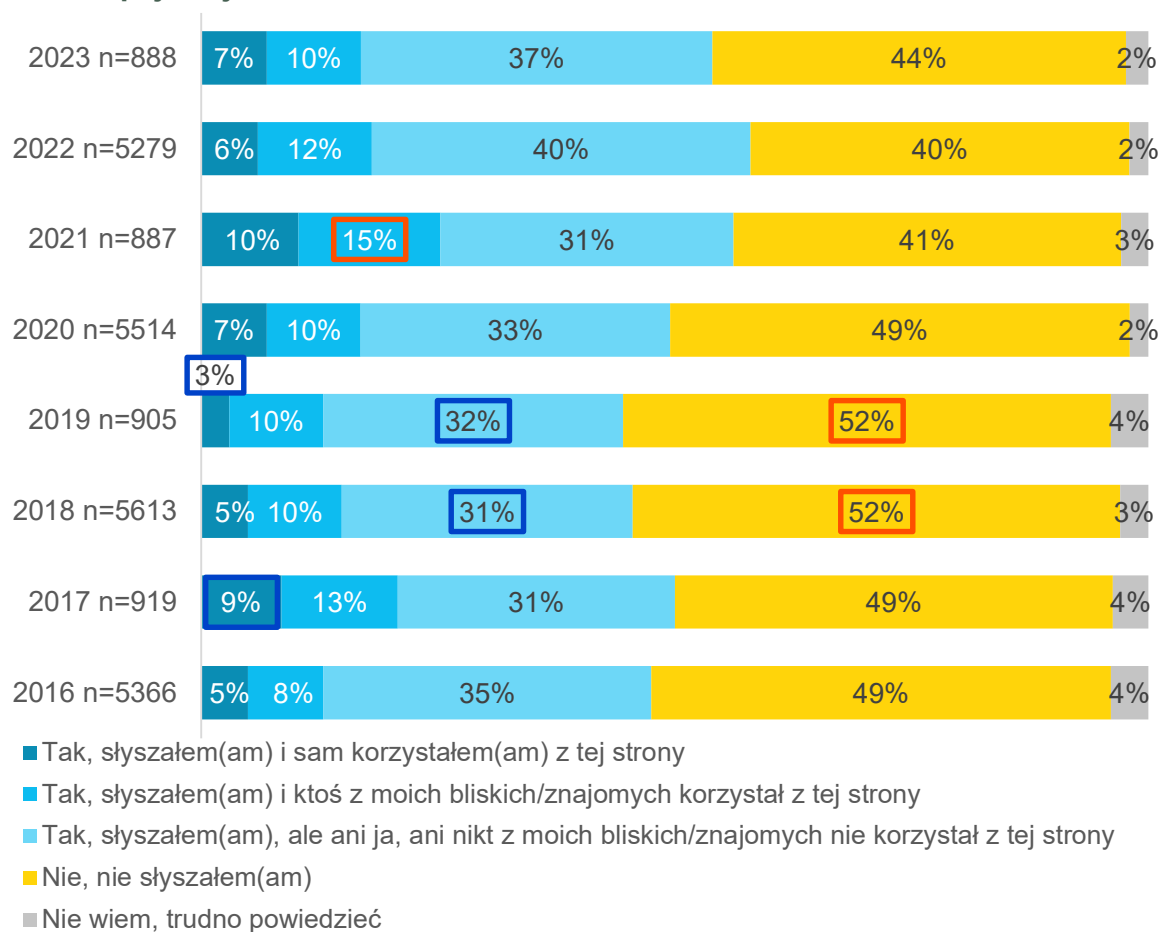
Wykres 59. (P49) Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i) o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich, w których można bezpłatnie dowiedzieć się m.in. o możliwościach uzyskania dofinansowania lub wzięcia udziału w dofinansowanych szkoleniach? (porównanie między latami)

- Tak, słyszałem(am) i sam korzystałem(am) z usług takiego Punktu
- Tak, słyszałem(am) i ktoś z moich bliskich/znajomych korzystał z usług takiego Punktu
- Tak, słyszałem(am), ale ani ja, ani nikt z moich bliskich/znajomych nie korzystał z Punktu
- Nie, nie słyszałem(am)
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Portal Funduszy Europejskich jest nieco bardziej rozpoznawany – ponad połowa ankietowanych potwierdziła, że słyszała o stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl (54%), przy czym 7% badanych osobiście z niej skorzystało. Z badania wynika, że portalu FE nie zna 44% respondentów, przy czym odsetek ten jest istotnie mniejszy niż w latach 2018-2019 (wówczas wynosił odpowiednio po 52%).

Wykres 60. (P50) Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i) o stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl, zwanej Portalem Funduszy Europejskich, na której można znaleźć informacje m.in. o możliwościach uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej?

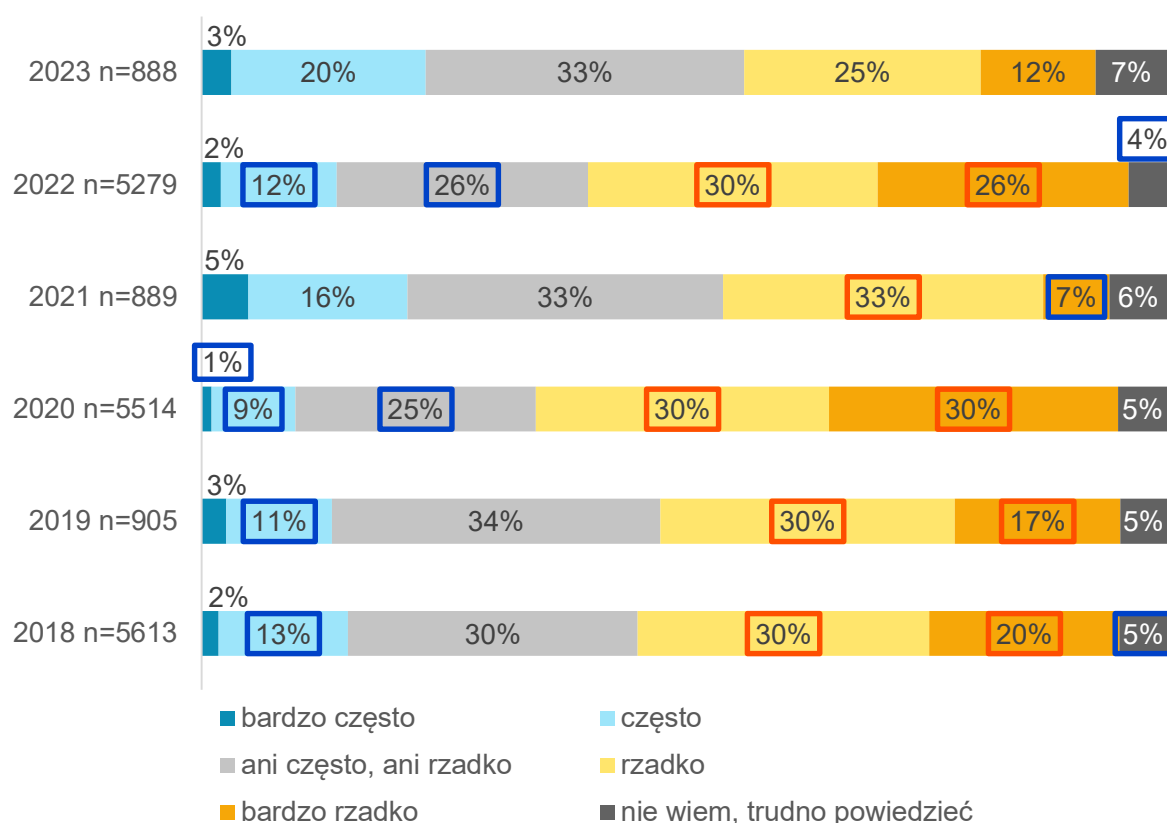
Poszukiwanie informacji oraz ocena przekazu na temat FE

Badani Polacy rzadko spotykają się z informacjami o Funduszach Europejskich (36% – suma wskazań odpowiedzi „bardzo rzadko” i „rzadko”). Rzadki kontakt z takimi informacjami wskazało 25% badanych, a bardzo rzadki – 12%. Co czwarty ankietowany potwierdził, że często spotyka się z takimi informacjami (23% – suma wskazań odpowiedzi „bardzo często” i „często”).

Uwzględnienie wyników poprzednich edycji badania pozwoliło ustalić, że obecnie istotnie rzadziej niż w latach 2018-2022 deklarowano rzadki kontakt z informacjami o FE. Jednocześnie częsty kontakt z takimi informacjami wskazywano obecnie istotnie częściej niż w 2022 roku i w latach 2018-2020.

Ze szczegółowej analizy wynika, że cechy socjodemograficzne respondentów nie różnicują istotnie ich odpowiedzi dotyczących częstotliwości kontaktu z informacjami o Funduszach Europejskich.

Wykres 61. (P43) Jak często spotyka się Pan(i) z informacjami o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)

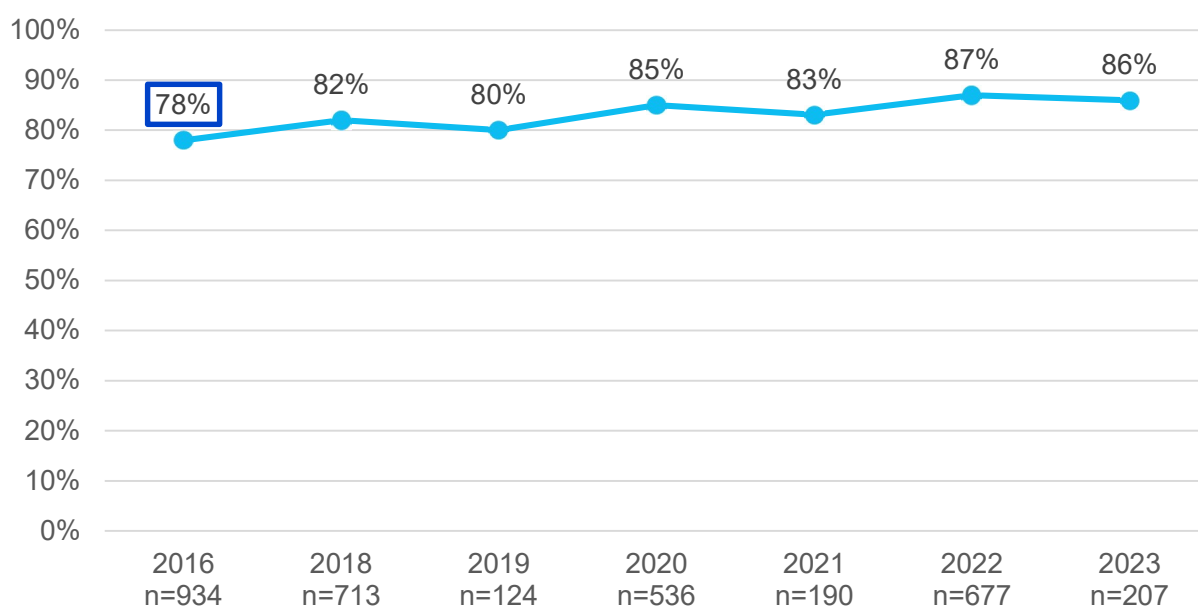

Większość ankietowanych, którzy często spotykają się z informacjami o Funduszach Europejskich jest zdania, że są one przekazywane zrozumiałym językiem (86% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”) – obecnie taką opinię deklarowano istotnie częściej niż w 2016 roku (86% względem 78%). Natomiast

przeciwłą opinię wyraziło obecnie niewielu badanych (4% - suma wskazań odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”). Można zatem wywnioskować, że dla Polaków, którzy mają częsty kontakt z FE przekazywane informacje są jednoznaczne i przejrzyste – nie budzą wątpliwości.

Analiza uwzględniająca cechy socjodemograficzne badanych nie wykazała istotnego zróżnicowania odpowiedzi – nie wpływają one zatem na ocenę przejrzystości przekazywanych informacji.

Wykres 62. (P44) A proszę powiedzieć, czy informacje o Funduszach Europejskich, z którymi się Pan(i) spotyka, są Pana(-ni) zdaniem przekazywane zrozumiałym językiem? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)

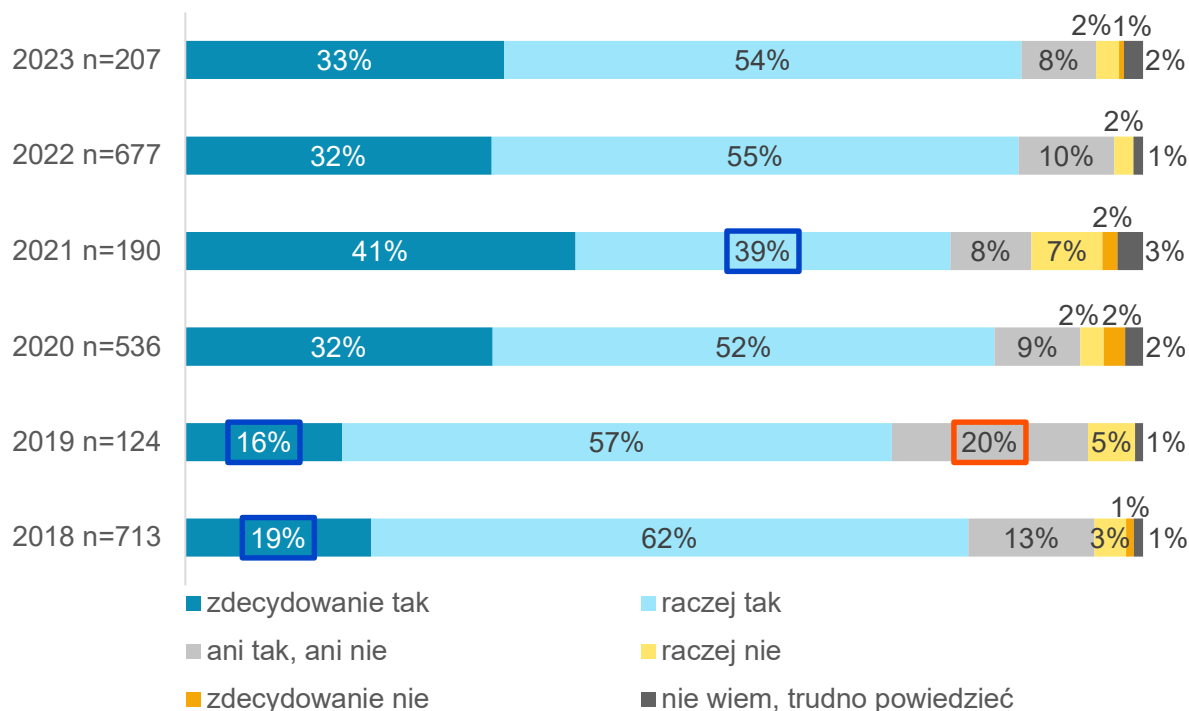

Respondenci, którzy spotykają się z informacjami o Funduszach Europejskich, w większości są zdania, że informacje te są wiarygodne (87% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”). Dla 3% badanych informacje te nie są wiarygodne (suma wskazań odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”).

Z analizy porównawczej wynika, że w 2023 roku istotnie częściej niż w latach 2018-2019 wyrażano zdecydowane przekonanie o tym, że napotykanne informacje FE są wiarygodne (33% względem odpowiednio: 19% i 16%). Istotnie częściej niż w 2021 roku wyrażano umiarkowane przekonanie o wiarygodności tych informacji (54% względem 39%).

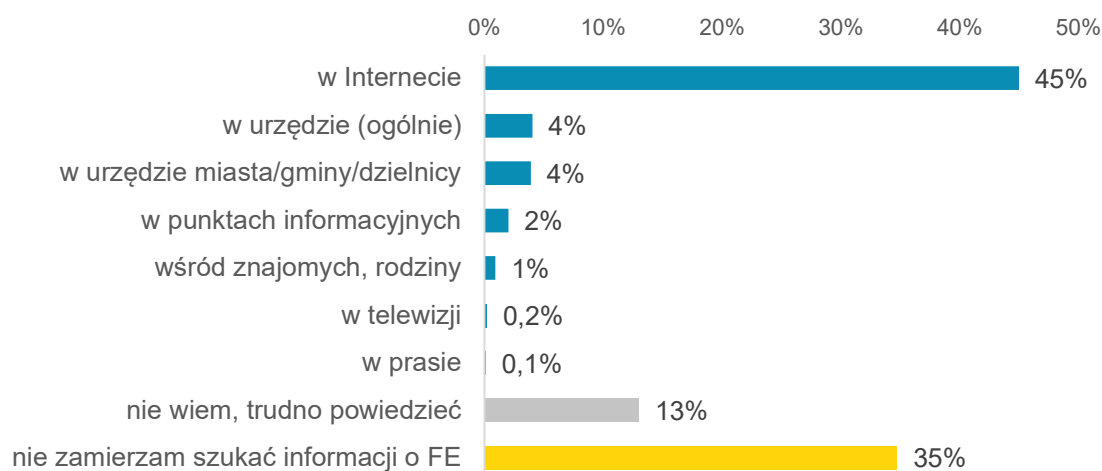
Wyniki badania poddane szczegółowej analizie pod kątem cech socjodemograficznych nie wykazały istotnego zróżnicowania odpowiedzi na pytanie dotyczące wiarygodności informacji o Funduszach Europejskich.

Wykres 63. (P45) Czy informacje o Funduszach Europejskich, z którymi się Pan(i) spotyka, są Pana(-ni) zdaniem wiarygodne? (porównanie między latami)

Badani znający pojęcie FE, chcąc dowiedzieć się więcej o Funduszach Europejskich, szukaliby informacji w tym zakresie przede wszystkim w Internecie (45%). Należy podkreślić, że co trzeci ankietowany, który spotkał się już z pojęciem Funduszy Europejskich, nie zamierza szukać informacji na ich temat (35%), a 13% nie wie, z jakiego skorzystałoby źródła. Z analizy uwzględniającej cechy socjodemograficzne respondentów wynika, że osoby w wieku co najmniej 65 lat istotnie częściej poszukiwałyby takich informacji w urzędzie miasta/gminy (6%) bądź wśród znajomych lub rodziny (2%). Te osoby istotnie częściej wskazywały brak zamiaru poszukiwania informacji o FE (47%).

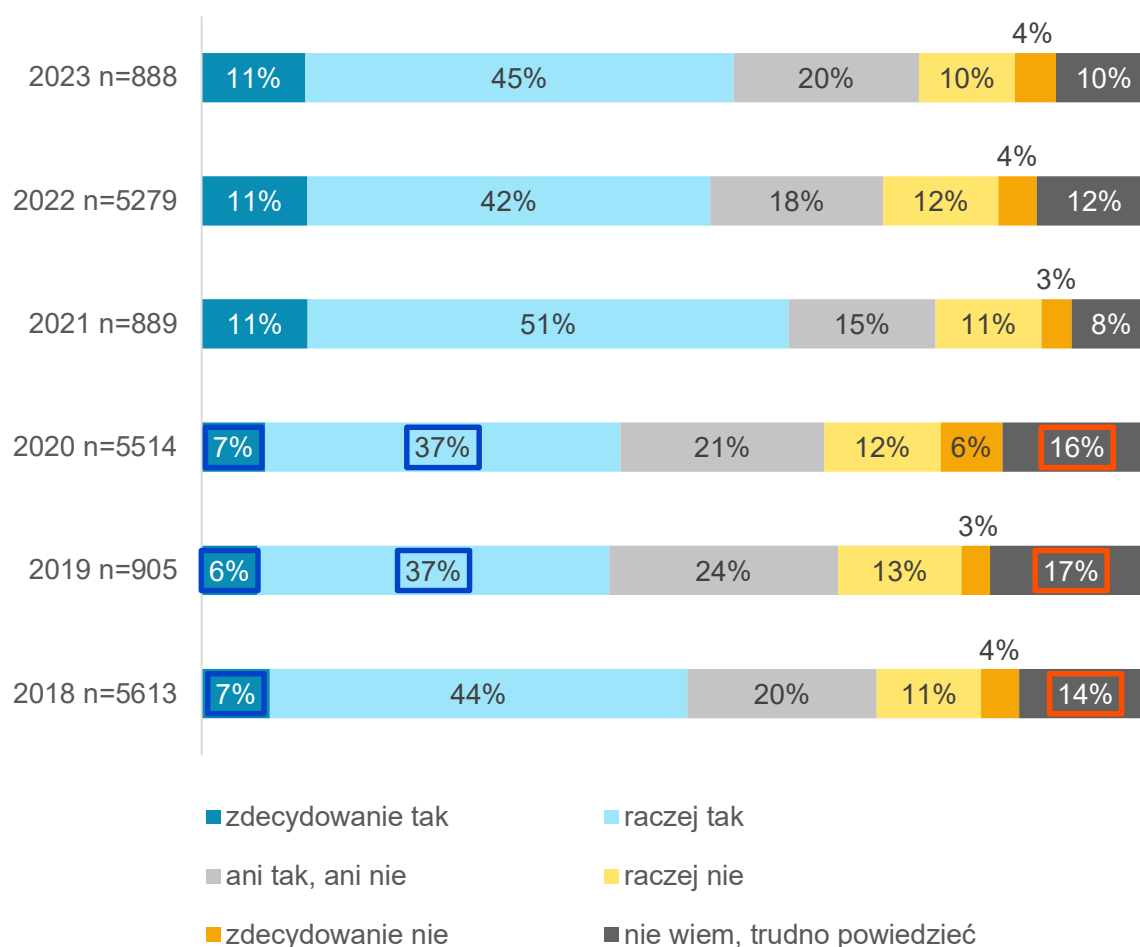
Wykres 64. (P46) Gdyby chciał(a) się Pan(i) dowiedzieć więcej o Funduszach Europejskich, gdzie szukał(a)by Pan(i) informacji? [N=888]

Ponad połowa badanych uważa, że informacje na temat Funduszy Europejskich są łatwo dostępne (56% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”). Dla 14% ankieterów takie informacje są trudno dostępne (suma wskazań odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”).

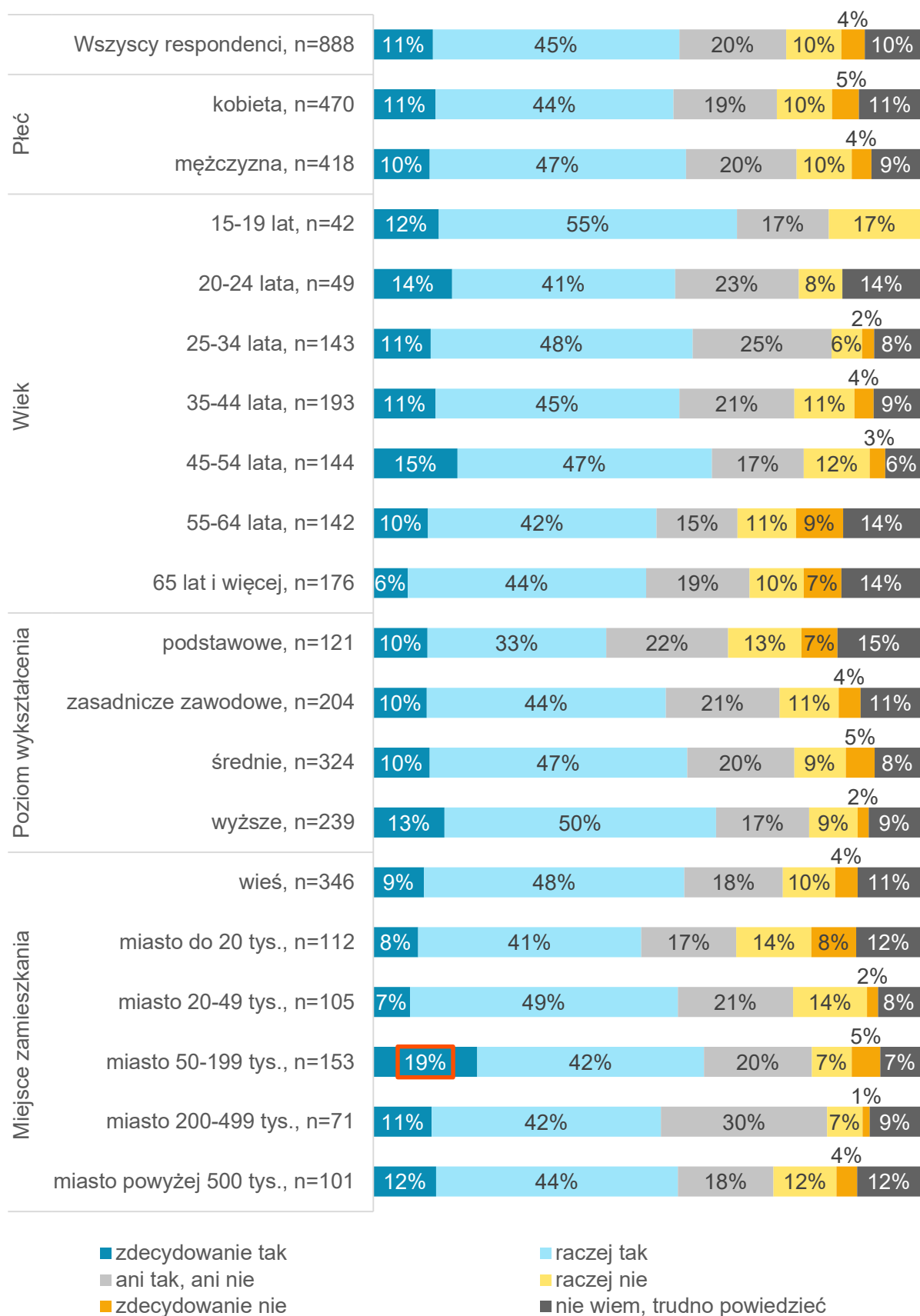
Porównanie z wynikami poprzednich edycji badania wykazało, że w 2023 roku istotnie częściej niż w latach 2018-2020 informacje dot. FE postrzegane były jako łatwo dostępne.

Wykres 65. (P47) Czy Pana(-ni) zdaniem informacje na temat Funduszy Europejskich są łatwo dostępne? (porównanie między latami)

Analiza z uwzględnieniem cech socjodemograficznych wykazała pewne istotne różnice. Informacje na temat Funduszy Europejskich jako zdecydowanie łatwo dostępne istotnie częściej określali respondenci zamieszkujący miasta liczące od 50 tys. do 199 tys. mieszkańców (19%).

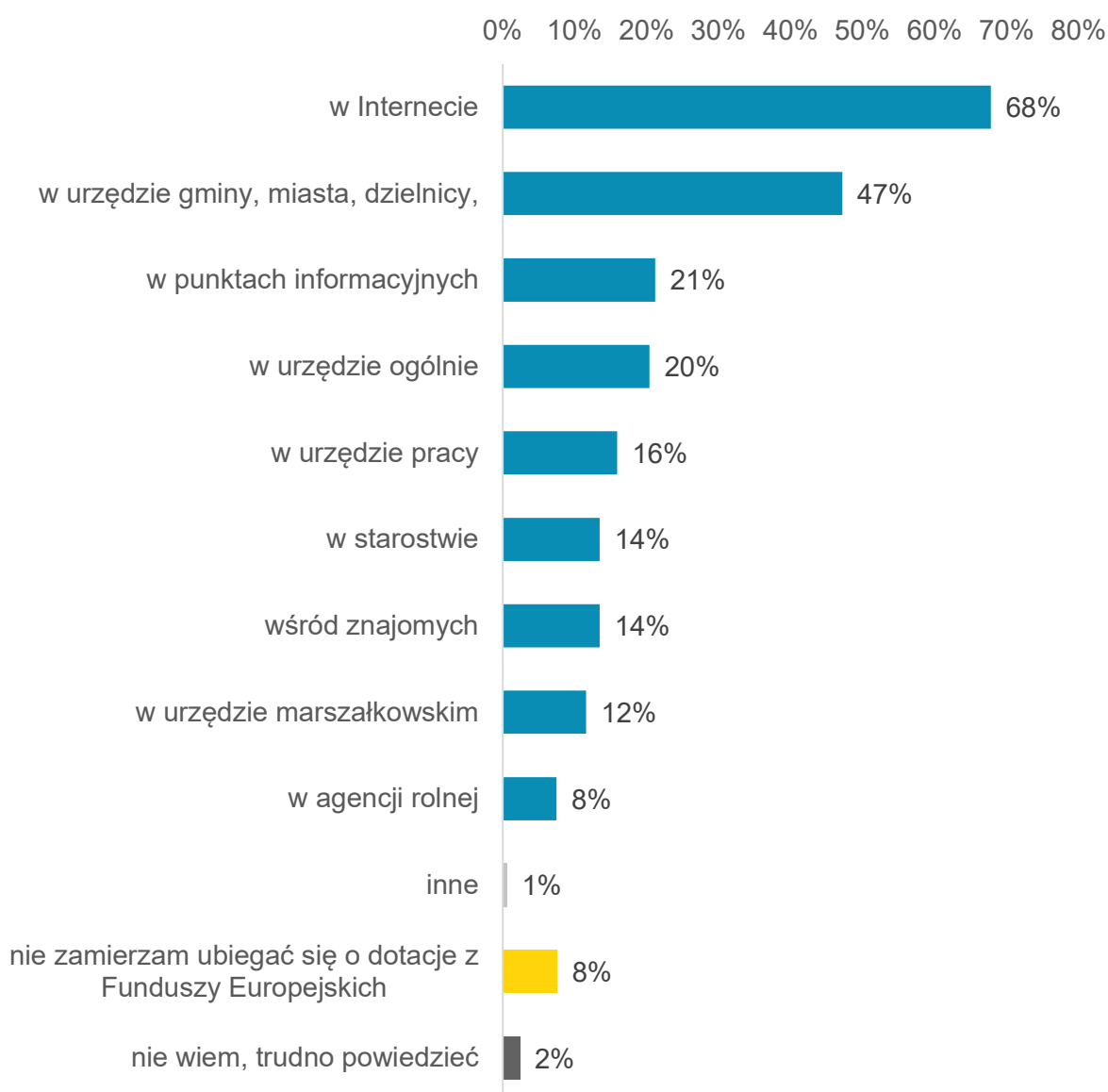
Wykres 66. (P47) Czy Pana(-ni) zdaniem informacje na temat Funduszy Europejskich są łatwo dostępne?

Respondentów poproszono następnie o wskazanie, gdzie szukaliby informacji, gdyby chcieli uzyskać dotację unijną. Z ich deklaracji wynika, że głównym źródłem informacji w tym zakresie byłby wówczas Internet (68%), przy czym na to źródło istotnie częściej wskazywały osoby w wieku od 35 do 44 lat (79%) oraz badani z wykształceniem wyższym (78%), natomiast istotnie rzadziej – ankietowani w wieku co najmniej 65 lat (50%), osoby z wykształceniem zawodowym (59%) oraz badani z miast liczących do 20 tys. mieszkańców (54%).

Wykres 67. (P48) A proszę powiedzieć, gdyby Pan(i) chciał(a) uzyskać dotację unijną, gdzie szukał(a)by Pan(i) informacji? [N=888]

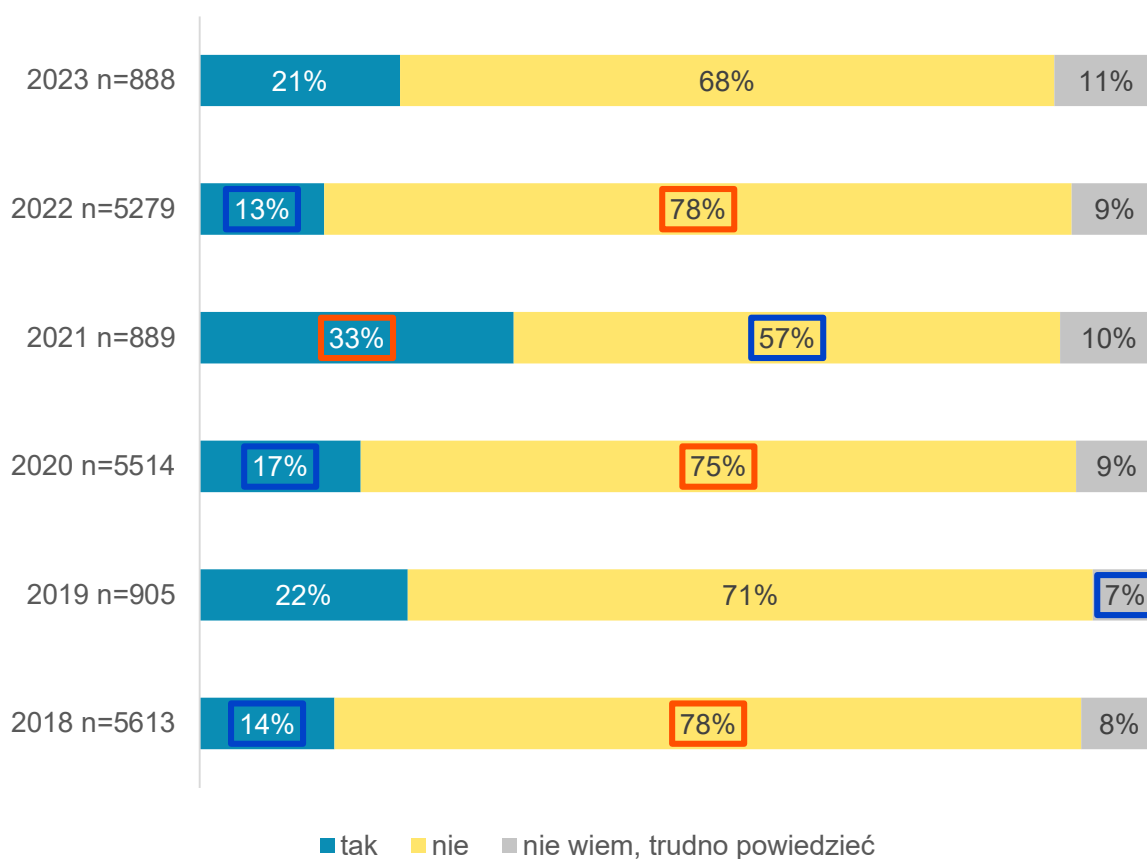

Miejsca kontaktu z informacjami na temat Funduszy Europejskich

Co piąty (21%) ankietowany, który zna pojęcie FE, spotkał się ostatnio z reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich. Blisko 70% respondentów przyznało natomiast, że nie spotkało się ostatnio z informacjami o FE.

Obecnie kontakt z informacjami o Funduszach Europejskich potwierdzano istotnie częściej niż w latach 2018, 2020 i 2022 (21% względem odpowiednio: 14%, 17% i 13%).

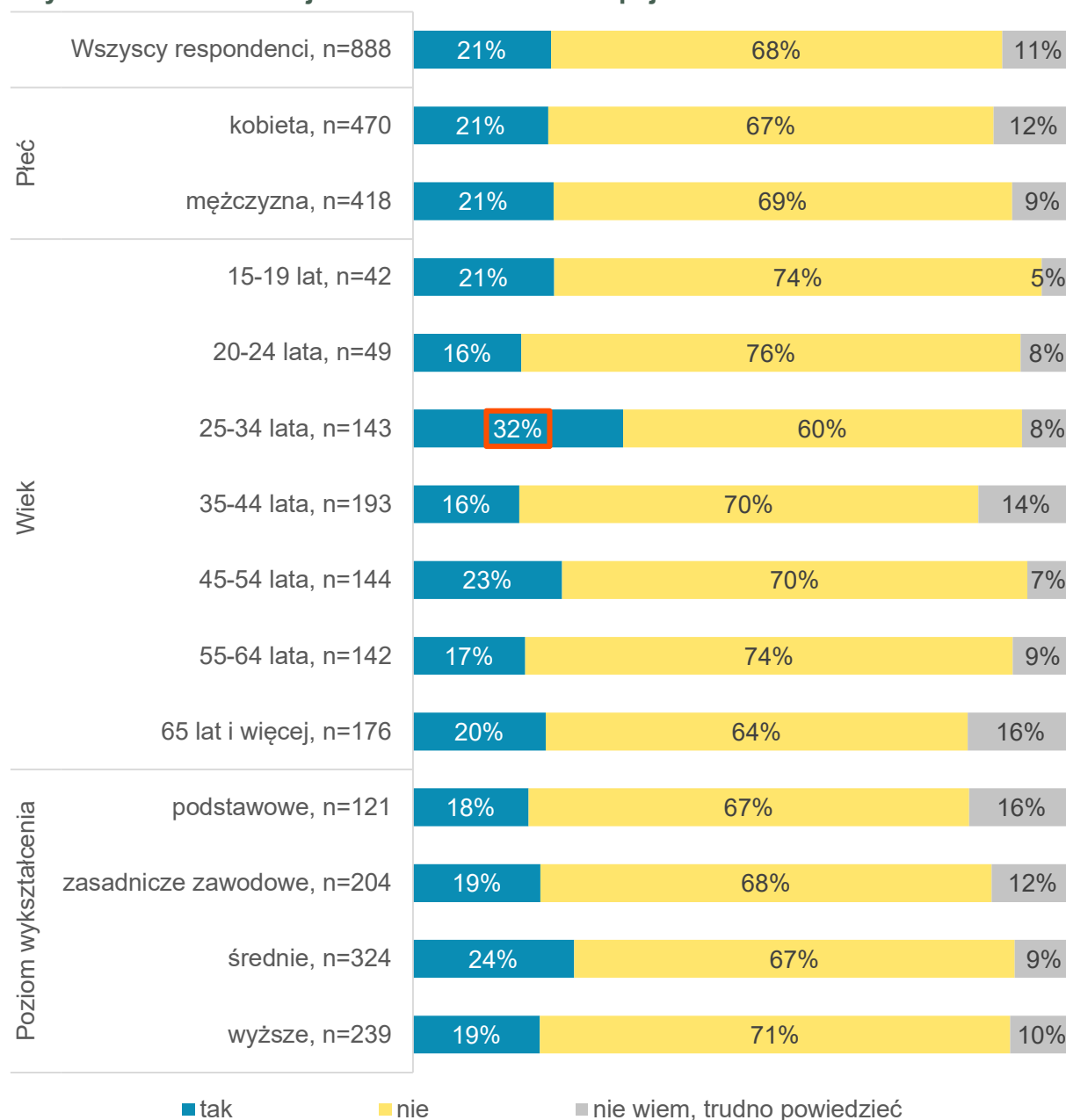
Wykres 68. (P36) Czy spotkał(a) się Pan(i) ostatnio z jakąś reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)

Analiza wyników badania w podziale na cechy socjodemograficzne pozwoliła ustalić, że wiek respondentów istotnie wpływa na zróżnicowanie ich odpowiedzi.

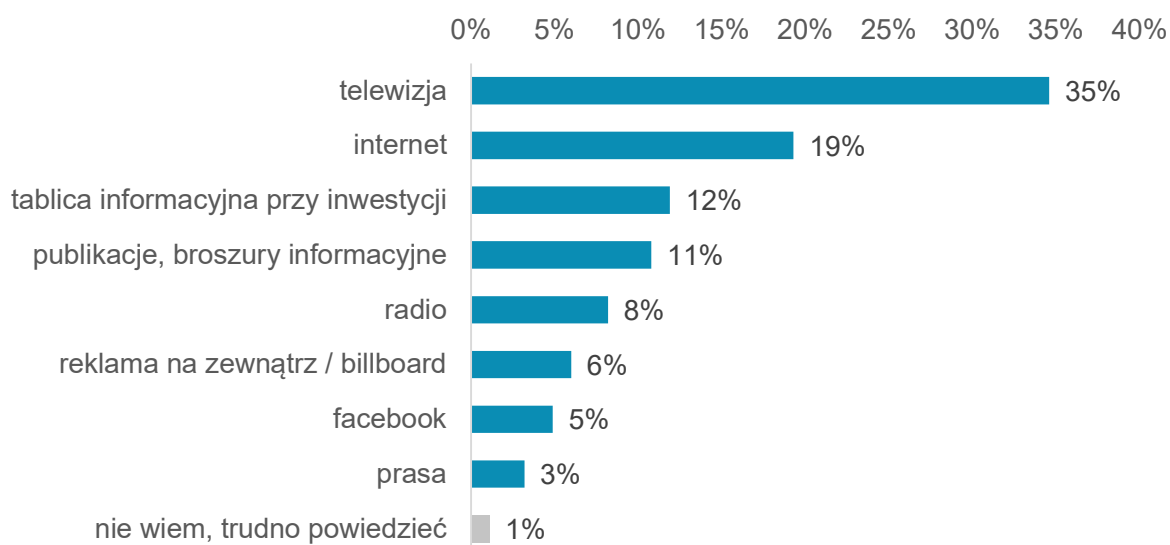
Zaobserwowano, że kontakt z informacjami o Funduszach Europejskich w ostatnim czasie istotnie częściej potwierdzały osoby w wieku od 25 do 34 lat (32%).

Wykres 69. (P36) Czy spotkał(a) się Pan(i) ostatnio z jakąś reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich?

Respondentów poproszono następnie o przypomnienie sobie miejsca kontaktu z jedną konkretną reklamą, programem, artykułem lub informacją o Funduszach Europejskich, którą napotkali jako ostatnią. Co trzeci ankietowany wskazał telewizję (35%), a co piąty – Internet (19%). Nieco rzadziej badani napotykali na informacje o FE na tablicach informacyjnych (12%) oraz w publikacjach i broszurach informacyjnych (11%), przy czym na ostatnie z wymienionych źródeł istotnie częściej wskazywali mężczyźni (18%).

Wykres 70. (P38) A teraz proszę przypomnieć sobie jedną konkretną reklamę, program, artykuł lub informację o Funduszach Europejskich, którą widział(a) lub słyszał(a) Pan(i) jako ostatnią. Gdzie się z nią/nim Pan(i) zetknął(zetknęła)? [N=185]

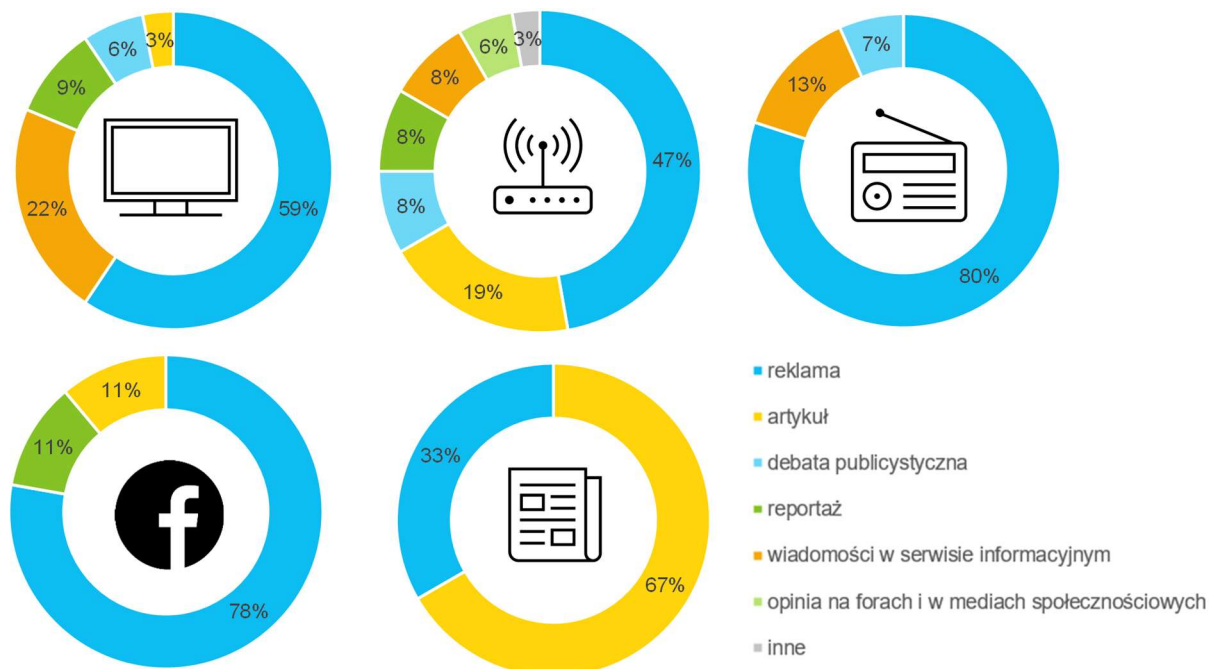
Osoby, które zetknęły się z informacją o Funduszach Europejskich w telewizji, najczęściej deklarują, że miała ona formę reklamy (59%). Rzadziej natomiast były to wiadomości w serwisie informacyjnym (22%).

Informacja o FE napotykana przez Polaków w Internecie także najczęściej miała formę reklamy (47%). Rzadziej był to artykuł (19%).

Badani, którzy z komunikatem o FE spotykali się w radiu, najczęściej także wskazywali – podobnie jak w przypadku innych źródeł informacji – że miał on formę reklamy (80%). Rzadziej jego formą były wiadomości (13%).

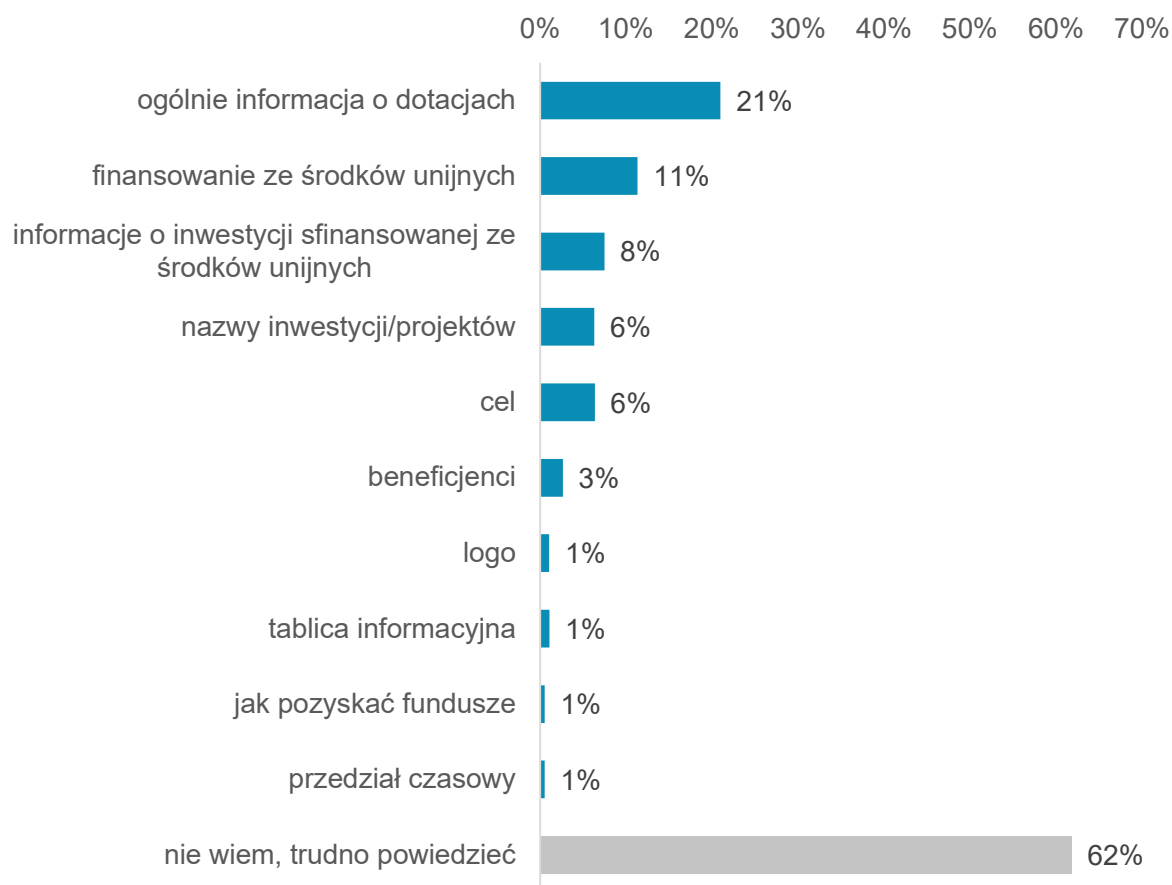
Formą informacji o FE napotykaną na Facebooku najczęściej również była reklama (78%), a rzadziej – reportaż bądź artykuł (po 11%).

Wykres 71. (P39) Jaką formę miała informacja o Funduszach Europejskich, z którą zetknął(zetknęła) się Pan(i) jako ostatnią? [w telewizji N=64; w Internecie N=36; w radiu N=15; na Facebooku N=9; w prasie N=6]

Z ostatnio spotkanej reklamy, programu, artykułu lub innego komunikatu o Funduszach Europejskich zapamiętywano najczęściej ogólne informacje o dotacjach (21%). Co dziewiąty badany zapamiętał informację o finansowaniu ze środków unijnych (11%), przy czym istotnie częściej zapamiętywali to respondenci zamieszkujący na wsi (17%). Należy jednak podkreślić, że 62% ankietowanych przyznało, że nie potrafi przypomnieć sobie nic z ostatnio spotkanego komunikatu o FE.

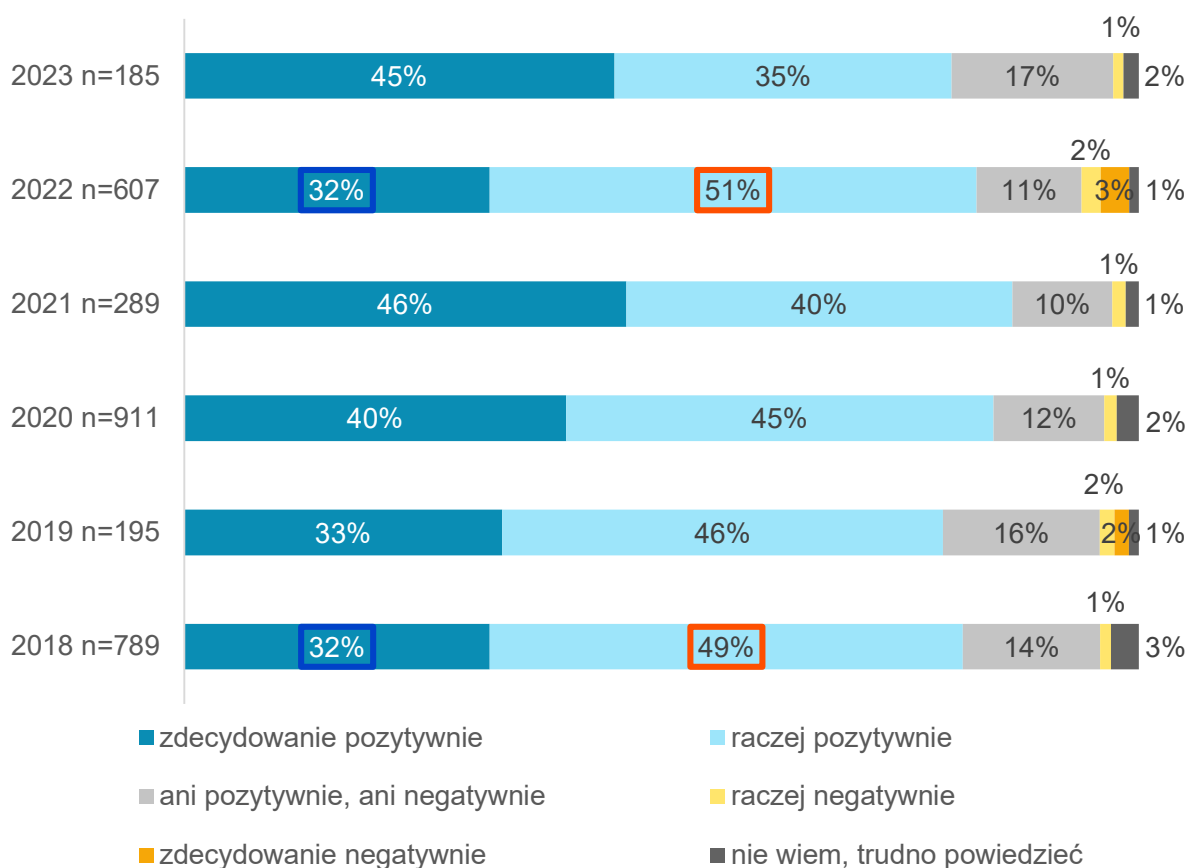
Wykres 72. (P40) Co zapamiętał(a) Pan(i) z tej ostatnio spotkanej reklamy, programu, artykułu lub informacji o Funduszach Europejskich? [N=185]

Większość respondentów, którzy spotkali się ostatnio z reklamą, programem, artykułem lub informacją o Funduszach Europejskich uważa, że napotkany komunikat przedstawiał Fundusze Europejskie w pozytywnym świetle (80% – suma wskazań odpowiedzi „raczej pozytywnie” i „zdecydowanie pozytywnie”). Co piąty respondent jest zdania, że w tym przekazie Fundusze zaprezentowane zostały w neutralnym świetle (17%). Tylko nieliczni przyznali natomiast, że Fundusze Europejskie zaprezentowane zostały w raczej negatywnym świetle (1%).

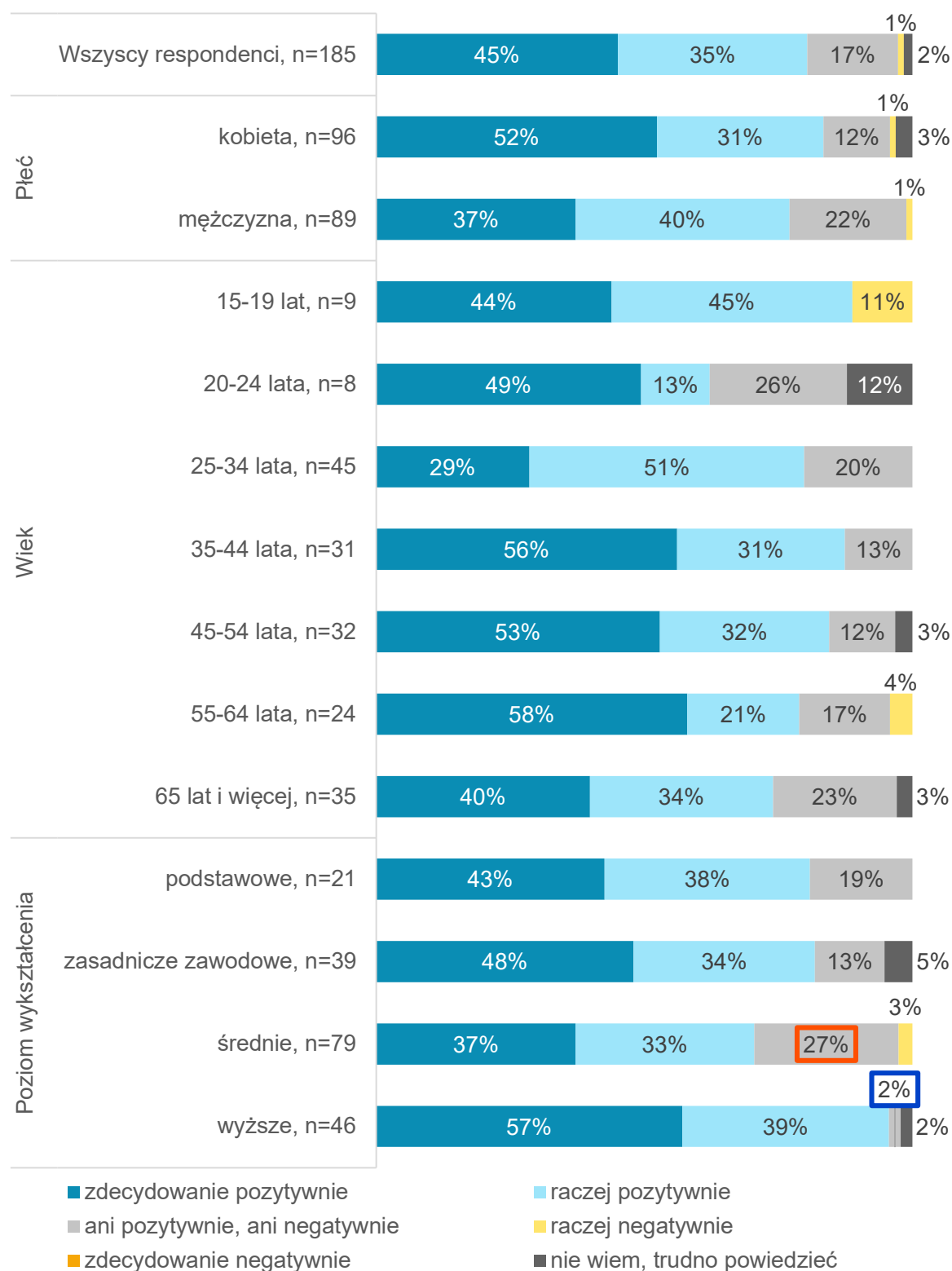
Porównanie z poprzednią edycją badania wykazało istotny wzrost odsetka odpowiedzi „zdecydowanie pozytywnie” (45% względem 32%).

Wykres 73. (P41) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja prezentowała Fundusze Europejskie w pozytywnym, negatywnym czy neutralnym świetle? (porównanie między latami)

Szczegółowa analiza pozwoliła ustalić, że respondenci z wykształceniem średnim istotnie częściej wskazywali, że napotkana reklama, program, artykuł lub informacja prezentowała Fundusze Europejskie w neutralnym świetle (27%). Taką odpowiedź istotnie rzadziej wskazywali badani z wykształceniem wyższym (2%).

Wykres 74. (P41) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja prezentowała Fundusze Europejskie w pozytywnym, negatywnym czy neutralnym świetle?

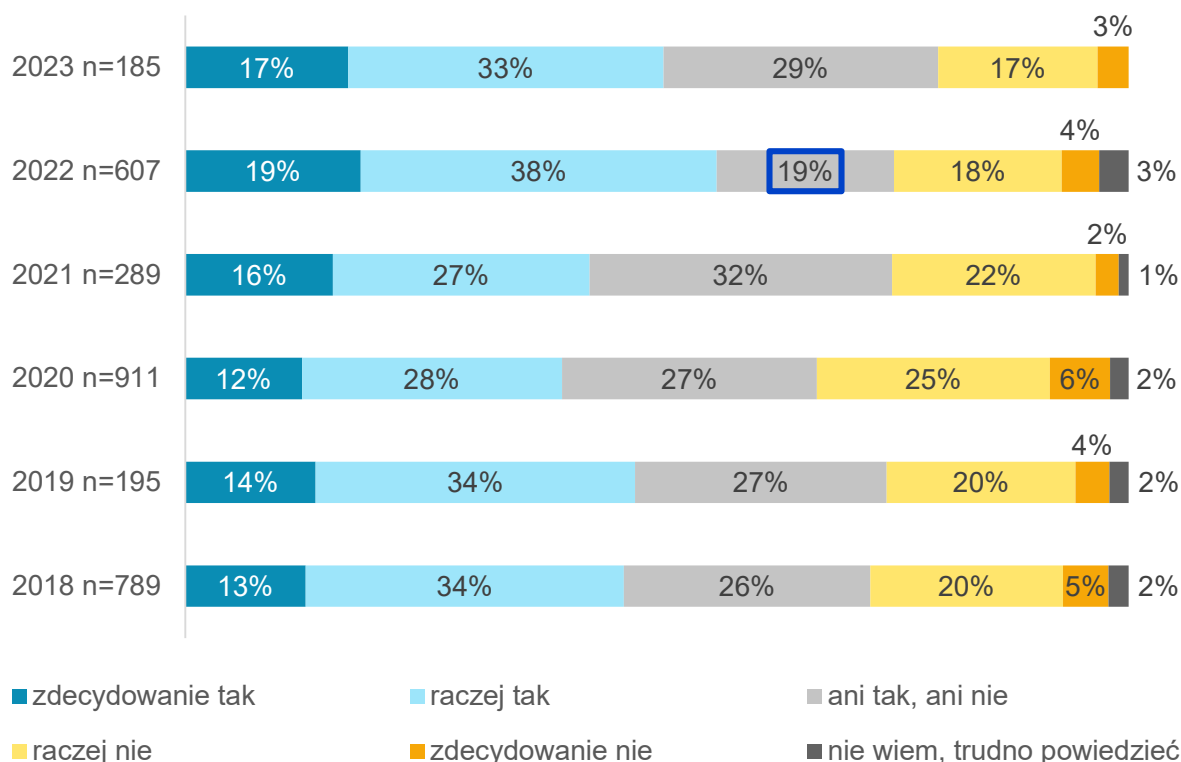
Nieco ponad połowa ankietowanych, którzy spotkali się ostatnio z reklamą, programem, artykułem lub informacją o Funduszach Europejskich, przyznała, że kontakt z komunikatem spowodował wzrost zainteresowania Funduszami Europejskimi (51% – suma wskazań odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”).

Co piąty respondent wskazał natomiast, że napotkana informacja nie wpłynęła na zwiększenie jego zainteresowania Funduszami Europejskimi (20% – suma wskazań odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”).

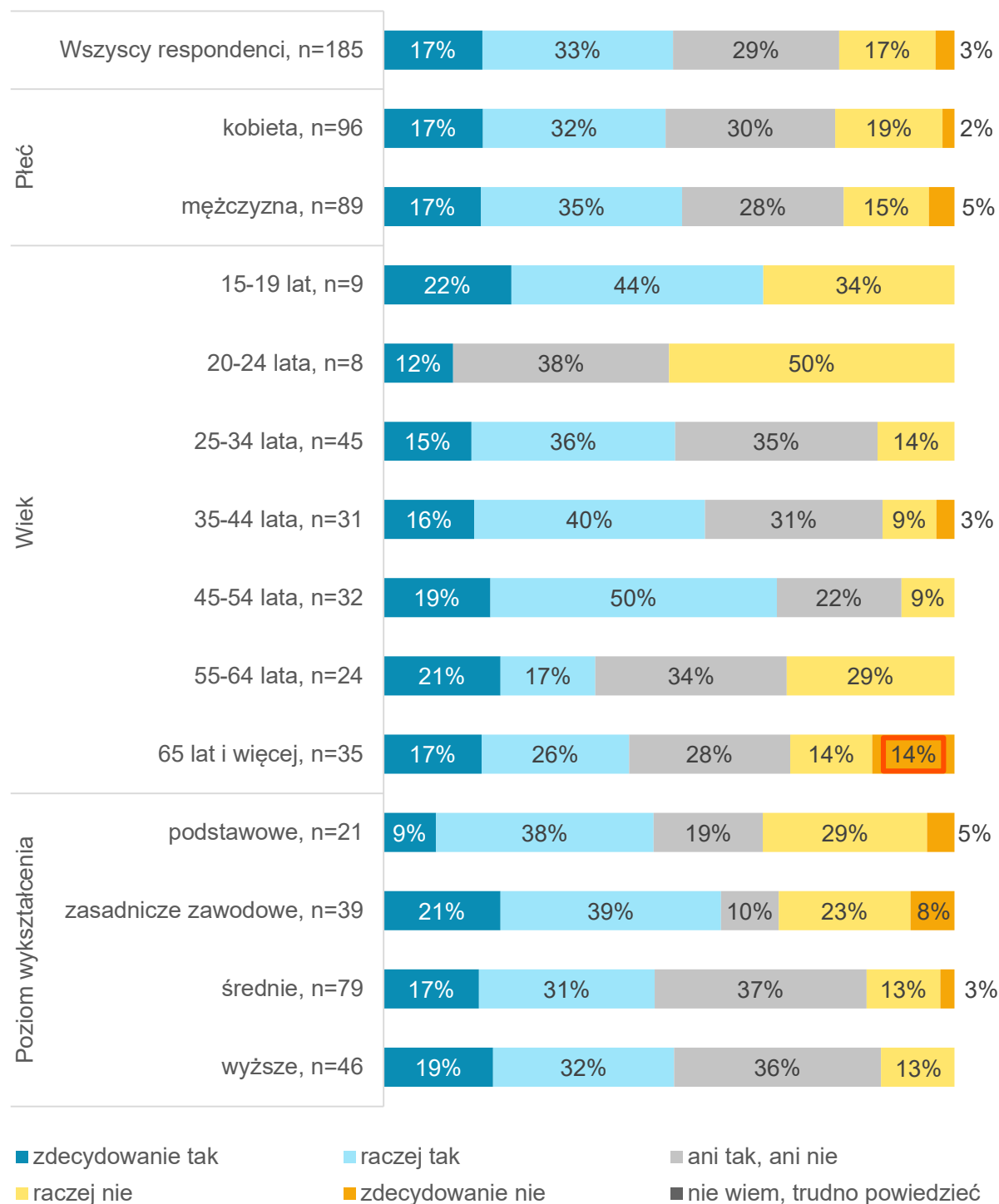
W porównaniu do badania z ubiegłego roku informacja na temat FE, z którą spotkali się respondenci miała istotniej bardziej neutralny wpływ na ich zainteresowanie tym tematem (29% obecnie w porównaniu z 19% w 2022 r.).

Wykres 75. (P42) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja zwiększyła Pana(-ni) zainteresowanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)

Po uwzględnieniu w analizie cech socjodemograficznych respondentów odnotowano istotną różnicę – osoby w wieku co najmniej 65 lat istotnie częściej wskazywały, że napotkana reklama, program, artykuł lub informacja zdecydowanie nie zwiększyła ich zainteresowania Funduszami Europejskimi (14%).

Wykres 76. (P42) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja zwiększył(a) Pana(-ni) zainteresowanie Funduszami Europejskimi?

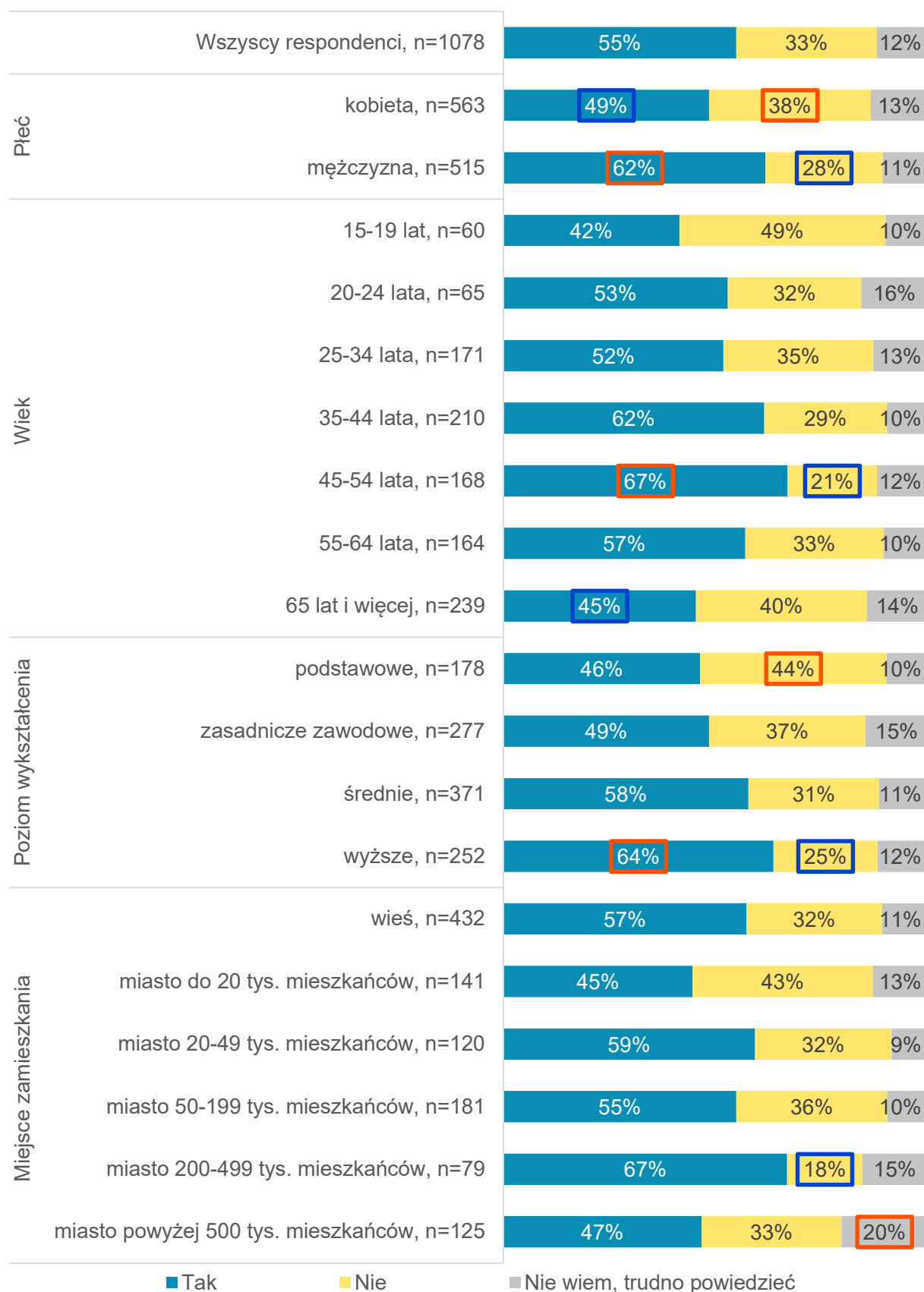
Krajowy Plan Odbudowy

Ponad połowa ankietowanych Polaków (55%) słyszała o Krajowym Planie Odbudowy. Co trzeci respondent (33%) nie słyszał o nim, a co ósmy (12%) nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Analiza z uwzględnieniem cech badanych wykazała pewne różnice. Odnotowano, że o Krajowym Planie Odbudowy istotnie częściej słyszeli mężczyźni (62%), respondenci w wieku od 45 do 54 lat (67%) oraz respondenci z wykształceniem wyższym (64%). Istotnie rzadziej takie deklaracje wskazywali badani w wieku co najmniej 65 lat (45%).

Wykres 77. (P52) Czy słyżał(a) Pan(i) o Krajowym Planie Odbudowy?

Badani, którzy potrafili wskazać skojarzenia do Krajowego Planu Odbudowy, wymieniali najczęściej wsparcie finansowe, pomoc finansową bądź dofinansowanie (30%). Nieco mniejszy odsetek Polaków przyznał, że Krajowy Plan Odbudowy kojarzy się z wyjściem z kryzysu po pandemii bądź odbudową kraju (28%). Często kojarzony jest on także z poprawą jakości życia i rozwojem kraju (18%), w także walką polityczną (17%) czy środkami z Unii Europejskiej (15%).

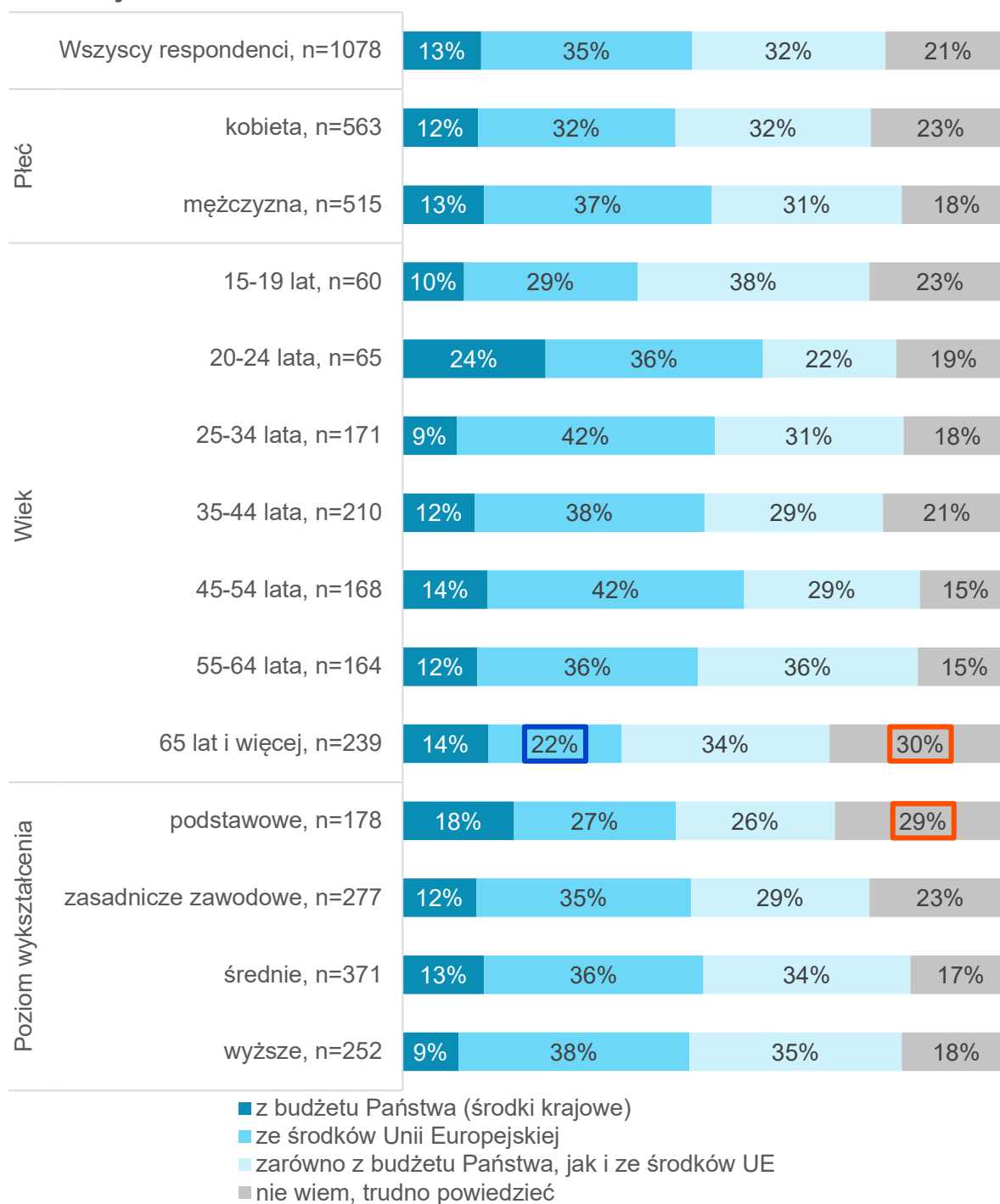
Wykres 78. (P53) A z czym kojarzy się Panu(-ni) Krajowy Plan Odbudowy? [N=450]

Co trzeci ankietowany (35%) jest zdania, że Krajowy Plan Odbudowy finansowany jest ze środków Unii Europejskiej, a nieco mniejszy odsetek Polaków (32%) uważa, że źródłem jego finansowania są zarówno środki krajowe, jak i unijne. Wyłącznie środki krajowe wskazało natomiast 13% badanych.

Biorąc pod uwagę kryterium wieku oraz wykształcenia zaobserwowano, że osoby w wieku co najmniej 65 lat (30%) oraz osoby posiadające wykształcenie podstawowe (29%) istotnie częściej miały problem z udzieleniem odpowiedzi i wskazaniem źródła finansowania Krajowego Planu Odbudowy.

Wykres 79. (P54) Jak Pan(i) myśli, z jakich środków finansowany jest Krajowy Plan Odbudowy?

Podsumowanie i wnioski

Badanie wykazało, że w polskim społeczeństwie **większość (75%) popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej**. Mimo wahań na przestrzeni lat, poparcie utrzymuje się na względnie stałym poziomie ok. 70%. Warto podkreślić, że w obecnej edycji badania istotnie częściej wyrażano zdecydowane poparcie dla członkostwa, a istotnie rzadziej – odpowiedzi mniej pewne tej opinii (tj. „raczej tak”).

Najważniejszymi korzyściami uzyskanymi przez Polskę z tytułu wstąpienia do Unii Europejskiej są według większości Polaków: możliwość otrzymania dofinansowania/dotacji, możliwość pracy za granicą i łatwego przemieszczania się pomiędzy krajami, a także rozwój gospodarczy. Z kolei najważniejszymi stratami są według ankietowanych: konieczność dopasowania prawa polskiego do unijnego, konieczność przyjęcia uchodźców i utrata suwerenności Polski.

Polskie społeczeństwo jest zaznajomione z terminem Fundusze Europejskie/Fundusze Unijne. Z badania wynika, że znajomość tego pojęcia utrzymuje się na wysokim poziomie od 2009 roku. Obecnie zdecydowana większość badanych Polaków deklaruje (82%), że spotkała się z tym terminem.

Wzrostowi znajomości pojęcia Funduszy Europejskich w polskim społeczeństwie towarzyszy wzrost zainteresowania ich tematyką. Polaków interesuje przede wszystkim kwestia przeznaczenia środków z FE oraz potencjalnych beneficjentów (tj. kto może ubiegać się o te środki).

Powyższe wnioski potwierdza fakt, że **obecnie Polacy istotnie częściej niż w latach 2016-2019 potrafili wskazać co najmniej trzy przykładowe cele przeznaczenia FE w Polsce**. W opinii badanych Polaków, obecnie w Polsce środki z FE przeznaczane są głównie na infrastrukturę drogową, szkolenia, edukację i naukę oraz dopłaty dla rolników. Ankietowani są zdania, że środki te powinny być przeznaczane w szczególności na infrastrukturę zdrowotną oraz – nadal – na szkolenia, edukację i naukę.

Ponad połowa Polaków znających pojęcie FE uważa, że może ubiegać się o wsparcie w ich ramach. Co więcej, w społeczeństwie panuje przekonanie, że o środki w ramach FE mogą ubiegać się przede wszystkim firmy i placówki edukacyjne. Prawie 70% respondentów potrafiło wskazać co najmniej trzy przykładowe grupy potencjalnych beneficjentów wsparcia w ramach FE.

Wyniki badania wskazują, że polskie społeczeństwo uważa, iż Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju kraju. Odsetek badanych podzielających taką opinię od lat utrzymuje się na stałym poziomie powyżej 80%. Obecnie Polacy mają bardziej zdecydowane opinie w kwestii wpływu środków unijnych na rozwój

Polski. Większość ankietowanych uważa także, że środki te są niezbędne do dalszego rozwoju Polski.

Porównując wyniki obecnej edycji badania z ubiegłoroczną, **zaobserwowano istotną zmianę świadomościową – obecnie co trzeci Polak przyznał, że wszyscy obywatele zyskali dzięki FE** (30% w 2023 roku w stosunku do 21% w 2022 roku). W poprzednich edycjach badania najczęściej wskazywano przedsiębiorców, rolników, samorządy oraz szkoły.

Polskie społeczeństwo jest przekonane, że Fundusze Europejskie są w Polsce dobrze wykorzystywane. **Badani w większości twierdzą, że dzięki tym środkom poprawia się jakość życia Polaków.** Ponadto sami obserwują zmiany w swoim otoczeniu, które zaistniały dzięki FE – dostrzegane przez nich zmiany dotyczą przede wszystkim infrastruktury drogowej i kolejowej. Prawie 60% respondentów jest też przekonanych o osobistym korzystaniu z Funduszy Unijnych lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą.

Obecnie istotnie częściej niż w ubiegłorocznej edycji badania potwierdzano osobiste aplikowanie o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich (10% względem 8%). Plany na przyszłość w tym zakresie zadeklarowało 8% badanych Polaków.

Niemalże połowa respondentów wyraziła przekonanie, że każdy uprawniony ma takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach FE. Poziom trudności uzyskania dofinansowania najczęściej postrzegany jest jako zróżnicowany.

Badanie wykazało wysoką rozpoznawalność znaku Funduszy Europejskich – rozpoznało je 70% ankietowanych Polaków, znających pojęcie FE. Znak ten respondenci widywali przede wszystkim na tablicach informacyjnych. Logo jest rozpoznawane przez Polaków istotnie częściej niż w latach 2009-2021.

Z badania wynika ponadto, że Polacy rzadko mają kontakt z informacjami o Funduszach Europejskich. Osoby, które spotykają się z takimi informacjami, postrzegają je najczęściej jako zrozumiałe, wiarygodne i łatwo dostępne. Preferowanym źródłem informacji o FE jest Internet – Polacy, chcąc dowiedzieć się o nich więcej bądź uzyskać dotację, skorzystaliby właśnie z tego źródła w celu pozyskania informacji.

W ostatnim czasie badani najczęściej spotykali się z informacjami o FE w telewizji. Bez względu na źródło kontaktu, napotykaną formą komunikatu najczęściej była reklama. Badanie wykazało, że napotykanne informacje prezentowały FE w pozytywnym świetle i często zwiększała zainteresowanie Polaków tymi środkami.

Ponad połowa badanych Polaków słyszała o Krajowym Planie Odbudowy (55%). Polacy są zdania, że Krajowy Plan Odbudowy finansowany jest ze środków Unii Europejskiej bądź też zarówno ze środków unijnych i krajowych.

Sprawczość mieszkańców Polski w kontekście FE

Analiza wybranych zagadnień wykazała rosnące poczucie sprawczości Polaków w odniesieniu do Funduszy Europejskich. Z badania wynika, że **Polacy, którzy wyrazili zdecydowane przekonanie na temat tego, że potencjalnie mogą ubiegać się o środki z FE**, istotnie częściej wskazywali, że faktycznie zamierzają się o takie wsparcie ubiegać. Ponadto takie osoby istotnie częściej deklarowały, że każdy uprawniony ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Unijnych. Jednocześnie ta grupa istotnie częściej wskazywała, że łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej. Należy podkreślić, że osoby przekonane o możliwości uzyskania wsparcia w ramach FE istotnie częściej wysoko oceniają swój poziom wiedzy na ich temat.

Badanie wykazało również, że osoby, które ubiegały się w przeszłości o wsparcie w ramach FE, istotnie częściej wyrażały zamiar ponownego aplikowania o wsparcie w przyszłości. Osoby posiadające doświadczenie w aplikowaniu o środki z Funduszy Unijnych istotnie częściej oceniały swój poziom wiedzy na 5 i 6. Istotnie częściej ta grupa wyrażała przekonanie, że łatwo jest uzyskać takie środki.

Należy podkreślić, że badani, którzy nie planują ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich, istotnie częściej bardzo nisko oceniali swoją wiedzę w tej tematyce. Te osoby ponadto uważają, że uprawnieni nie mają równych szans na uzyskanie środków w ramach Funduszy Europejskich.

Załącznik: Wskaźniki realizacji celów Strategii komunikacji Funduszy Europejskich

Tabela 5. Wskaźniki realizacji celów Strategii komunikacji Funduszy Europejskich

Lp	Wskaźnik	Operacjonalizacja wskaźnika	Pytanie	Wartość wskaźnika					
				2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Znajomość grup potencjalnych beneficjentów, którzy mogą realizować przedsięwzięcia z Funduszy Europejskich	Odsetek mieszkańców Polski znających co najmniej trzy przykładowe grupy potencjalnych beneficjentów FE w ramach polityki spójności	Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? (prekodowane)	57%	49%	60%	71%	66%	69%
2.	Znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie”	Odsetek mieszkańców Polski, deklarujących znajomość pojęcia "Fundusze Europejskie" lub "Fundusze Unijne"	Czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? 1: tak, spotkałem(a) się i wiem, co one oznaczają 2: tak, spotkałem(a) się, ale nie wiem, co one oznaczają 3: nie, nigdy nie spotkałem(a) się z tymi określeniami 4: nie wiem, trudno powiedzieć	92%	89%	91%	81%	87%	82%
3.	Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w Polsce	Odsetek mieszkańców Polski znających co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane	Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze	25%	20%	28%	29%	39%	31%

Lp	Wskaźnik	Operacjonalizacja wskaźnika	Pytanie	Wartość wskaźnika					
				2018	2019	2020	2021	2022	2023
		są FE w Polsce w ramach polityki spójności	Europejskie w Polsce? (prekodowane)						
4.	Świadomość obszarów lub projektów wspieranych z FE w najbliższym otoczeniu respondenta	Odsetek mieszkańców Polski, deklarujących dostrzeganie w swym najbliższym otoczeniu obszarów lub projektów wspieranych z FE w ramach polityki spójności	Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? 1: tak 2: nie 3: nie wiem, trudno powiedzieć	70%	67%	66%	63%	75%	64%
5.	Odsetek mieszkańców Polski dostrzegających wpływ FE na rozwój Polski	Odsetek mieszkańców Polski dostrzegających wpływ Funduszy Europejskich na rozwój Polski	Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? 1: zdecydowanie tak 2: raczej tak 3: ani tak, ani nie 4: raczej nie 5: zdecydowanie nie 6: nie wiem, trudno powiedzieć	87%	84%	85%	83%	85%	85%
6.	Odsetek mieszkańców Polski uważających, że osobiście	Odsetek mieszkańców Polski uważających, że osobiście	Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam osobiście korzysta z Funduszy	63%	74%	57%	57%	64%	59%

Lp	Wskaźnik	Operacjonalizacja wskaźnika	Pytanie	Wartość wskaźnika					
				2018	2019	2020	2021	2022	2023
	korzystają oni z Funduszy Europejskich	korzystają oni z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie zachodzą dzięki Funduszom	<p>Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?</p> <p>1: zdecydowanie tak</p> <p>2: raczej tak</p> <p>3: ani tak, ani nie</p> <p>4: raczej nie</p> <p>5: zdecydowanie nie</p> <p>6: nie wiem, trudno powiedzieć</p>						

Tabela 6. Definicja dodatkowego wskaźnika znajomości obszarów wsparcia, na które przeznaczane są FE w programie

Lp	Wskaźnik	Operacjonalizacja wskaźnika	Pytanie	Wartość wskaźnika (2023 r.)
1.	Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w Programie	Odsetek mieszkańców Polski znających (znajomość wspomagana) co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane są FE w ramach konkretnego programu (FEnIKS, FENG, FERS, FERC, FEPW)	<p>Na które cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? Proszę odpowiedzieć „tak” lub „nie” do każdego przykładu.</p> <p>Randomizacja odpowiedzi</p> <p>1: transport, np. budowa i unowocześnianie dróg, autostrad, linii kolejowych, zakup autobusów, pociągów, tramwajów, (FEnIKS, FEPW)</p> <p>2: transformacja energetyczna (FEnIKS, FEPW), np. odejście od węgla, przejście na energię odnawialną</p> <p>3: zielone technologie i ekoinnowacje (FENG, FEPW)</p> <p>4: przystosowanie do zmian klimatu (FEnIKS, FEPW)</p> <p>5: kultura (FEnIKS)</p> <p>6: ochrona zdrowia (FEnIKS, FERS, FERC)</p> <p>7: innowacyjne przedsiębiorstwa, nowe technologie (FENG, FEPW)</p> <p>8: nowe lub ulepszone produkty lub usługi (FENG, FEPW)</p> <p>9: prace badawczo-rozwojowe, badania przemysłowe (FENG)</p> <p>10: rozwój cyfrowy przedsiębiorstw (FENG)</p> <p>11: cyfryzacja usług publicznych, np. e-recepta, e-skierowanie, e-sąd, e-podatki, monitorowanie zanieczyszczenia powietrza (FERC)</p> <p>12: rozwój szkolnictwa wyższego (FERS)</p> <p>13: wsparcie na rynku pracy (FERS)</p> <p>14: opieka nad najmłodszymi dziećmi (FERS)</p> <p>15: pomoc dla osób z niepełnosprawnością i innych w trudnej sytuacji (FERS)</p>	<p>FENIKS – 61%</p> <ul style="list-style-type: none"> – transport: 82%, – transformacja energetyczna: 56%, – ochrona środowiska: 56%, – ochrona zdrowia: 49%, – przystosowanie do zmian klimatu: 43%, – kultura: 42%. <p>FENG – 43%</p> <ul style="list-style-type: none"> – zielone technologie i ekoinnowacje: 52%, – innowacyjne przedsiębiorstwa, nowe technologie – 51%, – prace badawczo-rozwojowe, badania przemysłowe – 43%, – szkolenia/rozwój kompetencji pracowników – 36%, – rozwój cyfrowy przedsiębiorstw – 35%, – nowe lub ulepszone produkty lub usługi – 31%. <p>FERS – 44%</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrona zdrowia – 49%, – wsparcie na rynku pracy – 47%, – rozwój szkolnictwa wyższego – 41%, – pomoc dla osób z niepełnosprawnością i innych w trudnej sytuacji – 38%, – szkolenia/rozwój kompetencji pracowników 36%, – szybki Internet – 33% – opieka nad najmłodszymi dziećmi – 31%, – kompetencje cyfrowe – 30%. <p>FERC – 39%</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrona zdrowia – 49%, – cyfryzacja usług publicznych – 37%, – szkolenia/rozwój kompetencji pracowników – 36%, – cyberbezpieczeństwo – 33%, – szybki Internet – 33%,

Lp	Wskaźnik	Operacjonalizacja wskaźnika	Pytanie	Wartość wskaźnika (2023 r.)
			16: szybki internet (FERC) 17: kompetencje cyfrowe (FERC, FERS) 18: cyfrowy dostęp do zasobów nauki, kultury i administracji, np. muzeum online, e-biblioteka (FERC) 19: cyberbezpieczeństwo, (np. bezpieczeństwo w internecie) (FERC) 20: wsparcie branży turystycznej (FEPW) 21: ochrona środowiska (FEnIKS, FEPW) 22: szkolenia/rozwój kompetencji pracowników (FERS, FERC, FENG) 23: rolnictwo (inne) 24: rybactwo (inne)	<ul style="list-style-type: none"> - kompetencje cyfrowe – 30%, - cyfrowy dostęp do zasobów nauki, kultury i administracji – 29%. <p>FEPW – 67%</p> <ul style="list-style-type: none"> - transport – 82%, - transformacja energetyczna – 56%, - ochrona środowiska – 56%, - zielone technologie i ekoinnowacje – 52%, - innowacyjne przedsiębiorstwa, nowe technologie – 51%, - przystosowanie do zmian klimatu – 43%, - nowe lub ulepszone produkty lub usługi – 31%, - wsparcie branży turystycznej – 31%.

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. (P1) Czy popiera Pan(i) czy też nie popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej? (porównanie między latami)	14
Wykres 2. (P1) Czy popiera Pan(i) czy też nie popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej?	15
Wykres 3. (P2) Jakie są najważniejsze korzyści, jakie uzyskała Polska ze wstąpienia do Unii Europejskiej? [N=946]	16
Wykres 4. (P3) A jakie są Pana(-ni) zdaniem największe straty, jakie odniosła Polska wraz ze wstąpieniem do Unii Europejskiej? [N=239]	17
Wykres 5. (P4) Czy spotkał(a) się Pan(i) kiedyś z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”? (porównanie między latami na T2B – spotkał się i wie/nie wie co oznaczają FE).....	18
Wykres 6. (P4) Czy spotkał(a) się Pan(i) z określeniami „Fundusze Europejskie” lub „Fundusze Unijne”?	19
Wykres 7. (P5) Czym Pana(-ni) zdaniem są Fundusze Europejskie? [N=888].....	20
Wykres 8. (P6) Proszę powiedzieć, czy tematyka Funduszy Europejskich jest dla Pana(-ni) interesująca? (porównanie między latami).....	21
Wykres 9. (P6) Proszę powiedzieć, czy tematyka Funduszy Europejskich jest dla Pana(-ni) interesująca?.....	22
Wykres 10. (P7) A co Pana(-nią) interesuje najbardziej, jeśli chodzi o Fundusze Europejskie? [N=566]	23
Wykres 11. (P51) Jak by Pan(i) określił(a) swój poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	24
Wykres 12. (P51) Jak by Pan(i) określił(a) swój poziom wiedzy na temat Funduszy Europejskich?	25
Wykres 13. (P10) Odsetek mieszkańców Polski znających co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach polityki spójności – wiedza spontaniczna (porównanie między latami)	26
Wykres 14. (P10) Jak Pan(i) sądzi, na jakie cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (wiedza spontaniczna) [N=642] ...	27
Wykres 15. (P12N) Jak się Panu(-ni) wydaje, na które poniżej wypisane cele, obszary lub na jakie działania są przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (wiedza wspomaganą) [N=888]	28
Wykres 16. (P12N) Odsetek Polaków znających co najmniej trzy przykładowe cele, obszary lub działania, na które przeznaczane są FE w ramach konkretnego programu (znajomość wspomaganą) [N=888]	29

Wykres 17. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu FENIKS (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko) – znajomość wspomagana [N=888]	30
Wykres 18. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – znajomość wspomagana [N=888].....	30
Wykres 19. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) – znajomość wspomagana [N=888]	31
Wykres 20. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – znajomość wspomagana [N=888].....	31
Wykres 21. (P12N) Odsetek osób znających cele, obszary i działania, na które przeznaczane są FE w Polsce w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – znajomość wspomagana [N=888]	32
Wykres 22. (P11) Na jakie cele, obszary lub na jakie działania, Pana(-ni) zdaniem powinny być przeznaczane Fundusze Europejskie w Polsce? (wyniki powyżej 3%) [N=611]	33
Wykres 23. (P26) Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) wymienić konkretne przedsięwzięcia, projekty zrealizowane dzięki dofinansowaniu z FE? [N=417]	34
Wykres 24. (P16) Czy Pana(-ni) zdaniem może Pan(i) ubiegać się o środki z Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	35
Wykres 25. (P27) Odsetek Polaków znających co najmniej trzy przykładowe grupy potencjalnych beneficjentów FE w ramach polityki spójności (porównanie między latami).....	36
Wykres 26. (P27) Jakie grupy osób lub podmiotów mogą ubiegać się o dotację z Funduszy Europejskich? [N=888]	36
Wykres 27. (P9) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).....	37
Wykres 28. (P9) Jak Pan(i) sądzi, czy Fundusze Europejskie przyczyniają się do rozwoju Polski?.....	38
Wykres 29. (P11N) Czy uważa Pan(i), że Fundusze Europejskie są niezbędne do dalszego rozwoju Polski?	39
Wykres 30. (P8) Kto, jakie grupy społeczne Pana(-ni) zdaniem najbardziej zyskały dzięki Funduszom Europejskim? [N=544]	40

Wykres 31. (P32) Czy generalnie według Pana(-ni) Fundusze Europejskie są w Polsce dobrze wykorzystywane? (porównanie między latami).....	41
Wykres 32. (P12) Jak Pan(i) sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)	42
Wykres 33. (P12) Jak Pan(i) sądzi, czy dzięki Funduszom Europejskim jakość życia Polaków poprawia się?	43
Wykres 34. (P13) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	44
Wykres 35. (P13) Czy dostrzega Pan(i) zmiany w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich?	45
Wykres 36. (P14) Proszę powiedzieć, jakie zmiany Pan(i) zauważa w swoim najbliższym otoczeniu dzięki wykorzystywaniu Funduszy Europejskich? [N=496] ...	46
Wykres 37. (P17) Czy uważa Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).....	47
Wykres 38. (P17) Czy uważa Pan(i), że Pan(i) sam(a) osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?	48
Wykres 39. (P18) Proszę powiedzieć, w jaki sposób korzysta Pan(i) z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? [N=424].....	49
Wykres 40. (P19) A czy zna Pan(i) może kogoś, kto skorzystał lub korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą? (porównanie między latami)	50
Wykres 41. (P19) A czy zna Pan(i) może kogoś, kto skorzystał lub korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą?	50
Wykres 42. (P20) Proszę powiedzieć, w jaki sposób Pana(-ni) znajomy(-ma) korzysta z Funduszy Europejskich lub zmian, jakie dzięki nim zachodzą? [N=358]	51
Wykres 43. (P21) A czy Pan(i) osobiście ubiegał(a) się w przeszłości o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	52
Wykres 44. (P22) Proszę powiedzieć, na ile polecił(a)by Pan(i) bądź nie polecił(a)by Pan(i) swoim znajomym ubieganie się o wsparcie z Funduszy Europejskich?.....	52
Wykres 45. (P23) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	53
Wykres 46. (P23) Czy zamierza Pan(i) ubiegać się o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich?	54
Wykres 47. (P25) Na jakie cele zamierza ubiegać się Pan(i) o wsparcie ze środków Funduszy Europejskich? [N=52].....	55

Wykres 48. (P24) Z jakich powodów nie zamierza się Pan(i) starać o wsparcie w ramach Funduszy Europejskich? [N=296]	55
Wykres 49. (P28) Czy każdy uprawniony ma, Pana(-ni) zdaniem, takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach Funduszy Europejskich? (porównanie między latami)	56
Wykres 50. (P29) Skoro nie każdy ma równe szanse na uzyskanie dofinansowania, komu jest łatwiej je otrzymać? [N=248]	57
Wykres 51. (P30) Czy, Pana(-ni) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? (porównanie między latami; łatwo – suma wskazań odpowiedzi „bardzo łatwo” i „łatwo” oraz trudno – suma wskazań odpowiedzi „bardzo trudno” i „trudno”)58	
Wykres 52. (P30) Czy, Pana(-ni) zdaniem, łatwo jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej?	59
Wykres 53. (P31) Z jakich powodów uważa Pan(i), że trudno jest uzyskać dofinansowanie z Unii Europejskiej? [N=146].....	60
Wykres 54. (P15) Proszę dokończyć zdanie: dzięki FE mogę... [N=419].....	61
Wykres 55. (P33) Na ile zgadza się Pani lub nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi Funduszy Europejskich? (porównanie między latami) [2019 n=905; 2020 n=5514; 2021 n=887; 2022 n=5279; 2023 n=888].....	62
Wykres 56. (P34) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak? (porównanie między latami).....	63
Wykres 57. (P34) Czy widział(a) Pan(i) wcześniej ten znak?	64
Wykres 58. (P35) Gdzie widział(a) Pan(i) ten znak? [N=472].....	65
Wykres 59. (P49) Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i) o Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich, w których można bezpłatnie dowiedzieć się m.in. o możliwościach uzyskania dofinansowania lub wzięcia udziału w dofinansowanych szkoleniach? (porównanie między latami).....	66
Wykres 60. (P50) Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i) o stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl , zwanej Portalem Funduszy Europejskich, na której można znaleźć informacje m.in. o możliwościach uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej?	67
Wykres 61. (P43) Jak często spotyka się Pan(i) z informacjami o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami)	68
Wykres 62. (P44) A proszę powiedzieć, czy informacje o Funduszach Europejskich, z którymi się Pan(i) spotyka, są Pana(-ni) zdaniem przekazywane zrozumiałym językiem? (porównanie między latami na T2B – suma wskazań „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).....	69

Wykres 63. (P45) Czy informacje o Funduszach Europejskich, z którymi się Pan(i) spotyka, są Pana(-ni) zdaniem wiarygodne? (porównanie między latami)	70
Wykres 64. (P46) Gdyby chciał(a) się Pan(i) dowiedzieć więcej o Funduszach Europejskich, gdzie szukał(a)by Pan(i) informacji? [N=888].....	70
Wykres 65. (P47) Czy Pana(-ni) zdaniem informacje na temat Funduszy Europejskich są łatwo dostępne? (porównanie między latami).....	71
Wykres 66. (P47) Czy Pana(-ni) zdaniem informacje na temat Funduszy Europejskich są łatwo dostępne?	72
Wykres 67. (P48) A proszę powiedzieć, gdyby Pan(i) chciał(a) uzyskać dotację unijną, gdzie szukał(a)by Pan(i) informacji? [N=888].....	73
Wykres 68. (P36) Czy spotkał(a) się Pan(i) ostatnio z jakąś reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich? (porównanie między latami).....	74
Wykres 69. (P36) Czy spotkał(a) się Pan(i) ostatnio z jakąś reklamą, programem, artykułem lub informacjami o Funduszach Europejskich?	75
Wykres 70. (P38) A teraz proszę przypomnieć sobie jedną konkretną reklamę, program, artykuł lub informację o Funduszach Europejskich, którą widział(a) lub słyszał(a) Pan(i) jako ostatnią. Gdzie się z nią/nim Pan(i) zetknął(zetknęła)? [N=185].....	76
Wykres 71. (P39) Jaką formę miała informacja o Funduszach Europejskich, z którą zetknął(zetknęła) się Pan(i) jako ostatnią? [w telewizji N=64; w Internecie N=36; w radiu N=15; na Facebooku N=9; w prasie N=6]	77
Wykres 72. (P40) Co zapamiętał(a) Pan(i) z tej ostatnio spotkanej reklamy, programu, artykułu lub informacji o Funduszach Europejskich? [N=185]	78
Wykres 73. (P41) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja prezentowała Fundusze Europejskie w pozytywnym, negatywnym czy neutralnym świetle? (porównanie między latami).....	79
Wykres 74. (P41) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja prezentowała Fundusze Europejskie w pozytywnym, negatywnym czy neutralnym świetle?	80
Wykres 75. (P42) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja zwiększyła Pana(-ni) zainteresowanie Funduszami Europejskimi? (porównanie między latami)	81
Wykres 76. (P42) Czy ta reklama, program, artykuł lub informacja zwiększył(a) Pana(-ni) zainteresowanie Funduszami Europejskimi?	82
Wykres 77. (P52) Czy słyszał(a) Pan(i) o Krajowym Planie Odbudowy?.....	84
Wykres 78. (P53) A z czym kojarzy się Panu(-ni) Krajowy Plan Odbudowy? [N=450].....	85

Wykres 79. (P54) Jak Pan(i) myśli, z jakich środków finansowany jest Krajowy Plan Odbudowy? 86

Tabela 1. Rozkład próby ze względu na płeć (osoby w wieku 15 lat i więcej)..... 12

Tabela 2. Rozkład próby ze względu na wiek (osoby w wieku 15 lat i więcej) 12

Tabela 3. Rozkład próby ze względu na wykształcenie (dane za 2019) 12

Tabela 4. Rozkład próby ze względu na miejsce zamieszkania (wszyscy mieszkańcy Polski - brak danych uwzględniających podział dla osób w wieku 15 lat i więcej) 13

Tabela 5. Wskaźniki realizacji celów Strategii komunikacji Funduszy Europejskich . 90

Tabela 6. Definicja dodatkowego wskaźnika znajomości obszarów wsparcia, na które przeznaczane są FE w programie 93